

ئەمەيە قورئانەكەيان

نزىكەي 1400 ساڭە بە سەر دىرۆكى ھاتتە پىشەۋى قورئان تىپپەرىۋە. دەسلەتداران ئە ولاتانى جىھانى ئىسلامى، بە ئاگرو ئاسن ئە دژى ھەر جۆرە پەخنەگرتنىك ئەو كىتپبە، راۋەستاون، بەلام سەرەپاي ئەۋەش، ئىرەو ئەۋى، بەناۋى ئەپتىنى و ئاشكرا، دەنگى پەخنەگرەكان بەرزىۋوۋتەۋە. ئە كوردستانىشدا، پاش 11 ساڭ ئە تاوان، ھەرەشە، فتاۋى كوشتن و سووكايەتى حزب و گروپە ئىسلامىيەكان ئە دژى ھىز، كەسايەتى جۇراۋجۇر و ژئان و پاش تاۋانەكەي ئەنسا ئەنەسلام ئە ناۋچەي ھەئەبجە، بەتاۋانى دەزانم، بىرمەندان وروشنىيران، ھەۋى جەدى نەدەن بۇ روۋبەرۋوبوۋنەۋى بىروباۋەرى ئىسلامى. پىشەۋختىش دەئىم من قورئانم بە زمانى عەرەبى، كوردى و ئەلمانى خويندوۋە.

سورەتى فاتىجە

لەم سورەتەدا، "خودا" ۋەك دەسىپك، بەناۋى خۆبەۋە، دوو سىفەت بە خۆى دەدا (دەھەندەو دلۇقان) وپاشان ھەر بە خۆى سوپاسنامە ئاراستەي خۆى دەكا (سوپاس بۇ خوا كە راھىنەرى جىھانە) ، پاش دىرپىكى زۆر كورت، دووبارەي سىفەتى (دەھىندە و دلۇقان) بە خۆى دەدا.

ئاراستەكردنى سوپاسنامە پىۋىستى بە دوو بوۋنى جىاۋاز ھەيە، تا بوۋنىك ئاراستەي بوۋنەكەي تر بكات. ئايا لۇژىك ئەو ئايەتە شوپنى ھەيە؟ ئەگەر ھەبى، كامەيە؟

ب- ئەوجا دەئى: (خاۋەنى روژى پەسلانە. ئىمە ھەر تۆ دەپەرەستىن و پشتن ھەر بە تۆ دەبەستىن) دەكرئ ئىرە كەسىك، با بلىن پەيامبەر ۋەسفى خۋاي كرىبى، ئە برى ھەموو مروقاہەتى بنووسى (ئىمە تۆ دەپەرەستىن و پشت ھەر بە تۆ دەبەستىن) بەلام ناكرى قبوۋنى ئەۋە بكەين كە "خو" ئەم ئايەتەي "ئاردبى". ئىرەدا ئەم پرسىيارە دىتە پىشەۋە: كى بە كى دەئى: (ئىمە ھەر تۆ دەپەرەستىن ، پشت ھەر بە تۆ دەبەستىن)؟

ج- ئە ئايەتى شەشەمدا، "خو" خۆى داۋاي ھىدايەت دەكا: (ئە راستە رى شەرەزمان بكە). ! كى رىگا بە كى پىشان بەدا؟ كى داۋاي رىپىشاندان دەكا؟

د- ئە ئايەتى ھەۋتەمدا ھاتوۋە: (رى ئەۋانەي كە خۆت چاكەت دەگەل كىرۋون ئەك ئەۋانەي كە ۋەبەر تۋرەي كەتوون و ئە ئەۋانەش كە لارى تۆن).

ئىرەش بە ھەمان شىۋە، دەكرئ موھەمەد يا ھەر كەسىكى تر ئەم داۋاكارىيە ئە خودا بكات، بەلام ناكرى "خو" خۆى ئەمەي كوتبى، ئەخۆى داۋاي رىپىشاندان بكات.

بە گشتى: 1/ ئەم دەقە، ۋەك لۇژىكى ھەر كفتوگۆيەك، دەقتىكى مروپىيە، ئەك دەقتىك ئە لايەن ھىزىكى بالاۋە كە ئە پەلى كەمالە. كەسىك، بوۋنىكى بالاي درووستكردوۋە سوپاسى دەكا و پىن دەئى تۆ دەپەرستىن، پشت بە تۆ دەبەستىن و داۋاي رىپىشاندانى ئى دەكا.

سورەتى مانگا

ھىشتا سەرەتاي "دابه زىنى" ئايەتەكانە، قورئان ۋەك كىتپ ئە ئارادا نەبۋە، كەچى دەستبەجى "خودا" بەناۋ خۆيى "دەھەندەو دلۇقانەۋە" ئە سورەتى مانگادا دەئى: (ئەلىف لام مېم. ئەم كىتپبە ھىج گومانى تىدا نىبە بۇ ئەۋانەي پارىژكارن نىشاندەرە. ئەو كەسانەي بروايان بە ئەدىيارە و نوپژدەكەن و ئەو بژىۋەش كە پىمان داۋن، دەبەخشن).

ئەلىف لام مېم، واتە من خودام كە ئە ھەموۋان زانائرم! كەرچى "خودا" پىشتىر سى ئاينى خولقانداۋە، بەلام ئىرە دەسبەجى پرسىيارى گومانكردن چارەسەر دەكات! چ پىتۋىست دەكا بەو شىۋەيە، بەخۆى ئە بارەي يەكەم سورەتى خۆيدا بلى (ھىج گومانى تىدا نىبە)؟ ئەنجا ئەو كەسانە دىارىدەكات كە بروايان پى ھەيە: كەسىك برواي بە غەيب ھەيەو نوپژى بۇ دەكات! بە وشەيەكى تر، كەسىك كوترانە، بەبى ھىج لىكندانەۋەيەك قبوۋنى بەرامبەرەكەي (كام بەرامبەر؟ رەنگى؟ كارى؟ بەرھەمى؟ زمانى؟... ھتد) بكات و بەداۋاي بكەۋىت. ئەقل و

مەنتىق ئەو زامان و دوۋاندە شۇنى نىيە، چۈنكى مەرجى گومان نەكردن دەكات بە پىشمەرج بۇ ئايەتەكانى 5و4 كە ھىچ شىتتىكى ئەوتۇ ئاتىن! مەرقى سەردەمى ئىستە، بە پىي پىرسىيار، گومان، گەپان بە دواى راستىي و بەرژەۋەندىيەكانى چىن و تويژەكانىيان ھەنگاۋ دەتتەن. تا دانوساندن لە بارەى بابەتتەك دەكرى، دەيان گومان، جۆرى خەبات و نەخشەى ستراىتتەرى ئوئ سەرھەلدەدەنەۋە! سەير ئەۋەيە ئە ئايەتى: (گەلى خودا نەناسانىش بترسىتى يان ترسىيان ۋەبەر نەھىتى، ۋەكو يەكە، ئەوان لە باۋەرى ھىتان خۆ دەبويژن.) دان بە سەربەخۆيى ئىرادەۋ بىيارى مەرقەكان دەنى، بەلام پاشان ئەم سەربەخۆيى بىياردانە، پاش يەك ئايەت ئى يان دەستىنى و دەكەۋىتە ناكۆكى ئەگەل ئۆزىكى خۆى، ۋەك بلىيى پىشتەر خۆى بىيارىداۋە بەشېك ئە خەلكەكە بكا بە خوانەناس، دل و كۆيشىيانى مۆردەكاۋ بەخۆيشى پەردەيەكى ئەسەر داناۋە! بىروانە ئايەتەكە: (لە خوداۋە دل و كۆيشيان مۆر كراۋە و پەردەيەكەش بە بەرچاۋياندا كشاۋە بەشيان نازارى بە ژانە.) ھەمان گەمە ئە ئايەتى 10دا دوۋبارەدەبىتتەۋە: (دلئيان دەغەزىكى ھەيە و خوا دەغەزى پتر كرددون، ئە سەر ئەم درۆكردنە، بەشيان نازارى بەژانە.) .

"خا" لىرە بە رقى وقىنەۋە بەرخورد دەكا. ئەۋە چۆن دلئوقاننىيەكە دەغزى مەرقى زىاد دەكا، تەنانەت بە خۆيشى دل و كۆيشيان مۆر دەكا و پەردەيەكەشى بەسەر دادەنى و ئەۋجا ھەپەشەى نازارى بەژانئيان لى دەكا!!... "خودا" دەست ئە شەرە جوتنى بازارىش ناپارىزى، گائتە بە بى بىرواكان دەكاۋ ھەول و ھىۋاى سەرگەردانىيان بۇ دەخۋازى بە مەرجىك ھىشتا ھىچ نەبوۋە تەنھا يەك ئايەتى "دابەزاندوۋە". ئەم بۆچۈنە ئە ئايەتەكانى 13، 12، 11، و 15 دەردەكەۋى: (ئەگەر كەسى پىيان بىژى: ئىۋەش سايرى ئەم خەنگە بىروا بىنن، ئىژن: جا چۆن ئىمە ۋەك ئەۋ نەفامانە بىروا بىتتەن؟ با بزائى، كە خۆيان نەفامەكانى، بەلام بەخۆيان نازانن.. خودا گائتە بەوان دەكا و بەريان بۇ بەرھەلدا دەكا، تا ئە ئەۋ سەركىشىيەدا سەرگەردان بىن.) . موحەمەد چۈنكە ئە ناۋەندو پەيوەندىيەكى بازىرگانى گەۋرە بوۋە، بۆيە دەسبەجى ۋوشەى بازىرگان ئە ئاياتە يەكەمەكانەۋە رەنگ دەداتەۋە. ئەمەش ئە ئايەتى 16دا بەدەيدەكرىت: (ئەۋانە راستەرىيان دا بە گومرايى و ئە بازىرگانىيدا (سەۋادا) تى شكاۋن و رىگەى راستىيان بەدى نەكرد.) ھىشتا يەكەم ئايەت "دابەزىۋە"، واتە ھىشتا ئاينى ئىسلام دەرنەكەۋتوۋە، ھىچ ئايەتتەك ئە بەردەستدا نىيە، كەچى باسى كافران دەكرى!

ھەندى ھەن داۋاى ئەۋە دەكەن، قورئان بە پىي قوناغى سەردەمى خۆى ھەئسەنگىندىرت. ئەمە ھەۋلىكە بۇ راكردن ئەۋ راستىيە كە مەرقى ئەمرو، تىزى دى بە بۆچۈنى ناۋەرۋكى ئايەتى 17: (ئەمانە بە مەردى كەسانى چۈن كە خەرىكى پى كەردنى ئاگرىك بوون، ھەر كە رۆشنايى ئاگر دەۋرۋبەرى رۆش كەردن، خودا روۋناكىيەكەى بردن و ئە تارىكىكى وادا ۋىلى كەردن، ھىچ ناشتەبايان نەدەدەيت.) ئەۋە چەندىن سەدە تىدەپەرىت، مەرقەكان ۋەك ئەفسانە قسەى وا دەگىرئەۋە، ئە ناستى گىپرانەۋەى روۋداۋىكى حەقىقى كەس ناۋىرى رستەيەك ئەۋ خەيائە، بگىرئەتەۋە!

گائتە جارىيەكە دەكاتە ناستىكى نزم ئە گەل ئايەتى 19: (يانە بارانى بەئۆزەۋىيان دەگەل ھەۋرۋ چەخماخەدان ئەۋ ھەۋايە بۇ بىبارى و بگەۋنە ناۋ تارىكايى، ئە ترسى ھەۋرەترىشقە، تلى ئە گوى يان رابكەن، ئەكا بىرن. خودا دەۋردى ئەم خوانەناسانە داۋە.) ئەمرو مەرقى ئەبەر بەرزى دەنگى ھەۋرەترىشە دەست بە گويىدا دەگرى، ئەك ئەبەر مەردن، ھەروا ھىچ پەيوەندىيەك نىيە ئە ئىۋان ھەۋرەترىشقە و دەۋرەدانى خوا بۇ خوانەناسەكان.

بە پىي خوتىندى رابردوم بۇ قورئان، بۆم دەركەۋت كە ئايەتى 22(كە ھىچ گومانى تىدا نىيە ئە لايەن مەرقەۋە نوۋسراۋە) بەدەيان جار دوۋبارە بوۋەتەۋە. ئايا ئە چ كىتتەيىكى زانىيارى، بە چەشنى ئەم ئاياتە ئەۋەندە دوۋبارەكراۋنەتەۋە: (ئەۋ خودايە-ئاخر ئەگەر ئەم كىتتەيىكى "خا" بى، چۆن دەلئ ئەۋ خودايە؟؟) ھەردى بۇ كرددون بە رايەخ، ئاسمانى بەرزكردەۋە ئاۋىكى ئەۋ ھەۋايەۋە بۇ باراندن، ھەموۋ جۆرە بەروۋى-بە ھۆى ئەۋ ناۋە-بۇ رواندن. دەيسا كە ئەۋەۋ زانىۋە، چۆن شەرىكان بۇ ئەۋ ھەۋايە پەيدا دەكەن؟) ھەمان ئەم دەقە ئە ئاينە ھەرعەۋنىيەكان گوتراۋە. چەندىن دوۋبارەكردنى ئەم دەقە ئە قورئان، يەككە ئە نىشانە دىيارەكانى لاۋازى. بە بى گومان ئە شۇنى خۆياندا سەرلەئوئ ھىمايان بۇ دەكەم.

نوۋسەردەكەى، چۈنكى گومان ئە راستى نوۋسىنەكەى خۆيى ھەيە كە نەئىردراۋە قسەى "يەزدان" نىيە، بە ئكو خۆى نوۋسويۋەتى-دەيان بە ئەكەى ناۋ خودى قورئان ئەۋە دەسە ئەتتەن كە ئە لايەن مەرقەۋە نوۋسراۋە-بۆيە سەرلەئوئ دەنوسى: (ئەگەر ئەمەى كە ئىمە بۇ عەبدى خۇمان ناردۆتە خوار بە گومانن و پىشتان وايە راستى بۇ چۈن، دەسا ئىۋە ۋىراى ھاۋباۋەرەكانتاتان بە گە ئەكۆمەكى يەكتر-جگە ئە خوا-

سوره تیکی وهک ئەو بیژن. ناخر هیشتا چی تاردووته خوارهوه؟ بۆچی یهکسهر گرفتگی گومان دههینیتته پیشهوه؟. ئەوجار هه رهشیش دهکات! له نایهتی 24 دا به زۆر پێی خه ئک دهکا به کهوش: (ئهگهر نهوکرد-که هه رگیز بۆشتان ناكری-سا بترسن لهو ناگره ی دهسته چيله ی تهون و لهشی مرۆیه و هه ر بۆ خوداناسهکان هه ئکراوه.) ئه مه یه کیکه له ریشه ی کلتوری خو سه پانندن له ناو کۆمه لگای عه ره بی ئەو سه رده مه که تا ئیستاش هه ر به و حاله ماوه ته وه!

له بهر ئەوه ی دوورگه ی عه ره ب ئەو سه رده مه (ئیستاش) بی بهش بووه له باغات، رووبار و میوه، بیابان سه رتا پای گرتوو ته وه، دانیشتیوانه که ی خه ونیان به جیهانیک بینیه پر له باغات و رووبارو میوه! هه ر بۆیه ش، نووسه ری قورنان له و سنوره تینه په ریوه (نایه تی 25): (به و که سانه ش که بوئه خاوه ن باوه ر و نا کار چاکن، موژده بده. باغاتیک ی وایان ده بی جو یاریان به به ردا ده روا و له هه ر میوه یه ک بچیزن، ئیژن: به ری ئه مه که رابوه به شی مه و ئیستا و ننه یان هیناوه. ژنه کانیان له وی زۆر پاک و خاوینن، تا هه تایه ش هه ر له به هه شتا ده مینن.)

سه رله نو ی له نایه تی 29 نووسه ره که ی ئامازه بۆ خودا ده کا. (هه ر خو یه تی هه رچی له زه میندا هه یه، بۆ ئیوه ی به ره مه هیناوه و ئەوسا په رزایه به رزایی و هه وت ئه می له دروست کرد. هه ر ئه ویشه ناگای له هه موو شت هه یه.)

ئهگه ر قورنان کتیبی "خودا" بن، ئەوا ده بنووسی: هه ر منم هه رچی له زه میندا هه یه... یا ده بنووسی: (هه ر خو یشم ناگام له هه موو شت هه یه.) یا به روا نه نایه تی 30: (ئەو کاته ی په ره رنده ی تو به فریشتانی راگه یانند: من ده مه وی بریکاریک له سه ر زه مین دیاری بکه م، گو تیان: تو که سی وای دینی له ویندا خرا په بکا و خو ین بریژی، که چی ئیبه هه ر شو کرانه ی تو ده که یین و په سنی پیرۆزی تو ده ده یین؟ گو تی: ئەوی من ده یزانم، ئیوه ناگاتان ئی نیه.)

ئیره شدا ده بی "خودا" وهک خاوه ن و نووسه ری قورنان نه ئی (گو تی) به ئکو ده بی بل ئی: (گو تم ئەوی من ده یزانم، ئیوه ناگاتان ئی نیه.)

له نایه تی 31 نووسراوه: خودا هه موو ناویکی فی ری ئاده م کرد... ئیره شدا ده بی وهک خاوه نی قورنان بل ئی یا بنووسی: من هه موو ناویکم فی ری ئاده م کرد.

له نایه تی 33 ئی شدا نووسراوه: (گو تی ئەی ئاده م...). ده بوا یه ئیره ش بنووسرا با: گو تم ئەی ئاده م، ریک وهک نایه تی 34 که نووسراوه: (هه رمانمان دا، که رنووش له بهر ئاده م به رن...).

له نایه تی 68 نووسراوه: گو تیان له خودای خو ت پرس ی بکه پیمان بیژی چ ره نگه؟ گو تی. ئیژی چیلکی هینده ره نگ زه رده، تو اشا چی دلخو ش ده کا.) ئایا خوا مانگایه وهک له م نایه ته نووسراوه!؟

ئهگه ر ته ماشای ناوی سوره ته کان بکه یین، ده بینین زۆر به یان به ناوی ئازه له کانه وه ناو نراون! ئەی خو ناویان نا ئی سوره تی ئینته رنیت، نیمیل، لاین مه نجمینت، جیهانگیری و پشو شو تیراپی! ناوی سوره ته کان به نندن به کلتوری گرنگترین ناوه نده بازرگانیه کانی دوورگه ی عه ره ب (مه که و مه دینه) و کۆمه لگایه کی بیابان نشین که خه ونیان به مانگاوه بینیه. خو رگا به مانزانیا له و سه رده مه چه ند مانگا هه بووه له و ناوچه یه و ک ئی توانیوه تی مانگای هه بی که بیگومان ته نها خیزانه ده و له مه نه کان هه یان بووه. له وانه یشه، مه سه له ی مانگابوونی خودا په یوه ندی به تیگه یشتنی شارستانییه کۆنه کانه وه هه بی. هه روا به گویره ی ئه فسانه یه کی یۆنانی: (ئه پافوس) له زیوس و مانگا له دایکبووه- له شانۆگه ری ئه سخۆلۆس هاتوو- به روانه تراجیدیات اسخۆلوس، وه رگیان بۆ عه ره بی د. عبدالرحمان بدوی، لا 48)

وهک پنیوست، گرنکه باسی شیوه ی نووسینی قورنان بکری، چونکه ئه مه یه کیکه له و نه یینیانه که وای ده کا، خه ئک به شیوه یه کی ئاسایی ته ماشای ئه م کتیبه نه که ن:

1/ قورنان به زمانی عه ره بی کۆن نووسراوه، بۆیه زۆر که سی عه ره بیش به باشی ئی تیناگه ن، ته نانه ت ناتوانن به بی هه شه ش بیخو یننه وه! ده بی ئه وه ش بزاینن که زۆر به ی دانیشتیوانی وه لاته عه ره بییه کان تا پیش چه ند سائیکیش نه خو ینده وار بوون.

2/ ریکه نه دراوه، قورنان بۆ زمانه کانی تر وه ریکه دریت. ئه مه وای کردوو، (بۆ نموونه) ئەو که لانه که به زۆر کراون به ئیسلام، به زمانی عه ره بی نو یژه که یان بکه ن که هه یچی ئی تینه گه یشتوون. ئه م خاله به باشی له ناو ملیونان کورد به دی ده کری. قورنان له

زۆرىھى مالاندا ھەيە، بەلام نە دەتوانن بېخوئىن ونەيش ئى تىدەگەن، ھەر ئەوئەندەيە دەئىن "قورئان كىتەبى خويە و دەبى ئە مالدا ھەبى"!!

3/ چىرۆكەكانى ناو قورئان، بەرپالوى نەزائىن و مردن ئەوجا باسە خورافىيەكان ئە بارەى دۆزەخ (پىشتەر ئە ئاينە كۆنەكانى فىرعەونى، سۆمەرى، ئەكەدى و بابلى و سوبىيەكانىش باسكراو) گىيانى ترسى چاندووه ئە مېشكى خەئك. ترس يەكەكە ئەو پايە خەتەرناكانە كە قورئان ئە سەرى دامەزراوہ....

4/ ئەگەر دىقەتى ئايەتى 46 و 47 بەدەين، دەبىين ئە يەكەمەكەى خوا بە غائب دادەنى و نووسەرەكە دەدوى: (ئەو كەسانەى سوور دەزانن توشى پەرورەئىيان دەبن و دەگەرئەنەو بۆ لای خۆى). ئىرە يەكەكە باسى خوا دەكا، بەلام ئە ئايەتى 47 نووسراوہ: (ئەى زارو و زىچى ئىسرائىل! بىر ئەو چاكە بکەنەوہ كە من دەربارەتەنم كەرد، ئە چاو خەئكى ھەموو دنىيا پتر رىزم ئە ئىوہ نا.)!
5/ ئە ئايەتەكانى 49، 50، 51، 52، 56، 57 بە پىچەوانەى شىوہى نووسىنى ئايەتەكانى تر، نووسەرەكە ھىچ نائى، "خودا" راستەوخۆ دەدوى، وەكا: ئەوسا كە رزگارم كەردن... ئەوسا كە ئىمە دەريامان بۆ قەلاشتن و نەجاتن دان... ئە پاش ئەمەش ئىتان خۆش بووين... ھتد.

6/ ئە ئايەتى 57 و 60 دووبارەى يەك شت دەكرىتەوہ. ئە يەكەمىيان: (... بخۆن ئەو بژىوہ پاكەى بەشمان داوئ... و) ئە دووھەمىشيان نووسراوہ: (... سا ئەو بەشەى خودا داوئە بخۆن، وەخۆن...)

7/ ئە ئايەتى 65 دا جىئىفرۆشى بازارپىيانە بەكاردەھىتەدريت: (پىمان گوتن: مەيمونى ترۆكراو بن.) ئاىا رۆژنامە كوردىيەكان جوئى وا ئە سەر لا پەرى رۆژنامەكانىيان بلاو دەكەنەوہ؟

من خۆم دەپارىزم ئە چىرۆكە بىتەمەكانى ئەم كىتەبە، چونكە دوورن ئە گشت مەنتىق و عەقل. بۆ نموونە ئايەتى 69 يەكەكە ئەو چىرۆكانە كە باس ئە موسا و بىئىمانەكان دەكا: (گوتىيان ئە خوداى خۆت پرسى بکە پىمان بىژى چ رەنگە؟ گوتى. ئىژى چىلەكى ھىندە رەنگ زەرە، توشاچى دئخۆش دەكا). ئاىا خوا مانگايە وەك ئەم ئايەتە نووسراوہ؟؟

8/ ئە ئايەتى 70، 71 نووسراوہ: (گوتىيان ئە خوداكەت بىرسە با پىن بلى چۆن چۆنە؟ مانگا سەرى ئى تىك داوئىن، ئەگەر خودا خۆى ھەز بكا دەتوانن شارەزابىين.

گوتى: ئىژى ئە چىلەكى ھەقوتىيە (راھىنراو) جوئى بكا و ئە ئاودەكىشى بۆ زەوى، ھىچ پەئەشى تىدا نىہ... ئاىا ئەم گەفتوگۆ بەراوردكردنە چەند پەيوەندى بە ئاينى كۆنى فەرەعون و ئە پاشاندا بە ئاينى ھىندۆسەكانەوہ ھەيە؟

9/ ئە ئايەتى 78 دەئى: ئەوانىشدا ئى وا ھەن كە نەخوئندەت و بىژگە نارەزوو، ئە كىتەب سەردەرناكەن، ئەمانە ھەر ئە خەيالەت و گوماندان.) ئەگەر بە پىنى تىروانىنى ئەمرووہوہ سەرنج بەدەين، دەتوانن بلىن، ئىمە ئىستا خوئندەوارىن و گومان ئەم كىتەبە خەيالابويە ھەيەو رسواى دەكەين، بە پىچەوانەوہ، ئەوہ نەخوئندەوارەكانن ھىشتا بەم پىروپووجىيە بىروا دەكەن.

10/ ئايەتى 83، 84، 110 دووبارەكردنەوہى: (نوئىزبەكەن و زەكات بەدەن)ە.

ئە ئايەتى 89 دا خودا بە خۆى باسى خودا دەكا وەك بوونىكى سىھەم: (ھەر كاتىكى كىتەبىكانى ئە لايەن خوداوە بۆ دئ و ئەم كىتەبەش دەسەئەمىتى كە ئىستا ئە لای ئەوانەو ئە پىشووشتا گەرەكەيان بوو بە سەر خودانەناساندا زائىيان بكا، كەچى وەختى ھات و ناسىيان، بە گزىدادىن. دەسا كەسانى دژ بەون، بەر نەخلەتى خودا كەون.)

11/ ئەوہ بۆ چەندىن جارە ئەم سورەتە دووبارەى (ئەم عەرز و عاسمانە ھەر موئكى خوان) كراوہ، سەرەراى ئەوہى ئە ئايەتى 117 دووبارە دەكرىتەوہ (داھىتەرى عاسمانەكان وزەمىنە)، دىسان ئە ئايەتى 164 یدا دووبارەكراوہتەوہ: (ئە سازدانى ئاسمانان و زەمىن...) ئە ئايەتى 107، ھەررا دووبارەى (خودا ھەموو كارىكى پى دەكرى) كراوہ.

12/ يەكەكە ئەو ئايەتەنە كە ھانى ئىسلامىيە توندروەكان دەدا بۆ كوشتن و بىرىن و خۆتەقانەوہ ئەم ئايەتەيە: (بەو كەسانەى ئە راھى خودا دەكوژىن، مەئىن مردوون، بەئكە زىندوون، بەلام ئىوہ پى نازانن.)

ئايەتى 178 گىيانى تۆلەسەندن دەچىنئ: (ئەى خاوەن دلانى وشيار! ژيانوو بە تۆلەوہ بەندە، بەشكو خۆتان بىپارىزن).

13/ ئايەتى 180 مىرات و موئكايەتى دەپارىژى، بە پىچەوانەى بىرى كۆمونيستى كە ياساكانى مىراتگەرى ئە بنەوہ ھەئدەوہ شىئىتەوہ،

به ووتەيهكى تر، كۆمونيەزم چارەسەرئىكى مەزھىپەئەترى ھىتاۋەتە ئاراۋە بۇ كېشەى مېرات، بەۋەى كە مۆلكايەتى ئەناۋ دەباتا ئەنساى ئەنئەسلاىم بۇ تاۋانى ئەم داۋىيەياندا ئايەتى193يان (ئە سورەتى ئەنئالىش دووبارەكراۋەتەۋە) ئە سەر بەياننامەكەيان نووسىبوو: (ئە كۆشتىيان ۋەچان مەدەن تا ئاژاۋە ئە دنيا بئەبەر دەبى و دىن ھەر دىنى خودا دەبى، ئەگەر ئەۋان دەسبەردار بوون، دەست درىژى ھەر ئە دژى ناھەقانە).

ئەم ئايەتەش كۆشتن و سەرپىنى كىردوۋە بە ئەركى خواناسان ئە پىناۋ دامەزئاندى دەسلەتتى خودا. ئەم تاۋانە و تاۋانى جىنوسايد ھەر بە ناۋى سورەتى ئەنئالى ناۋ قورئان ئە دژى پىتر ئە200ھەزار كوردستانى كە زۆرىەيان ھەژار و بىتاۋان بوون، بەرپاكر. ئەو مەزھىپەئە سەبى تاۋانىكى تر بە ناۋى ئايەتىكى ترەۋە ئەنجام دەدەن...

14/ئايەتى216بانگەۋازى جەنگ و كۆشتن دەكا. ھەر رىكخراۋىكى ئىسلامى بىيەۋى جەنگ رايگەيەنى دەتۋانى ئە ھەموو كاتىك بە ئاسانى پىشت بەم ئايەتە بىيەستى. ئىرە نووسراۋە: (خەزاتان ئەسەر نووسراۋە، ھەرچەندە خۇشتان لىي ئايە. رەنگە ئە شىك حەزەكەن بەلام بۇتان ۋەخىرگەرى، رەنگىش ھەيە ئاۋات بۇ شتى بخۋان كە ئاكامەكەى باش ئەبى، خوا دەزانى و ئىۋە سەرى ئى دەرناكەن). بەھەمان شىۋە، ئايەتى218بوۋە بە بىنىشتى زىر زوبانى ئىسلامىيەكان: (ئەۋانەى ئە رىگەى خودا دەرىدەرن و باۋەرىيان بە خودا ھەيە و ئە راي خودا چوۋنە خەزا، بە ھومبىدن خوا بە چاكە ۋەيان خوتىنى، خودا ئەۋانە دەبىرى و دلۇقانە). ئىسلامىيەكان دەللىن قورئان رىز ئە ژئان دەگرى، مافى ژئانى داۋە. ئەمە ئە ئايەتى221بە باشى دەردەكەۋىت چەند ئائىنىسانىانە تەماشى ژئان دەكەن. ئاخىر چۈنكە قورئان بە زمانى پىياۋ نووسراۋە، بۆيە تىفكرىنى پىياۋ تىدا رەنگى داۋەتەۋە. ئەم ئايەتە نووسراۋە: (خواستن و شوۋپىكىردنى بت پەرستان بۇ مىرو ژنى باۋەردار رەۋا نىە، با زۆرىشىيان حەز ئى بكەن، ھەتا ئەبەنە خواۋەن باۋەر ناشى بىيانكەنە ھاوسەرتان. كەنىزو بەندەى باۋەردار بۇ ھاۋجۋوتى، ئە مىرو ژنى ئازادى خودانەناس ھىژاترن. ئەۋان گەرەكىانە ئىۋە بەرەۋە جەھەندەم رايكش...

ئاخىر ئائىنىك كەنىزەى قىبوۋل بى، پىرۋزە؟ ئائىنىك ۋىستى خۇشەۋىستى كچ و كورىك ئە ژىر پىن دابنى، چى پىرۋزە؟
15/ ئە ئايەتى222 ھاۋوۋە: (ئەمەر عوزرى ژئانەۋەش لىت دەپرسن، بىژە: ئەۋىش ئازارىكە، ئەو چەند رۇژەى خوتىيان ھەيە، سەر جىيىي ژئانوۋ مەكەۋن، راۋەستن تا پاك دەبەنەۋە. ھەرگا ئە خوتىن پابوۋنەۋە، ئەو جىيەۋە كە خوا فەرمانى پىنداۋن بۇيان ۋەژن. خوا ئەو كەسانە خۇشى دى كە ئە گوناح پەژىۋانن و دەيانەۋى بە پاك و خاۋىنى بژىن.)

1/ ئەمەيە زمانى باۋكسالار.

2/ مەسەلەى جوۋتبوون، ۋەك ئارەزۋوى ھەردوۋ ھاۋسەر تەماشى ناكرى، بە ئكو ۋەك ئارەزۋوى پىياۋ و فەرمانى خودا. ژن لىرە ھىچە، كراۋىيە، ئەك ۋەك پىياۋ، بكەر.

3/ ژئان بە پىس و گلاۋ دادەنرىن ئەو رۇژانە خوتىيان دەبى.

4/ كە "پاكەۋبوون" خوا بە پىياۋن دەلى "بۇيان ۋەژن"!!

ئەمەيە نموۋنەى زمان و كردارى پىياۋسالارى كە ئىستايىش پەيرەۋ دەكرى!

ئايەتى223نموۋنەى بى رىزى ئائىنى ئىسلام و قورئان پىشاندەدا. ئەم ئايەتە نووسراۋە: (ژئانوۋ كىلگەى خۇتانن، ئە ھەر كۆۋە دەتانەۋى، بچنە كىلگەى خۇتانەۋە، تۆشەيەكىش ۋەپىش خۇخەن. دەبى ئە خوداش بترسن، بىشىزانن دەگەل خوا روۋبەرۋو دەبىن. مژدەش بىدە بەۋانەى خواۋەن باۋەرن.)

ئەۋى ئەمرو ئاۋا بىيەشى، بە سەرەرى و شەلاتى ناۋووس دەكرى، كەچى مەخابن، ئە قورئان ئەو بۆچوۋنە نووسراۋە بىرۋادارەكانىش بە كىتئى پىرۋز ئە قە ئەم دەدەن.

2002/12/12

سورەتى ئالى عومران

ئە داۋىيدا دەكرى بگوترى، سورەتى مانگا يەكىكە ئە سورەتە سەرەتايىيەكان، نووسەرەكەى ھىشتا بەباشى ئە پىرۋزەكەى سەرقال

نەبوو، رېك چىشتى مېيۇر ئاسا، باسى ھەموو شىتېك تىدا دەكا. ھەر ئە سزاي كافران، درووستكردى ئاسمان و زمين، جەنگ، ئادەم و ھەوا، زەكات و نوپۇز، موسا و زارو زېچى ئيسرائيل، ھەرامكردى گۆشتى بەراز تا دەگاتە باسى جووتبون، جىابوونەوھو زۆر شتى تىشى تىكەل و پىكەل كىردووھە كە ھىچى بە سەر يەكتەرەوھە نىيە... .

1/ ئە يەكەم پەرى ئەم سورەتەدا، چەندىن دەرىپىن كە پىشتەر ئە سورەتى مانگاش ھاتوون و لىرەشدا چەندىن جارى تر دووبارە كراونەتەوھە، بۆ نموونە:

أ- ئە ئايەتى 3: (... ئەم كىتیبەى-بەراست -كە بۆ تۆ ناردوھ...تەورات و ئەنجىلىشى ئە بەرا ھەنارد)... ئە ئايەتى 4: (فورقانىشى- ئەوھودا-نارد ئەوانەى ئە نىشانەكانى خودا حاشايان كىرد، جەزەبەيان زۆر بە ژانە و خودا خاوەن دەسلەلاتى تۆلەستىنە). ئەوھودە ھەرەشەكردىن دووبارە دەبىتەوھە، باشتىكە قورئان ناوى ھەرەشەنامە بوايە.

ب- ئايەتى 7: (ھەر ئەویشە ئەم كىتیبەى بۆ تۆ بە خەلات ناردوھ.)

ت- ئە ئايەتى 11: (خودا ئە تۆلەسەندىن زۆر دژوارە.)

پ- ئايەتى 15، 146، 195، 198 دووبارەكردىنەوھى بى مانايە: (بۆ ئەوانەى ئە ھە ئە خۇيان دەپارىزن، ئە لای خوداوە باغاتىكى وایان دەبى، جۇباريان بە بەردا دەروات و ھەتا سەر ھەر ئەوئ دەبى و چەند ژنى پاك و بى گەرد...). ئايەتى 146: ئەوانەى پاداشيان ئە لای خودا ئە بووردنە و باغاتىكە كە جۇباريان بە بەرئاندا دەروون و ھەر ئەو باغاتە دەمىننەوھە. چەندە جوانە پاداشى ئاكارچاكان. ئايەتى 195: (ئەو كەسانەى ئە زىدى خۇيان دەركراون و ئە راي مە ئازاريان دىووە و چوونە خەزاو دژى مەيان كوشتىبى يان بەكوشت چووبىن، بى گومانە گوناھيان دەكوژنەمەوھو ئە پاداشى كىردەوھىان دەيانخەمە ناو باغاتىك جۇباريان بەبەردا دەروا...). ئايەتى 198: (بەلام ئەوانەى و ترسيان ئە خوداى خۇيانە، باغاتىكيان دەبى جۇباريان بەبەردا دەروا و تا سەر تىيا دەبى و مېواندارى لای خودايە.)

ج- ئايەتى 10: (ئەوئ رۆژى مال و ھەولاد، دەھانای ئەوانە نايە كە خودايان ئەناسىوھو چارى ناچار دەبنە دەستە چىلەى ئاگر.)

ئايەتى 21: (ئەو كەسانەى ئە نىشانەكانى خويان حاشاكردى پىغەمبەرەكانى خۇيان-ئە خوت و خۇرايى-دەكوشت...با بزاند

جەزەبەدانى بەژان بەشيان دەبى). ئايەتى 177: (ئەو كەسانەى ئە باتى بروا بە خودا، بى بروايى ھەئدەبژىرن، ھىچ زىان ئە

خودا نادەن و جەزەبەى بەژانىان دەبى). ئە ئايەتى 178: (...ئازارىكى ئاوپوھەرىش بەشيان دەبى). ئايەتى 181: (سا بچىژن دەردى

بەئاگرسووتانى). ئە ئايەتى 188: (...ئە جەزەبە رىگار دەبى، جەزەبەى بەژان بۆوانە.)

2/ ئايەتى 15 تەنھا روو ئە پىوانى خاوەن دىن دەكات! تەنھا بەم پىوانە دەئىت: (دەبى بە خاوەنى چەند ژنى پاك !!

أ- ئەى رۆلى ژئانى خاوەن دىن چىبە ئەم ئايەتە؟

ب- لىرەشدا بە زەقى ئەوھمان بۆ دەردەكەوئىت، نووسەرى قورئان، فرەژنى بە مەرجى پاك و بى گەردىيان بۆ پىوان بىيان دايبىن

دەكات!! رۆلى ژئانىش ھەك ھىمەى بۆ كراوھ، تەنھا نىزىكردىنەوھىانە بۆ ئاستى سىكس.

3/ ئايەتى 29: (بىژە: ئەوھى و ئە دلتانايە ئەگەر بىشارنەوھە يا دەرىخەن، خوا دەيزانى و ئە ھەر چىكىش ئە ئاسمان و زەوینداس،

ئاگادارە و ئە سەر ھەر شت توانايە.)

ئاخر بۆ چەندىن جارى تر ئەم دىرە دووبارە دەكرىتەوھە و بۆچى، ئەگەر ئەم كىتیبە بە گومانىكى زۆرەوھە نەنووسرابى؟

4/ ئايەتى 31: (بىژە: دەبى بەرفرمانى خودا و پىغەمبەرەكەى بىن. جا ئەگەر ئە فرەمان دەرچوون، ئىتر خودا ئە خوداناسان

جەزناكا.)

سەرلەنوئى باسى ملكەچكردىنە بۆ خودا و پىغەمبەر، سەرلەنوئى باسى ھەزەكردىنە خوايە ئە كافران و كوشتن، سوتاندن و نازارى

بەژانى كافرانە. سەير ئەوھى، ئە قورئان ئەو ھەموو بانگەوازی جەنگ، سوتاندن و برژاندىن ھەمىشەى ھەيە، كەچى ھەندى

ئىسلامى ھەرەب كىتیبىكيان بلاوكردووھە بە ناوى(مافى مروفا ئە ئاينى ئىسلامدا ھەك: حقوق الانسان فى القانون و الشريعة الاسلاميه،

د.يوسف محمود صبح)!!

5/ نایه تی 33: (ئادەم و نوح و نەتەووی ئیبراهیم و بەرەوی عیمران، لە خوداوە ئە ناو خەئکی هەموو جیہان هەئبژاردەن، خوا پتر ریزی لەوان نا.)

ا- سنووری قورئان، دوورگەوی عەرەبە، بۆیە هەئبژاردەکان تەنھا لەوئدا هەئبژێردراون.

ب- لە تەوراتدا، جووی بە گەلی هەئبژێردراو داناو.

ت- نەک تەنھا ئادەم، بەئکو حەوایشی هەئبژارد، بەلام حەوای ژن، شایەنی ناوہینان نییە!

6/ نایه تی 53: (ئەمان فیللی خویان کردو خوداش فیللی خوی لیکردن، فیللی خودا بە سەر هەموو فیللیکدایە.)

وەک ئاشکرایە، مرۆق، خودای لە چەشنی خوی درووستکرد، بۆیە دەبینین هەموو سیفەتەکانی مرۆقی تێدایە و یەکیک لەوانە سیفەتی فیلکردن.

سورەتەکانی 56، 57، 58، 60، 61 دووپاتکردنەوہن بۆ "راستی داہەزاندنی" قورئان و چارەسەرکردنی کیشەوی بڕوا دەکەن.

7/ نایه تی 151 دەئ: (ئەوانەش کە خوانەناسن، چونکە بئ ئەو بەئگەیان لە حەواوە بۆ هاتبئ، هاوکار بۆ خودا دەناسن، ترسی داوئزینە دئیان، ئەنوایان لە ناو ئاگرە و جیی ناھەقان خراپترین جینگە دەبئ.)

لە هەموو ناینەکان یەک بەئگە بلاوکراوەتەوہ لە بارەوی بەئگە ناردن لە ئاسمانەوہ، ئەوہش دووپاتکردنەوہوی بوونی خودای تاقانە و بئ هاوسەرە. بەلام بۆچی ئەم نایەتە ئامژە بۆ نەهاتنی بەئگە لە سەر بوونی هاوکار بۆ خودا دەکا.

8/ نایه تی 189، 190 دووبارەکردنەوہوی یەک شتن کە پیشتریش چەندین جار دووبارە کراوەتەوہ، مەبەستم : (لە ئاسمان و زەمیندا فەرمان، فەرمانی خودایە و خودا بەسەر هەموو شتدا توانای هەیە.) لە نایەتی 190: (لە ئافراندنی ئاسمانان و لە زەمینداو ئائوگۆری شوو روژان...).

9/ نایه تی 193: (خودا! ھەر کەس تۆ بیخەیتە ئاگر، تووشی شوورەییەت کردوہ. ئەوانە ناھەقیکارن، ھیچ کەس دەھانایان نایە.)

باشە، ئەگەر قورئان کتیبی خودا بئ، چون خودا روو لە خودا دەکا و پئ دەئ (ھەر کەس تۆ بیخەیتە ئاگر، تووشی شوورەییەت کردوہ)؟

10/ نایه تی 194: (پەرورەنمان! ئەو شتانەش بە ئیمە رەوایینە کە لە زوان پیغەمبەرانتەوہ بە ئینت پیمان داوہ، شەرەزاری روژی قیامەتەمان مەکە. تۆ لە ھەر پیمانئ بیدەوی لاریت نیە.)

ئیرەش کەسێک روو لە خودا دەکا و داوای ئ دەکا ئەو بە ئینانە کە لە زوان پیغەمبەرانتەوہ داویەتی، بۆ خۆیشی بە رەوا ببینئ.

11/ نایه تی 195 سەرلەنوئ باسی باغ و جۆبارەکەیە!

12/ نایه تی 200: (ئەوی گەلی خاوەن باوەرەن! خۆراگر بئ، لە خۆراگریشا لە پیشەوہ بئ. بۆ پاراستنی سنورگەل ھەمیشە سازو تەیار بئ. لە خواش ترسوو ھەبئ، بەشکەم رزگار ببئ.)

ئیرەیش ئەم پرسیارە دیتە پیشەوہ: بە دریزایی سورەتی بەقەرە و ئالی عومران، خودا خوی بەرەوی خاوەن باوەرەن سەر دەخا بە سەر دوژمنان، خوی پشتوانییان دەکاو ئەوہی ببیھوئ دەتوانئ بیکا، ھەموو شتی بە دەستی خۆیەتی، ئەگەر وابئ، ئەدی بۆچی بانگەوازی بەرەوی باوەرەن دەکا بۆ خۆراگرتن؟ پاشان نووسراوە (بەشکەم رزگار ببئ.)!! رزگاری چی؟ مەگەر ناچنە بەھەشت؟ مەگەر نابن بە میوانی خودا؟ مەگەر ناچنە ناو باغ و باغات؟ ئەگەر ئەمە رزگاری نەبیت، وەک نووسراوە، ئەدی رزگاری لە چی؟ مەگەر نەنووسراوە، کافران ژیر دەکەون، جگە ئەوہش شوئینان دۆزەخ و نازاری بەژان و سوتاندن؟

ئاخر کەمالی رەھا چون کتیبی وا دەھینیتە ئاراوہ؟ ھەموو سورەتی ئالی عومران بریتییە لە چەند دیریک و بەس، ئەوانی تر تەنھا دووبارەکردنەوہیەکی بیزارکەرە کە ھیچ شتیکی نوئ نائین.

قورنآن، روژی سه لا راده گه یه نی، گوايه له و روژدها، هه موو مرو قايه تی ده چنه وه بهر دهستی "خودا" و چاره نووسيان به ديار دهكه وي. پياو خراپان تا هه تا هه تايه به ناگري ناو دوزخ ده سووتينرين، برواداره كانيش ده چنه به هه شت. من ليره هيچ نه رشيك نادم به گانته چاري "دوزخ". نه وه ی گرنگ بيت، باسی به هه شته كه له نايه تی 15 ی نال عومران وه سفی كردوو: (... بو نه وانه ی له هه نه خوده پاريزن، له لای پهروه رينيانه وه باغات يكي وایان ده بی، جو باریان به به ردا ده رواو هه تاسهر ههر له وي ده بن و چهند ژنی پاک و بی گه ردا سه ره ی نه وه هه موو خوشيه، ره زای خودایان پنده گا. خودا چاوی له عه بده كانی خوی هه یه.). نه گهر مه سه له ی به هه شت، جووبار بی، نه وا ئيمه نه نه وه ی موباره كه مان هه یه و نه مبه رو نه وه ريشی پر له باغات بوو(نه و باغانه به بریاری له شكری نه لاهو نه كبه ر، ته ختیانی كرد و نه وه ی مایه وه، ده ستیان به سه ر گرت.)، بیخال، گه لی عه لی به گ، زاوتته، نه حمه د ناوا و سؤلافی زیبامان هه س(باسی نه و سه رووشته فره جوانانه ی جیهان ناکه م). ئیره، ئیره به هه شته، به لام ده سه لاتی چینه بالاده سه تکه ان لییان کردوین به دوزخ، ناینه كانیش خو پريتيرين رو لیان بینیه له م تاوانه: له لایه كه وه بوون به به شیکي گرنگ به ده ست ده سه لاداره انه وه، له واره بینه وشکه ریکه بو گیلکردن و سه تم قبوونکردن. نو سه ری قورنآن، به هه موو نه قلیبه وه ده یه ویت به "باغات و جو باری به رده می" كه گه و ره ترين خه ونی بیابان نشینه كانه، پاشقومان لی بدا، ده یه و ی به و نه قله، له به رده م لوژیکی سه ده ی بیست و یه كیشدا خوی راگري!

له وه ش عه یب و عارتر له و كتیبه "په روزه" نه وه یه خه ونی دیرینی پوخه لی باوكسالاری کردوو به یوتوییا بو مروفا، مه به سه تم ده برینی-ژنی پاک و بیگه رده!

قورنآن له (سورته تی ژن) دا دريژه به و بو چوونه نامرو قايه تیبیانه ده دا:

1/ نایه تی 1 دووباره کردنه وه یه کی بی مانایه، بویه بو مان ره وایه نه م پرسیاره بکه ین: نه وه چه ندین جاری تر ده نووسری: (له خودای خوتان ترسو هه بی). ناخر خه لکینه، جگه له دووباره کردنه وه كانی نه م ده برینه له نایه ته كانی پیشوو، ته نها له م دوو دیره كورته دا دوو جاری تریش نو سه رواه: (له خودا ترسو هه بی)! ترس كراوه به سه رچاوه یه کی سه ره کی بو بروا پیه یینان.

2/ نایه تی سی: (نه گهر له مه ر کپژه هه تیوانه وه، له وه ترسان كه نه توان به ته رزکی حه ق و ره وا ده گه لیان بجوونینه وه، ده توان وازیان لی بینن و ژنانی تر-چه ندی خوتان پیتان باشه و پیتان ده شین-ماره بکه ن، دوان بن یا سیان پیگه وه یا چواریش بن ههر ره وایه. نه گهر ترسان كه نه توان ژنه كانتان وه كو یه ك ته ماشا بکه ن، با یه كیک بی یان وه ل نه وانه رابویرن كه بوونه ته موگی خوتان. بو خو له عه در پاراستن، نه مه ناكاری په سه نده.)

نه مه هه موو ده قی نایه ته كه یه وه ك خوی نو سه یومه ته وه.

أ- نه مه یه زمان و ره وشتی "به رزی" قورنآن. نایا نه مرو هیچ ژنیک هه یه قبوون بکات به و زمانه شر و دواكه و تووه له گه لییدا قسه بکریته؟ ژن به پیی نه م نایاته، وه ك مه كینه ی مندالهیینان و خزمه تچیتی ناو مال سه یر ده کریته. پياو بکه ره و ژن كراو. نه مرو زوربه ی خه لکی كوردستان فره ژنی ره تده كه نه وه، ناخر كی ده ویری نه مرو بیر له وه بکاته وه 2 یا 3 ژن به ینی له به ره نه وه ی مندالی ناب؟ هه روا زور حالته هه یه، پياوان به برپرسن له نه زوگی. باشه، نه گهر زانست به م شیوه یه ی نیستا پیگه یشتوو له باره ی مندالهیینان، نه وسا هه بوايه، قورنآن چی ده وتا؟ نایا ژنانیش بو یان هه یه، میردی تر و دوو و سی یا چواریش بکه ن، چونکه میرده كانیان نه زوكن؟

ب- قورنآن، ژن به موگی پياو ده زانی.

3/ نایه تی 2: (مالی هه تیو بده نه وه به هه تیوان. نا پاک به پاک مه گورنه وه و نالی نه وان تیکه ل مالی خوتان مه كهن، كه تاوانیکی مه زنه.) ناخر نه م نایه ته چ په یه ونه دیبه کی هه یه له گه ل نایه تی یه كه م و نایه تی سه یه م؟ خوش نه وه یه، له نایه تی 6 سه ره له نوی بو بابه تی هه تیوان ده گه ریته وه.

3/ له نايه تي 4دا هاتووه: (وهك پيشكه شيك ماره يي ژنه كان بدن. نه گهر نه وان هه ر بو خويان شتيكيان له ماره ييه كه به نه نگو به خشي، بيخون و نوشي گيانووي.)

ماره يي، سه ر قفلا نه يه بو دا گير كردني ژنان له لايه ن پياوانه وه، نه و ته وقه يه كه ده كرنته مليه وه و ده يكه ن به كويله ي پياو...
4/ نايه تي 6، به شيك له كومه نگاي نيسلام ييشانده دا. كومه نگايه ك پيكه اتووه له ده ونه مه ندو نه دار. نه مرو نه گهر ته ماشاي ده ونه ته تيوكرا تيبه كان بكه ين (يران، سعودي، و هند...) ده بينين هيچيكي تر نين له كومه نگايه كي چينا يه تي. نيمه ش وه لام ي مرو قانه ترمان هه يه بو كيشه ي ده سه لات و بيرو يا وه ر، نه وه ش بري تيبه له كومه نگايه كي بي چين، كومه نگاي ژباني كونه كتيف و هاوسان.

7/ زور پيكه نيمه هات به نايه ته كان ي 7، 8، 9، 10، چونكه، پاش مردنم، هيچم نيبه بو مندا له كانم به جي به يلم... ناي ا چه ندين مليون مرو ق وهك من هه يه كه بارودوخي ژبا نيان له خواره وه ي ژباني من؟ ليتره نه م پرسيا ره ده كه م: نه م نايه تانه بو كي "نير دراوه"؟ دويتي گو قاري كم به ده ست بوو، له دوا لاپه ره كه يدا وينه و وته ي بيكار نيكيان بلا و كر دبوو، كه نه مه ش كور تگرا وه كه يه تي: جوا تيرين ديار ي سه ري سال بو من، كار كر دنه!...

8/ نايه تي 11: (خودا پيو راده گه ييني: كه له پوو رتان با بو نيري نه دووبه ش و بو ميينه نيوه ي به شي نيري نه بي. گهر ژماره ي ميينه له دوان پتر بوون، دووبه ش له سي به شي ميراته كه نه بدن)

ا- نامه وي به دوورو دريژي با سي نه م خاله بكه م و ته نها به وه به س ده كه م كه مرو قايه تي گه يشتو وه ته ناستيك، نه م نايه ته له بنه وه هه نته كي تي و "كوفري" يه كسان يبه تي ژن و پياو ده كه ن. نه مرو هيچ خاوه ن ويژدان يكي ش قبووني نه وه ناكات، كور دوو به شي هه بي و كچيش يه ك به ش. قورن ان به رووني به رژه وه ندي پياو نه ك له ناو خيزان و كومه نگا به سه ر ژن به رزتر راده گرئ، به نكو له مه سه له ي ميراتي ش هه ر وا ده كا.

ب- هيچ پيويستيبه ك نيبه به به شي دووه مي نه م نايه ته. به راستي زور ساويلكانه نو سراوه.

9/ نايه تي 13: (نه م ده ستوورانه سنوورن خوا دايناوه. هه ر كه سيكي به فه رماني خودا و پيغه مبه ره كه ي بي، ده بينيري ته ناو باغات يك جو بار يان به به ردا ده رواو هه تا سه ر هه ر تي دا ده بن و له و په ري به خته وه ري دان.)
نه وه هه مديسان با سي باغات و جو باره كه ي به رده ميانه....

10/ نايه تي 14: (هه ر كه سيكي ش له فه رماني خواو پيغه مبه ره كه ي ده رچ و سنووري خوا به هيچ بگرئ، ده بخاته دور (ناوه راست) ناگره وه هه تا سه ر له وي ده بي و به و په ري سووكايه تبه وه نازار ده درئ.)

نه مه شيوه ي په يقيني درنده يه كه سنووري گشت فه نتا زيا يه كي سادي ستانه ي تپيه راندو وه! سويند ده خوم، ريك جه لاده ساديسته كه ي ناو هه ينه خاسه ي كه روكم به بير هاته وه و چون به و په ري سووكايه تيبه وه نازاري زيندان يبه كان ي ده دا....

11/ تا نيتره با سي ميرات و ميرات دابه شكر دن بوو، له پري كدا نايه تي 15 ده رگاي بابه تيكي تر ده كاته وه كه هيچ په يوه ندي به وانه ي پيشو وه نيبه.

نايه تي 15: (هه ر ژنيكتان كه هه ستو و كر د نامويان به خو فير ده كه ن، چوار كه سي خاوه ن باوه ريان به رنه سه ري-له و عانه دا كه ليك جووت بوون- وه ختي نه وان هاتن شا يه تيان له سه ر دان، هه ر له ماندا قه تيسيان كه ن تا به مردن له ناوده چن يان خودا ده ره تان يان نيشان ده دا.)

چه ند سه ره نج له سيناري وي نه م نايه ته بدرت، هيشتا هه ر كه مه! پياوه كه ده بي يه كه م جار هه ست به وه بكا هاوسه ره كه ي نامويان به خو فير ده كا، پاشان ده بي نه و "شه هامة ته ي" هه بي، هه سته كه ي بو 4 باوه ردار بگيري ته وه و نه وان يش ناماده يي خويان ده ر بيرن بو نه م نه كتسيونه پر سه مه ره! نه و جا ده بي هه ر پينجيان بو سه يه كي زور ورد و به دي قه ت دا بنين بو گه يشتن به لوونكه ي تراژي ديا خوي ناو يبه كه، تا له كاتي جووتبوون بچنه سه ريان. جا نه وه حاله انه ي نه گهر هه ستي پياوه كه، هه ستيكي بي قه ر بوو و به س، چي روو ده دا؟

نه ي نه گهر ژنه كه هه ستي كر د، پياوه كه ي نامويان به خو فير كر دو وه؟ ناي ا ژنه كه ش بو ي هه يه 4 شا يه تي له سه ر بگري ت-له و عانه دا

که لیک جوت دهن- وختی نهوان شایهتی له سهر دان، ژنهکەش بۆ ههیه، پیاوهکه بکوژی؟ نهخیر بیروکهی وا به خهیاى نووسهرى قورئان نههاتوو، تهنهها بهوه بهسى کردوو، پیاوهکه بهشى دۆزهخ دهبی و خو نهگەر بکهرا (پیاو) له گوناوهکهی پهژيوان بوو، نهوا خوا دئوقانه! من سهرم سوور ماوه نهو زمانه رق و قینداره کویرانهیه که فهتازیاى تاوان سنووری فیلمه ترسناکهکانی هیتشکۆکی پهپاندوو.

12/ نایهتی 24: (... له بهرامبهر نهو لهزهتهی له ژنهکانی دهیین، نهو مانهی خودا بۆیاى بریارداهو و کرای خۆیانه له سهرتان، ئیوه بیدهن...)

نه ئیى باسی جندهخانهیه! لهم نایهته، باسی لهزهت له بهرامبهر کرئ دهکرئ!

13/ نایهتی 25: (کیش دهستهنگه و نهو مانهی بۆ ههئناسووری که ژنی خاوهن باوهری نازاد بینئ، با لهو کیژه باوهپدارانه وا بوونهته ئی خۆتان، ماره بکا. خوداش له ههر کەس زیاتر له پرواتان ناگاداره. ههمووتان تیره یهکترن، به دستووری خاوهنیان ماریان بکهن. چۆن باوه له ناو خۆتاندا مارییان بۆ ببهینهوه. نهوانیش با کهنیزانی داوین پاک بن، نه داوین تهر، له ژیرهوه دۆستی ئیرینهیان نهبن. بهلام نهگەر له پاش نهوهی هاتنه بهر رکینی ئیوه، دهستیان دهگهڵ پیاوی نامههرم تیکهڵ کرد، نازاردانیان نیوهی نهو ژئانه دهبی که شوویان ههیه و نازادن. نهگەر ئیوه خۆراگر بن، بی گومان بۆتان باشتره. خودا له ههته دهبووری و دئوقانه.)

لهم کتیبه پیروژه ریگا به بروادارانى داوه کهنیزهیان ههبن. نهمانه پلهی دووهه میان پیدراوه له پاش ژنی نازاد. نهو کهنیزانه کرابوون به موئکی خۆیان. قورئان کهنیزانی دابهشکردوو بۆ کهنیزی داوین پاک و کهنیزی داوین تهر و به موسلمانان فرمان دهدا کهنیزه داوین تهرهکان نههینن، جگه لهوهش به موسلمانه ره بهنهکان دهئئ (نهگەر ئیوه خۆراگر بن، بی گومان بۆتان باشتره). ئایرهش به ناراستهوخۆ، هیئانی کهنیزه باوهپدارهکانیش زۆر باش نازانی، بۆیه داوای خۆراگرتنیان ئئ دهکا!!

نایا دهکرئ، نهو بۆچوونانهی "خودا" بۆ کۆمهنگای ئیستامان قبول بکهین؟ نهگەر جیگای قبول نییه، بۆچی سیفتهی پیروزی به قورئان دهدرئ؟. میژووی کۆمهنگای مروقیهتی، هیج نهبن له لایه خه لکی کۆمونیست و چهپ و هومانیست و لایهنگرانی مافی مروق نهفهرتی ئئ دهکن. کۆمهنگای چینایهتی ئیسلامی سهردهمی محمهده که له لای ههندیک به نموونهی بالآ دهخریته بهرچاو و له لایه کۆلهکه مهلاکانهوه هیماى بۆ دهکرئ، نهمهیه: کۆمهنگای خاوهن پوول و ههژارانه که قورئان داوای پاراستن و پهپهوکردنی دهکات! کۆمهنگایهک به چاونکی نزمتر سهیری بهشیک له مروقهکان دهکات، بۆیه قورئان نموویهکی تری کتیبی دژه مروقیهتییه. نموونهی کتیبیکه بۆ راگهیاوندی چهوسانهوهی ژئان و تهحقیرکردنیان.

1/ نایهتی 29: (نهی کهلی خاوهن باوهپان! مال و دارایی یهکتری- له خوت و خۆپایی-مهخۆن، مهگین به سهودا مامهته و بهپازی بوون له ناو خۆتان، که نهوسا پیتان رهوايه. به ههق نهبن نابی یهکتیش بکوژن. خودا دهبرارهی ههمووتان دئوقانه.)

أ- لهم نایهتهدا چهسپاندنی پهیوهندی بازرگانی شوین دهستی خۆی توند کردوو.

ب- سنووری حهق و ناههق کوشتن له کوئیه؟ نهم پرسیاره بۆ بهزاندنی خودی حهق دهمانبات!

14/ له نایهتی 32، 33 ههمان بهزمی دووبارهکردنی بی سهروبهره: (خودا بۆ خۆی له ههموو شت ناگاداره)

15/ نایهتی 33: (داى و باب خزمه زۆر نزیکهکان و نهو کهسانه یهیمانوو دهگهڵ گرتدان، ههرا گامردن و مانیکیان له دوا مابوو، با بهشى خۆیان پی بگا. خودا لهسهر ههموو شت ناگاداره.)

له سهرهتای سهرتی ژن، له نایهتهکانی 7، 8، 11، 12، 13، نهم مهسهلهیه چارهسهرکراوه، نایا نهم دووبارهکردنهوهیه، کائافی نووسهری قورئان ناگهیهنیته؟

16/ نایهتی 34: (پیاوان به سهر ژئاندا دهسهلاتیان ههس، که خوا هیندیکی له هیندی هیژاتر بهدی هیناوه. دیاره پیاوان نهرکی بهرئ چوونی مانیان لهسهر شانه. جا ژئانی باش نهوانن که گوئ بیستن و-وهک خودا فهرمانی داوه-دووور له شوویان شهرمی خۆیان دهپاریژن و ناگیان له مانی دهبن. نهو ژئانهش له نهشقی بوونیان دهرسن، نسجهت کهن و جیگهیان ئئ جیاکهنهوه، نهگەر لیشیان بدهن، دهبن. نهگەر دینهوه بهر فهزمان، ئیوه بیانووی نازاردانیان مهدۆزنهوه. خودا جیی بهرزو زانیه.)

أ- قورئان رېئيمایي دهسه لاتداريتي پياو به سهر ژنهوه دهكا، خزمه تجيټي ناو مائي كرووه به تا پو به سهر ژئان. نه مړو نهو قسه يه نهك ههر قسه ي قوره، بگره باوك مردگ دهكات به پينكه نين. به شدار بووني ژئان له پرؤسه ي به ره مهيتان و سهر به خوټي نابوور يه كه ي وای كرووه كه ژئيش ده تواني نهركي به ريوه چووني مال له نه ستو بگرئ. گوريني بارو دوخي په يوه ندييه نابوور يه كان وای كرووه، تيز بهم نايه ته بكرئ. نه ي خو به زور نييه، نه م نايه ته بو نه مړو ناشي و ناكونچي، كه چي ئيسلام يه كان به زور ده يانه وي ره وره وي ميژو بو دواوه به بن.

ب- به پي نه م نايه ته، ژئان ده بي گوي رايه ئي پياوان بن!!

ت- ههر كه پياو ترسي نه وه ئي نيشته، ژنه كه ي ناشقه ي يه كيكي تر بيي (ته سه ور بكن) ته نها ترسي ئي بنيشته، بوي هه يه ده ست به نسجه ت كردن ي هاوسه ركه ي بكا، جيگا كه ي جيا بكا ته وه ريگا شي پنده درئ ئيشي بدا! به راستي نه م كتيبه نهك ههر پيرؤز نييه، به لكو كتيبي....

پ- هيج لوژيكيك نييه له ده بريني نه كهر دينه وه بهر فه رمان، ئيوه بيانوي نازاردانيان مه دوژنه وه چونكه پياوه كه هيج به لگه يه كي به ده ست وه نييه، هيجي نه بينيوه، ژنه كه هيجي نه كرووه، ههر نه وه ندييه، پياوه كه ترسي ئي نيشته وه.
17/ نايه تي 36: (عه بدياهه تي خودا بكن و هيج شت مه كهن به شه ريكي...) دوو باره كرده وه يه كي وه ره سه كره انه يه و به لگه يه كي تره بو دننيا نه بووني نووسه ري قورئان. پاشان نه سيجه ت دهكات بو چا كه كردن له گه ل خرم و كار و هاوسه و...
18: نايه تي 38، 39: (نهو كه سانه ش كه بو رووييني له مه ردم، مائي خو به خت دهكهن و باوه ريشيان به خوا و روژي قيامه ت نيه، (هه وانه تي شه يان دهكهن)، ههر كه سيش شه يتان ياري بي، خراپه ترين ياري هه يه. چيان ئيده هات نه مانه، باوه ريان با به خودا و روژي سه لا و نه وسا نهو مائه ي كه خودا به شي داو، بيانه به خشيبا؟ خوا به كار و بري نه وان باش ده زانئ.)
پنده چي نووسه ري قورئان تي كه ووتوه له به رامبه ر نهو جوړه كه سانه كه چا كه دهكهن و برويان به خودا نيه! بويه هيج وه لام ي پي نه بووه و ته نها هه وانه تي شه يتان يان دهكا و پاشان پرسيار دهكا (چيان ئيده هات نه مانه، باوه ريان به خودا و به روژي سه لا و نه وسا...)

19: نايه تي 48: (خودا نه وانه خو ش نابي كه بيژن هاوكاري هه يه.... نهو كه سانه ي ده ئين: خودا هاوكاري هه يه، بوختانيكي گه وره يان له دم ده رده چي و تاوانيكي مه زن دهكهن.)

نه م نايه ته ش ده باره كراوه. سه ير نه وه يه ئيسلام يه كان ده ئين، قورئان به زمان يكي زور به رز نووسراوه! به لام پرسيار نه وه يه، نه م هه موو دوو باره كرده وه يه ماناي چي ده دا!؟

20/ نايه تي 56: سه رله نوئ هه ره شه و گوره شه ي سووتان دن به ناگره، نه وه ته نووسراوه: (نهو كه سانه ي له نيشانه كان ي نيمه حاشا دهكهن، له دوا روژدا به ناگره ده يان سو تينين هه تا پي ستيان دا پلوخا، پي ست ي تريان بو ده گورين تا نازار پتر بچيژن. خودا خاوه ن ده سه لاتي له كارزانه.) چي ژوه رگرتن له نه شه كه نجه و نازاردان هه موو سنوور يكي به ره برييه ت به زان دووه. به رامبه ر به م ده قه كه ئوستايانه نرخی مرو ف دهكا به هيج، ئيتر چي باسي داد په روه ري، مافي مرو ف له نايي ئيسلام ده كرئ؟

21/ هه مديسا، دوو باره كرده وه ي قسه بي سه رويه ركه انه: (نهو كه سانه ش كه بوونه ته خاوه ني بروا و ناكاري چاك ره چاو دهكهن، ده يانه يه نه باغاتي وا جو باريان به به ردا ده رواو هه تا سه ر تياده بن، ژئاني پاك له گش عه يب و سي به ري پريان ده ده يني.)
نبا نه م نه خو هه نخه نه تان دن و گانته چاري به خه لك نيه؟

22/ نووسه ركه ي بهو نه قله وه، بهو كوشتن و بري نه سادي ستانه وه، له نايه تي 58 باسي عه دانه ت دهكا! كام عه دانه ت؟ عه دانه تي بازگان؟ سه رو ك خيل؟ بو رزو ا؟ كريكاري؟

23/ نايه تي 59 بانگه زاي به رفه رمان دهكا، وهك بليي پيشتر ده يان جار نه م بانگه واژه نه كرابي، جيا واز يه كه ي نه وه يه، ئيره دا دا وای ملكه چيش بو كاري به ده ستان دهكا. نه م نايه ته به م شيويه ده ست ي پنده كات: (نه ي گه لي خاوه ن باوه ران! به رفه رمان ي خودا و پينغه مبه ري خودا و كاري به ده ستاني خو تان بن....)

24/ نايه تي 74، 75، 76 نايه تي ره واپندان و به هق ناو ئيناني خه زا كردن له ريگاي خودايه. بو نه مو نه نايه تي 74 به م

شېويه: (با ئەوانەى بۇ قىيامەتتى دەس لە دىنبايە ھەندەگرن، بچنە خەزا لە راى خودادا. ئەوھش كە دەچىتتە خەزا لە رىي خودا، چ بكوژرى و چ سەرکەوى، لەو دنبا پاداشتيكى گەورەى دەدەينى).

ئيتىر بە ھۆى ئەم جۆرە نايەتەنەوھە كە پىشتريش لە سورەتى مانگا و ئال عومراندا دووبارەكرائونەتەوھ، زەمىنە خوڭشكراوھ بۇ شەروڭورى داگيركردن، كوشتن و سەربىرىنى "دوژمنان" و بە كويلەكردنى ژنان و كچانباى بە درىژايى مېژووى ئىسلام. نايەتەى 76يش دووبارەكردنەوھەكى بى مانبايە كە پىشتريش چەندىن كەرەت نووسراوھ: (ئەوانەى خاوەن باوهرن، خەزا لە راى خودا دەكەن. ئەوانەش كە خاوەنناسن لە رىگەى تاغوت شەر دەكەن. دەسا بچنە شەرى ئەوانەى دۆستى شەيتانن، قىلى شەيتان زەبوون و بى ھىزو پىزە).

25/ لە نايەتەى 77دا سەرلەنوئى داواى زەكات دەكرئ!
26/ لە نايەتەى 83دا نووسراوھ: (ئاخو ئەمانە لە قورئان وردنابنەوھ-سەرەنجى رانەكيشاون-ئەگەر قەرئان كارى كەسىكى تر بوايە غەيرز خودا، ديارە مەبەستى نارىك و دژ يەكترىان فرە تىندا پەيدا دەكرد).

ئاخر ھىچ كىتبيك ھەيە ھەك قورئان ئەو ھەموو سىفەتە دژانەى تىندا بى؟ ئەو ھەموو فەتتازىيە سادىسانە لە كوئ و كەسايەتى يا بوونى دۆفان لە كوئ؟ راستى و ئەو ھەموو گومانكردنەى نووسەرى قورئان كە بەرىژايى كىتابەكەى دووبارەى دەكاتەوھ لە كوئ؟ ئەو كىتبيە بە ھەموو رەھەندىكى زانستى، بايەخى خۆى لەدەست داوھ، ئاخر كام ياساناس دەوئى ئەمرو سزى سووتاندن بە سەر مروقيكى تاوانبار بەدائەى ئەو ھەموو مەبەستە ئاستنمە لە رادەبەدەرە لە بارەى ژنانەوھ چى لى بگەين؟

27/ دووبارەكردنەوھى بى ماناى پر لە گومان سەرلەنوئى سەرمان سوور دەكا لە بارەى كىتبيكى وا ساويلكانە: (غەيرز خودا ھىچ شت بۇ پەرەستن نابى. لە رۆژى ھەستانەوھدا-كە ھانتى بى گومانە- لىكترو كۆدەكاتەوھ. جا قسەى كى لە قسەى خودا راسترە؟).

28/ لە نايەتەى 88ھاتووھ: (...ئاخر ئيوھ گەرەكتانە كەسى خوا رىگەى لى گوم كا، بىخەنە سەر راسترەى؟ ھەر كەسى كە خودا رىگەى لىي بگوئى، تۆ ناتوانى رىگايەكى بۇ پەيداكەى).

ئاخر ئەوھ ناكۆكى نىيە، لە لايەكەوھ "خوا"بە خۆى رىگە لە خەلك وون دەكا"لە لايەكى ترەوھ بانگەوازيان دەكا بۇ پرواھىتان بە خۆى! لەولايەشەوھ نووسراوھ، خوا پەخشنەيە و لىي دەبوورئ!!

29/ لە نايەتەى 89دا بە زەبروزەنگى تىرورىستانە دىيەوئ خەلك بۇ خەزاكردن بىا، ئەوھى لە گە ئىيان نەروا، بانگەوازي كوشتىيان دەكا!! ئەمەش دەقى نايەتەكەيە: (ئەو دووروانە-ھەر ھەك خۆيان بىدىن-گەرەكەيەنە ئىوھش لە دىنوو ھەرگىرن، ئەوسا ھەكوپەكتان لى بى. جا تا ئەوان لەراى خودا خۆيان دەربەدەر نەكەن و ھەلتان ئەيىنەخەزايە، ئيوھ دۆستايەتتىيان مەكەن. ئەگەر ئەم كارەشيان نەكرد، ئيوھ لە ھەركوئ تووشيان بوون، رىي ھەلاتىيان مەدەنى و قەراقى رەشيان لى بىرن. دەگەل ھىچ كامبىش لەوانە دۆستايەتتىيان ھەر نەبى و ياروواوهر لە ئىويانا ھەلمەبژىرن).

30/ لە نايەتەى 90خو دەسەلاتەكەى بە موخەمەد دەداو بانگەوازي كوشتن... كوشتن... تا سەرکەوتن، دەكا: (...لە ھەر كوئ بەگىروھىتان بىانكوژن و مەھىلن لە دەستوو راکەن. ئەوا ئىمە لە سەر ئەوان دەسەلاتى تەواومان داوھ بە ئيوھ).

31/ لە نايەتەى 92دا بە روونى بۆمان دەردەكەوئ كە باوهردارەكان كويلەيان راگرتووھ. سەير ئەوھە كە سەرەراى ئەوھى بەشيك ئەو كويلانە بوون بە باوهردار، بەلام ھەر بە كويلە ناويان دەبرئ و دىيانناسن، تەئھا ئەوھ نەبى بەشيكىيان ناو ناوھ كويلەى باوهردار و بەشيكىيان كويلەى بى باوهر!! لەم نايەتە نووسراوھ: (...ھەر كەسىكىش باوهردارە و، باوهردارى بە ھەتە بەدەست كوژراوھ، دەبى لە برى ئەو كوشتنە كويلەيەكى خاوەن باوهر نازاد بكا و خوئنبايىشى بەدا بە كەس و كارەكەى....

32/ نايەتەى 122سەرلەنوئى بە ئىنى باغات و جۆبارەكە بە پروادار و ئاكار چاكەكان دەدا!! ئەمەش نايەتەكەيە: (ئەوانە كە بە پروان و ئاكار چاكن، دەيانبەيىنە ناو باغاتىك جۆبارىيان بەبەردا دەروا ھەتا سەر تىادەبن. ديارە وادەى خودا ھەقەو كى لە خودا راستگوترە؟). نايەتەى 124 دووبارەكردنەوھەيە: (ھەر مروپەك ھەر ھىندە خاوەن باوهر و ئاكار چاك بى، دەچنە بەھەشتەوھو بە ئەندازەى تلىشى وردىلەى ناوكە خورمايەش ناھەقىبان لى ناكرى).

33/ نايەتەى 126دووبارەكردنەوھەيە: (ھەر شتىك لە ئاسمانان و زەمىندا، ھى خودايە و ھەر خودايە لە ھەموو شت ناگادارە).

34/ نايەتەى 128: (ئەگەر ژنىك ھەستى بەوھ كرد مېردەكەى ئەشقى بووھ يا نە روى لى وەردەگىرن، قەيدى ناك، ھەولئ لە ھەف

هاتن بدن، ناشتبونوه له و دوردونگيه باشته. خوشهويستی مائی دنياش له لای هموو كهسى ههيه. جا نهگه چاكه بكن و خو له هه ته پياريزن، خودا له هه كارى دهيكه ناكاداره.)

ليزه دا دهبى به راوردى ئه م نايه ته له گه ل نايه ته 34 بكهين تا به ناشكرايى دوو وويى قورنان له باره مافى ژنانمان بو دريكه ويته: (ئهو ژنانهش له نه شقى بوونيان دهترسن، نسجهت كهن و جيگه يان لى جياكه نه وه، نهگه ر ليشيان بدن، دهبى. نهگه ر دينه وه بهر قهرمان، ئيوه بيانوى نازاردانيان مه دوزنه وه. خودا جيى بهرزو زانايه.)
نهگه ر ژن نه شقى بى، پياو بوى ههيه ليشى بدا، به لام نهگه ر پياو نه شقى بوو، ئه وا نووسورى قورنان پيى ده لى قه يدى ناك، هه وئى له هه ق هاتن بدن، ناشتبونوه له و دوردونگيه باشته!!

35/ نايه ته 131 دوو باره كرده وه يه: (بو خودايه هه ر شتيك له ناسمانان و زه ميندايه...)

36/ نايه ته 132 هه مديسان: (نارئ هه رچى كه له ناو عاسمانان و زه ميندايه، سه ر به خوايه.)

37/ نايه ته كانى 137، 138، 139، 140، 141، 142، 143، 145، 146، 148، 147 دوو باره كرده وه ي چهندين جارى بى سه روشونى هه ره شه كردن، ناگرو به هه شته!!

37/ خوننه رى خوشه ويسته! وهك ده زانن، له سه ره تاي سوره تي ژن، قورنان باسى ميراتى كرد، باسى دوو به شى پياو له به رامبه ر به شيكى ژنى كرد، كه چى ئه وا سه ره له نوئى له كو تايى سووره ته كه، له نايه ته 176 دا نووسراوه: (... هه ر ئيرينه ي دوو نه وه نده ي ميينه ميرات ده گرى... دوو باره ده كريتته وه! باشه، ئيستا چى له م باره يه وه بنووسم؟ وه لامى ئه م پرسيا ره بو به ريزتان ده هيلمه وه! هه ر نه وه نده ده ئيم تف له جه هل و دوا كه وتن! 2002/12/22

له باره ي سوره تي نه لمائيده

1/ له نايه ته 2 هاتوه: (... له سه ر چاكه و پاريزگارى، ياره مه تي يه كترى بدن، نهك له سه ر تاوان و غه در. نه شى له خودا بترسن، چونكه خودا نافه رمانان زور به توندى ته مى دهكا.)

ئه مه يه كيكه له و نايه تانه كه زور ده گوتريتته وه، گوايه "خودا" تاوان و غه در قبوول ناكاه! ئه ي بانگه وازى خه زا و جهنگ، تاوان و غه در نيبه له گيان و مال و حالى خه تك كه له نايه ته كانى تر به ده يان جار بانگه وازى بو ده كرى؟

2/ له نايه ته 3 هاتوه: (له سه رتان جه رام كراوه مردارو خوين و گوشتى به راز...)

له سوره تي به قه ره نايه ته 173 فه رمانى جه رام كردنى گوشتى به راز دراوه، ئه ي له سووره تي نه لمائيده بوچى سه ره له نوئى دوو باره ده بيتته وه؟

3/ له نايه ته 5 هاتوه: (وا له مپورا هه موو شتيكى خاوينتان بو ره وايه، نه و شتانهش كه وا نه هلى كتيب ده يخون پيوره وايه. هه ر وهك خواره مه نى ئيوهش بو نه هلى كتيب ره وايه. ژنانى خاوه ن باوه ر و نازاد و داوينپاكيشتان بو ره وايه و نه و ژنه داوينپاكانهش كه به ر له ئيوه كتيبان پيداروه، به و مه رجه كه ماره ييه كانيان بده نى. خوشتان ده بى داوين پاك بن نه داوين پيس. دوستى ميوينه شتان له ژيره وه نه بى. هه ر كهش له باوه رى هينان حاشا بكا، كرده وه ي به فيرو و روژى سه لاش له زيانبارانه.)
أ- دوو جار له سه ر يهك خواردنى به راز جه رام ده كريت، كه چى له م نايه ته نووسراوه (نه و شتانهش كه وا نه هلى كتيب ده يخون پيوره وايه!!

ئه دى نه هلى كتيب به راز ناخون؟!)

ب- چونکه قورئان دهربرینی نه قلی پیاوی خیله، بویه له باره هوسه ریتی ته نه به زمانه پیاووه ددوئ، پیاو له سهر ژن بریار ددها، ژنانی کردووه به چهند پله یهک: ژنی داوینپاک، ژنی نازاد، ژنی داوین پیس، ژنی کوپله، ژنی کوپله ی باوهردار، ژنی کوپله ی بی باوهردار.

ج- رهوایه بؤ باوهرداران ژنی داوینپاکي نه هلی کتیب بهینن! نهی به پیچه وانه وهش ده بی؟ نهی مهگه له سوره تی ژن (نایه تی 25) نه نو سراوه: (هم مووتان تیره ی یه کترن)!!

4/ نایه تی 9: (نهو که سانه باوهردار و ناکار چاکن، خودا به ئینی پیداون که له گونا هیان ده بووری و پاداشتیکی زور گرنگیان پی ده به خشی).

نایا پاش نهو هم موو پهیمن و به ئینه بی نه رزشانه ی قورئان که بیشتر به دهیان جار نو سراوه، هیچ پیو سته کی تایبه ت هیه به نووسینی نهی نایه ته؟

5/ نایه تی 10: (نه وانه ش که بوونه خودا نه ناس و نیشانه کانی نیمه یان به دروژانی، گشتیان هه وائی ناگرن). نهی لیره نهی هه ره شه کاریه مانای چی ددها؟ دهیان جار نهی پهره گرافه دووباره کراوه ته وه.

6/ نایه تی 12 و 85 دووباره کردنه وهی داوای نو یژکردن و زهکات دانه و سه دباره کرنی باغات و جوباره کانی به رده میانه. به پیو سته نازانم ده قه کان بنووسمه وه.

7/ نایه تی 17، 18 و 98 دووباره کردنه وه یه کی بی فهره: (موئکایه تی نهی ناسمان و زهمینه سهر به خواجه و چی پی خوش بی وهی دینی و ههر خودایه له سهر هم موو شت توانایه).

8/ نایه تی 38: (ههر که سیکی دزی بکا له سزای دزی کردنی ده بی هه ردوو ده ستیان بپرین، که نهی ته نبی کردنه له خاوه. خودا خاوهن ده سه لاتی له کارزانه).

حیکمه تی نهی قسه یه چیه؟ چیتیر نییه بؤ نهو "خودایه" که ده سه لاتی ره های هیه به سهر هم موو شتیکدا، بلنی: هوکانی دزی له ناو بیه؟

9/ نایه تی 39، دووباره کردنه وه یه.

10/ ههر به جارئ دووباره کردنه وه یه کی وهره سکه ره: (نهی تو خوت نه ترانیوه نهی ناسمانان و زهمینه موئکی خودان؟ ههر که سی خوی مهیلی لی بی لپی ده بووری و ههر که سیکیش خوی حه ز کا نازاری ددها؟ خودا له سهر هم موو شتیک توانای هیه).

11/ نایه تی 55: (دوستی نیوه ههر خودا و پیغه مبه ریه تی و نهو ده سته ی باوهردارانن که بؤ نو یژ و زهکات ده روون و به رهو خودا له کرنوشدان).

دووباره کردنه وهی نهی نایه تانه به لگه ی گومان له خوکردن، فیلبازی، نه زانی و گیلایه تیه و هیچی تر. نهی هیه ناستی نووسینی بالآ؟ 12/ له نایه تی 60 باسی نهوه ده کری که خودا نه حله تی له هه ندی که س کردووه و هیندیکیانی کرده مهیمن، هیندیکیانی کرده به راز...

نهوه 1400 سال به سهر نهی نووسینه ده روات، که س به نووسین یا به چاوی خوی شتی وای نه بی نیوه!

13/ نایه تی 86 له راده به دهر دووباره کراوه ته وه: (نهو که سانه ش که دژ به دین وه ستاونه وه نیشانه کانی نیمه یان به درو زانی، دیاره جه حه ندهم جیانه).

نهی باره یه وه پیو سته به هیچ دهر پینیک ناکات!

جگه نهو نایه تانه که له هیچ و خورایی و به بی تام و له زهت بؤ چه ندین بار دووباره کرانه ته وه، باسی کوئه تی نه ریت و یاسای ناو کوئه لگای عه رب ده کری. بؤ نمونه حه لال و حه رام کردنی راوکردن و خواردن. که رچی بیشتر باسی شه رنه کردن کراوه له حه رامه مانگه کان، به لام سهر نه نوی لیره شدا دووباره کراوه ته وه. که باسی خواردنه حه لالنه کان ده کری، له که لیشدا باسی حه لالی ژنیش ده کری که هیچ به باسه که وه په یوه ندی نییه، نهوه نه بی که "ژنیش گوشته" و وهک خواردنه منی پیاوان سهر ده کری! اناخر باسی خواردنه منی له کوئ، و باسی هوسه ریتی و خوشه ویستی له کوئ!

له كاتيكدا له نايهتي (8) ده نووسړئ (به يه كسانى و به بى جياوازي له گهڼ خه ټكا ره قنار كړدن ده بڼته هوى پتر نزيكه وه بون له پاريزگارى. له خواش ترسو هه بڼ چونكوو له هه كارى نيوه ده يكه ناكاداره.) بانگه وازى شه و شوډر دهكا له درى بى باوه پان، هه موويان به سه خترين شيوه سزا ددرين. به كرده وه جياوازي ده كړئ، جياوازي له نايڼ، له رپوره سمى هاوسه ريتى و له بوچوون بو پرواى مسيحيه كان له باره ي خوا و ناوانيان به كافر كه له چه ندين نايهت خوڼنرشتنى كافران جهلال كراوه، نه وه ته نووسراوه: (نه و كه سانه ي گوتوويانه: هه خدا خوى مه سيحى كورى مه ريمه، دياره له دين وهرگه پاون....) هتد. نه نايه تانه ده قاوده ق نايه تي 8 هه نه وه شينيننه وه.

له نايه تي 31 باسى ناردين قه له رشه يه ك دهكا له لايه ن خوداوه! سوپاس بو نه م زانبارى و بليمه تيبه! نه گه ر نه م دهقه به رزه ي قورن ان له گه ټ نه وه ده قانه به راورد بكرين كه به چه ندين سه ده پيشى قورن ان نووسراون وهك نه فسانه كانى بابل، سومه ر، قه رعه ونبييه كان، كه هه ر هه موويان به زمانيكى زور به رز نووسراون، ناستنزمى قورن انمان بو دهرده كه وپت (ته ورات و نه نجيليش به هه مان شيوه). به لام سه ره پاي نه وهش دهر پرينى جوانيشى تيندايه وهك نايه تي 32: (... هه ر كه سئ، بى تاوانيكى بكوژئ كه نه گوناهى كرده ي و نه خراپه ي له زه ويندا لى روودا بڼ، وهك نه ميه كه كه گش خه ټكى سه رزه وى له ناو بر د بڼ و هه ر كه سيكيش بڼ تاوانيك رزگار بكا، وهك نه ميه كه هه موو خه ټكى سه رزه وى له مردن رزگار كرده وه....).

بنياته دارژاوه كانى ناو قورن ان، له باره ي ره وشت و خوشبه ختى له سوچه نيگاي ره وشت و تيرامانى نه وه سه رده مه سه رچاوى هه نگر تووه. هه ټه ت نه ره وشت بابه تيكى نه گوره و نه خوشبه ختى و نه تينگه يشتن. ناخر ره وشتى كوټله و خاوه ن موټك جياوازن، هه ر وهك چون نه مړه ره وشتى كوټه نيسته كان له ره وشتى هه موو په لوپوه كانى بوژواكان جياوازه.

دانانى خودا به راستى رها، سوپه ر ده سلات، بانگه وازو گيانى شه رنه نكيږى له پيناوى خودا و به ټينى خوشبه ختى له پاش مردن، هه موو نه مانه به پشتبه ستن به كومه ټى چيروكى نه فساناوى، كارى كى واى كرده وه، به به رده وام له خره متى چينى بالا بڼ له ناو نه و كومه نكايانه كه نايڼى نيسلام له ناوياندا بالا ده سته، نه وى به پينچه وانه وه بيري كرده ي دنياشيان لڼ كرده وه به دوزخ. سه رنه نجام نه ميه ده بيڼين: گرنك نيبه كڼ له وه لاتانه له سه ر ده سلاته (پاشا، ديكتاتورى كى سه ربار، فاشيست، ديموكرات) بابه تى ره خنه گرتن له نايڼ به راده يه ك كراوه ته تابوو، به ده گه من ليكولينه وهى ره خنه گرانه له باره ي قورن انانه وه كراوه.

بو نه وى زياتر درن دايه تي نه م نايڼه بناسين، ده بيڼين ده وټه ته كانى جيهانى نيسلامى، نايڼ به نايڼى ره سمى ده وټه ت ده ناسن، له سه ر بلنگوى هه زاران مرگه و ته وه بانگه وازى بو ده كڼ، وه زاره تيان بو ته رخاڼ كرده وه، شه ربه تى نيسلامى په يره و ده كڼ، بنكه ي زانايانى نيسلاميان هه يه... هتد، به لام ريگا ناده ن وتارىكى ره خنه گرانه بلا و بكيږته وه!

به شدار بووان له م تاوانه، له ريڅراوه نيسلاميه كانه وه ده ستي پنده كات تا حوكم پانه كان، روژنامه، گوډارو سايت ته "ازاد و بيلايه ن" دواكه و تووه كانى ناو نينته رنيت بلا و كرده وهى خورافه، كه مژه ي و جه هاله تى هه ندى خورده فروش كه ده ټين خودا مانگايه، ژنه يا بته به ناوى روښن بیره وه و دانانى نه و جوړه بوچوونانه به فه لسه فه و بليمه تى له لايه ن هه ندى كه سانى تره وه، نيشانه ي گالته جارى ناستى تينگه يشتنه له روښن بيري! فه لسه فه ي چى؟ ناخر پيشى هه زاران سال به پراكسيس هه زاران خودا ټن هه بووه...

گومان له وده نيبه كه شيوه يه كان به رزه و ندى بالايان هه يه له رزگار كړدى كريكاران و زه مه تكيښان له هه موو كوټ و نجيرى كى سته مكارى. سته مى نايڼى يه كيك له و كوټ و زنجيرانه پيكده هينيت، بوپه ره خنه گرتن له نايڼ و له گوډرانى كارتى كړدنه كوټه په رسته تانه كه ي نه رى شيوه يه كانه!

2002/12/24

سوره تى نه نعام

هه موو هيزه كوټه په رسته تان و نه يارانى نه هينشتنى هه موو جوړه كانى چه وسانه وه ده ټين: (نه وه يو تو بيايه كه جيبه جى نابڼ) كه چى

ھەر بە خۇيان بىرۇا بە خورافەنگەلىك دەكەن، مەرقۇ دەبى چىن چىن ئارەقەى نىچوانيان بۇ بىرئىزى. ئىمە لە سەر بىنەماى واقىعى، لىرە، لە سەر ئەم زەمىنە، لە سەر بىنچىنەى ھەئسەنگاندنى پەيوەندىيە چىنایەتییەکان و نەھىشتى مەرچەکانى زىدەبایى، بانگەوازى ژيانى خۇشگوزەرانى، دۆستايەتى مەرقۇ لە گەل مەرقۇ دەكەين بە بى خورافەى ناووناتور و رەگەزى خودا. ئەوانىش بىروايانھىناوہ بە بەئىتى خۇشگوزەرانى و ژيانى ناسوودە لە حەلجەلەى ناسمان!.....

يەكەك لەو گەرقانە كە پىشم دى لە خویندىنى قورئان ئەوویە، بۆچوونەکان لە رادەبەدەر دووبارە دەكرىنەوہ، ئەمەش ھۆیەكە بۆ بەھىزكردنى گومائىكى زياتر لە دەقەك گوايە ئەقەل و دەسەلاتى رەھای ئەم گەردوونە "دايەزانووە". ئەو دووبارەكردنەوانە ھىچ شتىكى نوئ بۆ فېرېوون نائىن، زياتر نىشانەى گومانى نووسەرەكەى پىشانەدا، چوئكە ئەوہى قورئان باسى دەكا(داھىنانى گەردوون، ئادەم و ھەوا، تەوہقان، وىرانكارىيەكان و زۆر شتى تىرىش) پىشتەر لە شارستانىيەتى سۆمەر، بابل و كەنعانى باسيان لىوہ كراوہ. ئەم بۆچوونە لە خۇرا و بۆ بوختانكردن نىيە، بەلكو ئەو دەقانە لە پشكەننىەكانى شۆنەوارە كۆنەكاندا دۆزاونەتەوہو بۆلوكراونەتەوہ.

1/ ئايەتى 1: (پەسن و سوپاس بۆ خودايى كە ناسمانان و زەمىنى چى كەردووە و تارىكايى و رووناكىيش ئەو پەيداى كەرد. ئەو كەسانەش كە حاشيان لە پەرورەندەيان ھەيە، دىن لە پاشان شەرىكى بۆ پەيداەكەن.)
أ- سەرلەنوئ خوا پەسەو سوپاسى خۆى دەكا! ناماقول و دووبارەكراوہيە.
ب- ناسمان و زەمىنى چى كەردووە، زىاد لە پىويست چەندىن جار دووبارەى كەردووە.
ت- بەراوردكردنى سەلەواتى اخناتون لە سەناى خودا لە گەل مەرمورى 104ى تەورات(بۆ نمونە) زۆر درۆودەئەسە روون دەكاتەوہ: اخناتون:.... چەند فرەنگن كەردەوہكانت... بە گۆيرەى ويستى خۆت زەمىن و ھەموو خەلك و ئازەلان داھىنا. -بە كورتكراوى مەرمورى 104: چەند مەزەن كارەكانت. ھەموويان بە حكەمتى خۆت دروست كەرد. (سەرچاوە: مغامرہ العقل الاولى، فراس السواح، لا پەرەى 133 و 134-دەبى ھەموو كەسىك ئەم كىتەبە بخوئى-). بە بۆچوونى ئەلسواح: (1-ئايىنى ئەتوونى و يەھوودى يەكەم ئايىن ئە مېژوو داكۆكى ئە يەكانەگى خودا دەكەن... 2-ھەردوو ئايىنەكە گشت جۆرە وىنەكىشان يا پەيگەرتاشى خوداى تاكانە ياساگر دووہ. بۆيە ھەموو پەيگەرەكان لە كاتى ئەخناتون وىران كران و ناوو وىنەى ھەموو خواوہندە كۆنەكان لە سەر دىوارى پەرەستگان رەشكرانەوہ... 2-ئەخناتون لە مەلانىيى ئە گەل ئەو ئايىنانەى ھەبووہ، ويستى ئۆزۆرىس كە يەكەم خواوہندى خەلكى بوو لە مەلەكوتى بۆ رۆژى سەلا، ياساغ بكات... بۆيە ئە ئايىنى يەھوودى بىرىكى روون لە بارەى ژيانى پاش مردن بەدى ناكرى، تەنازەت ئەم بىرۆكەيە بۆ ماوہيەكى دوورو درىژ كوفرىكى گەورە بوو، ئەم بىرۆكەيە زال ئەبوو بە سەر ھەندى ئە بىرودارەكان تەنھا لە سەردەمىكى درەنگتر و پىشى دەرکەوتنى مەسىح. 4- لە بەر ئەوہى ئايىنە كۆنەكانى ميسر پەيوەندىيان بە جادووكەرى ھەبووہ، بۆيە ئەتوونىيەكان دژى جادوو و جادووكەرى راوہستان و كارتىكردنەكانى ئە ناو كۆمەنگا، پەكخست. بە ھەمان شىوہ ئە ئايىنى يەھوودىيەكان جادووكەرى ھەرام كرا.

2/ ئايەتى 2: (ئەو خودايەى كە ئىوہى ئە قور چى كەرد و ماوہى ژىنى بۆ داناون....) پىشتەر چەند جارېك نووسراوہ كە بە قور مەرقۇى دروست كەردووە.

3/ ئايەتى 3: (لە ناسمانان و زەمىندا خوا ھەر ئەوہو لە نەينى و ئاشكراتان ئاگادارە و ھەر كارتىك بىكەن دەيزانى.) ئەمىش ھەر دووبارەكردنەوہيەكى بى مانايە.

4/ ئايەتى 9: (خۆ ئەگەر راسپاردەمان فرشتەش با، ھەر دەبوو جلكى پىاويكى دەبەر بكەين و ئەو جەلەى ئەوان دەپىوشن، ئەو پۆشيباى.)

قورئان(ئايىنەكانى تىرىش بە ھەمان شىوہ) ئەم ئايەتەش تەنھا پىاو دەپىن، ژن بە پىنى قورئان، شاينەى ئەوہ نىيە پەيامى پى بنىردىرت. بۆچى ئەو ھەموو پىغەمبەرەنەى "خودا"، تەنھا يەككىيان ژن نەبووہ؟

5/ ئايەتى 12: (بىژە: ھەرچى ئە ناوى عاسمانەكان و زەمىندا، مائى كى يە؟ بىژە: ھەموو بۆ خودايە....)

پاش ئەوہى چەندىن جار نووسراوہ كە ھەموو شتى ناسمان و زەمىن ھى خودايە، لىرەشدا سەرلەنوئ وەك پىرسىار دايدەپىژى!

6/ نایه تی 14: (... که ناسمان و زه مینی داهیناوه...!!)

7/ نایه تی 25: (ئی وایان له ناودا هه یه گویت پیندهدا، به لام نیمه پهرده یه کمان به سهر دئیان هه ئکیشاوه که تیت نه گهن، گراناییشمان خستوته ناو گوچکه یان که (نه بیستن) و ههر نیشانه یه ک بیبن باوه رناکه ن. ئی واش هه یه که دینه لات جوابه جه نگیت دهگه ل دهگهن، نهو که سانه ی خوانه ناسن ئیژن: نه مه چیرۆکی پیشینه کانه و چیتر نیه.)

1/ نه مه یه کیکه له گه مه بیفه ره کانی قورئان و ناکوکییه کانی که پیشتریش چه ندین جار دووباره کراوه ته وه. به پئی نه م نایه ته بی، هه موو بی باوه ریک ده توانی بلن گویمان پیندا، به لام خودا به خوی پهرده یه کی به سهر دئمان هه ئکیشاوه، گراناییشی خستووته ناو گوچکه مان، بویه بروامان نه هینا.

2/ پاشان نه وه راسته که قورئان چیرۆکه پیشنه یه کانی گیراوه ته وه، نه دی باسی مریه م و مه سیح ناکا؟ نه ی باسی موسی و ئیبراهیم و قابیل و هابیل... هتد ناکا که له ته ورات و ئیجیلیش باسیان کراوه؟ نه ی باسی ته وه فان ناکا که له نه فسانه، شیعر و چیرۆکه کونه کانداهاتوو؟ نه وه راستیه کی به لگه نه ویسته که هه موو باسه کانی قورئان پیشتر، به 1500-1800 سالیس باسکراون. بو نمونه ته وه فان له جوانترین، مه زنتین و کونتین مه لجه مه ی مرو فایه تی (مه لجه مه ی گلگامش) ی بابلی به وردی باسکراوه:

... گلگامش... مه سه له یه ک که شار دراو بوو بو تان دهرده خه م

و نه یینییه ک له نه یینییه کانی خودا وه ندنتان پینو ئیژم

((شوربباک) شاریکه تو دیناسیت

له رۆخی رووباری فوراته،

شاره که و خواوه نده کانی ناوه راستی پیربوون،

ناخیان پئی گوتن، ته وه فانیک بنیرن،

.....

و پا پۆریک درووست بکه،

موئکایه تییه کانت به جیبه ییله و خۆت رزگار بکه،

شه که کانت به جیبه ییله و ژبان رزگار بکه،

کاریکی وا بکه، تو ی ههر له گیانله به ریک هه ئبگره،

نه و پا پۆره که تو درووستت کرد،....

ههر که کاتی په یمانه که دهستی پیکرد،

گه وری زریان، بو ئیواره که ی

بارانیکی ویرانکه ری داگرت،

رووخسارم بو ناسمان وه گیرا،

ئاوو هه واکه زور بو دیتن ترسناک بوو،

چوومه ناو پا پۆره که و دهرگا که م به سهر خۆم داخست،

...

شه ش رۆژ و شه ش شه و،

با هه ئده هات، زریان و ره هیلی باران زه مینی گرتبو وه.

له گه ل هاتنی رۆژی هه وته مدا. زریان و ته وه فان،

سووکبوونه وه که پیشتر ده تگۆ له شگری جه نگا ورن،

دهریا هیمن بو وه وه، زریانیش ساکن بوو. ته وه فانیش را وه ستا.

دهرگای په نجه ره که م کرده وه. رۆشنایی بهر رووخسارم که وت،

روانیمه دەریا. بِن دەنگی بالادەست بوو
مروڤهکان ببوونەوه بۆ قور

...

دانیشتم و دەستم بە گریان کرد،
فرمیسکهکان بەسەر رووخسارم دابەزین
پاشان هەستام و بە چوار دەورەدا رووانیم
و بۆ سنووری دەریا دەگەرەم.

تەورات و ئە پاشاندا قورئان بەهەمان شێوە باس ئە تەوهفان دەکەن ئە گەل جیوازی ناو یا ژمارەى رۆژى تەوهفانەکه!!
هەروا ئە دەقى ئیپوور، کە کۆتترین دەقى سامییەکانەو بۆ سەردەمى بابیلیە کۆنەکان دەگەریتەوه، ئە بارەى تەوهفان نووسراوه:
(هەلەدەستم بە بەردانى ناو...)

<...> هەموو خەلک بە بەر خۆى دەدا
<...> پینشى هاتنى تەوهفان
وێرانکاری، ئە ناوێردن و فەنا دەکەم
<...> هەستە بە درووستگردنى پاپۆر

...

<...> بۆ ئەو پاپۆرەى درووستت کردوو،

گیانلەبەرەکانى زەمین و بالاندەکانى ناسمانى بەیتە....

و چەننن ئەفسانەى تەرەهیه ئە بارەى تەوهفان وەک ئە مەلحەمەى ئەراچیسس و بیروسۆس (هەمان سەرچاوهى پینشو،
لاپەرەى 162-179)

جا ئیتر بۆچى ئەوانەى وا گوتیانە (ئەوه چیرۆكى پینشيانە) بە کافر ئەقە ئەم دراون؟! بە گۆتەرەى ئەم زانیاریانە، نووسەرانی
تەورات، ئەنجیل و قورئان دەستپاک نەبوون ئە گێرانەوهى ئەو چیرۆکانە، رەنگە پینشيان وا بووین کە رۆژیک ئە رۆژان ئەو دەقە
کۆنانە وەرناگێردن و خەلک هەر وەک سەردەمى خۆیان بە بِن ناگا دەمیننەوه! ئەوهى راستى بیت، بۆ ئەوهى ئەم نایانە باش رسوا
بکړن، دەبى ئەو دەقە کۆنانەى پینشى تەورات، ئەنجیل و قورئان بۆ زمانى کوردی وەرگێردن.

8/ نایەتى 27: (ئەگەر ئەوسا بیانیینی کە ئە سەر ئیواری ناگر راگیراون، ئیژن: خۆزى دیسان دەیانگێراینەوه، ئەوسا بە
نیشانەکانى پەرورەندن بروامان دەکردو ئیمەش ئە ریزی باوەرداران بووین.)

ئەى باسى ئەفسانەى رۆژى سەلا جى ئە هات؟ ئەدى نائین ئە قیامەت حیساب و کتاب دەکړیت؟ ئەوه خۆ هیشتا رۆژى حەشریش
نەهاتوو، کەچى بریار ئە سەر بِن برۆاکان دراوه و ئە سەر ئیواری ناگر راگیراون!!
9/ نایەتى 39: (ئەو کەسانەى کە نیشانانى ئیمەیان بەدرۆ زانى، کەرو لائن و ئە تاریکیدا خول دەخۆن. خودا بە کەیفى خۆى دەکا،
ئە هیندیگان رى دەگۆرئ و هیندیگانیش دەخاتە سەر راستەرى یە.)
ئەوهتا، هیشتا هیچ نەبووه، بریاری کەکردن و لائى دراوه بە سەر بِن باوەردەکان! "خودایش" رۆلى پشیلەى بە خۆ داوهو چۆن یاری بە
مشک دەکات!

10/ نایەتى 48 و 49 دووبارەکردنەوهیە، بە کورتییەکەى با ئەوانەى برۆا دەهینن هیچ ترسییان نەبى، ئەوانەى برۆا ناکەن، گرهتارى
نازار دەبن...

11/ نایەتەکانى 60، 61، 62، 63، 64، 65، 66، 67، 68، 69، 70، 71، 72 باسکردنى توانایى و زلهیزى "خودایە"
کە پینشتریش بە شێوهى جۆراوجۆر نووسراوه.

12/ نایەتى 73 زۆر نووییە و باسیکی گرنگە: (هەر خۆیەتى بۆ راستى، ئەم ناسمانانەو زەمینەى بەرەهەمەیناوه... پاشکۆیەکەیشى هەر

هه مان شته...

13/ نایه تی 75: (نیمه نیشانی ئیبراهیم دا دام و دهزگای ئەم عاسمانان و زەمینە سەر بە کێیە...)

14/ نایه تهکانی 76، 77، 78، 79، 80 رەتدانەوی خودا بوونی مانگ، رۆژ، ئەستێرە و روکردنی ئیبراهیم بە (ئەو کەسە کە ئاسمانان و زەمینی داھێناوە و لەوانە نیم شەریکی بۆ پەیدا بکەن.)

ئەم نایه تانە، ئە بیروکە کە سایه تی ئیبراهیم دەدوێ (زۆر ئە تەورات باسی دەکری) ئە بارە "خودا" و چۆن برۆی هیناوە بە "کەسە کە گەردوونی داھیناوە" پاش ئەوی بەرپەرچی خۆبوونی ئەستێرە، مانگ و رۆژی داووتەوێ. دەشی ئیبراهیم، وەک هەر مەوقیکی تر بە سەسامییەو ئە گەردوون تێرماوە، وەک بابلی، سۆمەریەکان، پەرستنی رۆژ، مانگ و ئەستێرە یا بەتەکان تەسکینیان نەشکاندبێ، و چۆن ئەوانی تر ئە ترسی رەشەبا، هەورەتریشە رەھێلە باران، بەرزاو... هتد خۆدایان بۆ خۆیان دروست کردوو، ئەمیش ناوا بە خۆی داھینەرکی نادیار دروستکردوو، بەلام ئە نایه تی 75 نووسراوە: (نیمه نیشانی ئیبراهیم دا دام و دەزگای ئەم ئاسمانان و زەمینە سەر بە کێیە.)!

مارکس ئە تیزەکانی ئە بارە فۆیەرباخ دەنووسێ: کەموکۆری سەرەکی هەموو مەتریالیزمەکانی رابردوو تا نیستە-بە مەتریالیزمی (فۆیەرباخ) یشەو- ئەو یە کە تێرمان ئە شت، حەقیقەت و هەستیاری، تەنھا ئە ژێر فۆرمی ئۆبجێکت یا روانگە دەکەن، ئەک وەک چالاک مەروێ هەستیاری پراکسیس، ئەک سوپیکتیفا (خود). لێرەو، ئەو روویدا کە ئیدیالیستەکان، گەشەیان بە لایەنی بکەر دا، دژ بە مەتریالیزم، بەلام تەنھا ئەبستراکتانە (مجرد)، چوئک ئیدیالیزم، هەر بە سرووشتی خۆی، چالاک واقیعی هەستیاری نانسێ. فۆیەرباخ شتی هەستیاری دەوێ، بە شیوہیەکی فعلی، جیوازی بێ ئە ئۆبجێکتەکانی (بابەتەکانی) بێرکردنەو، بەلام خودی چالاکییە مەروپەکان بە چالاک بابەتیانە نانسێ. بۆیە چالاک تینۆری ئە "ناوەرۆکی مەسیحییەت"، بە تاقە چالاک مەروپە راستەقینە دادەنیت. ئە کاتیکی پراکسیس تەنھا ئە فۆرمە یەھودییە قیزەوئەکە، دیاریدەکات و دەیچەسپینێ (ئەم پەرەگرافە ئە وەرگێرانە عەرەبییەکە لایەو). هەر بۆیە تیناگات ئە مانای چالاک "شۆرگێرانە" ی "بەکردەوی-رەخنەگرانە".

15/ نایه تی 145 سەرلەنوێ باسی حەرماکردنی گۆشتی بەرازە...

زۆرەبی نایه تهکانی تری ئەم سورەتە بریتین ئە بانگەواز بۆ برۆاکردن بە خوا، هەرەشە، سزا کە شایەنی ئەو نییە، دووبارە پیشانیان بەدەم...

لینین ئیژی: (مارکسیزم هەمیشە، هەموو نایه تهکانی ئەمرو و کلیساکان، هەموو ریکخواوە ئاینییەکان بە ئۆرگانی کۆنە پەرستە مەدەنی دەبینی، ئەمانە بەرگری ئە چەوسانەو دەکەن و دەیانەوێ چینی کریکار گێل و بەرچاویان تەماوی بکەن.)

2002/12/25

ئە بارە سورەتی ئەعراف

یا دەقە دزراوەکان؟

1/ نایه تی یەکەم بە (ئەلیف، لام، میم، صاد) دەستی پێدەکات، واتە: من خودام، ئەهەموو زانتر و هەفتەر. ئەو (المص) ه هیچ مانایەکی تیدا نییە، تەنھا بۆ بۆشایی پێکردنەو باشە، ئە گرفتێ نووسەرێکیش دەچێ، گرفتێ هەبێ ئە داڕشتنی سەرەتای بابەتەکە!

2/ نایه تی 2 ئەرکی قورئان ناردن بەم شیوہیە دیاریدەکات: (کتیبیکە بۆ تۆ هاتۆتە خوارەو، تا بەهۆی ئەو، ترس و بەر مەردم بینی و خۆت تووشی دلتەنگی مەکە ئەو بارەو، ئەم کتیبە نسحەتیشە بۆ وانە ی بروای پێ دێن.)

3/ نایه تی 3 دووبارەکردنەو دەوێ ئە سورەتەکانی پیشتر دەیان جار بەرجاو دەکەوێت: (هەرچی ئە پەرورندەتازەو بۆتان ناردراو تە

خوارهوه، شویتی کهون و بهغیرهو نهو مهکهونه شویتی سهرپه رستانی دیکه. ئیوه زورکهه عیبرهت دهگرن.)
4/ نایهتی 4: (ئیمه خهئکی چهن دین شارمان قرتی خستن. وهختی نیشانهی غه زه بی ئیمه یان به سهردا دههات- نه شهودا بو، یان نیوه پۆ-ده سانهوه.)

له قورئان زور باسی چیرۆکی قرتی خستن و ویرانکردنی شارهکان به غه زه بی خودا دهکری. نه مه نۆی نییه و له میتۆدۆلۆژیای کۆنی سۆمه ری و بابلیش هاتوووته پیشهوه. نه مه ش نموونه یهکی زور هه ژیندهره له باره ی نه فسانه ی غه زه ب و تۆنه سه ندنی نه نای خواوه ند له باخه وانچییهک زه وتیکردبوو (نه مه یه کهه دهقه له دژی باوکسالاری و زه وتکردنی ژنان):

(رۆژی کیان، پاش نه وه ی خانمه کهه چوو نه ودیوی ناسمان و ریگای زه مینی بری،

نه نانا، پاش وه ی چوو نه ودیوی ناسمان و ریگای زه مینی بری

پاش نه وه ی له زه مینی عیلام و وه لاتی شو بری تیبهری

پاش تیبهرین له (...)

نه نانا ی کاهن چوو به اغه کهه و له ماندوو بوونه وه، خه وی ئی که ت

شوکا لیتودای باغه وانچی له قوئیکی باغه که یه وه بینی،

ماچی کرد و له گه لدا جووت بوو و بو قوئلی باغه که ی گه رایه وه.

کاتی رۆژیوو وه و خور هه تهات،

کچی به ترسه وه ته ماشای ده ورو به ره که ی کرد

نه نانا به ترس و نه رزه وه به ده وری خۆی گه را

جا بره وانه نهو نازاره که نه م کچه له بهر خه مشه که ی گه یان دی.

نه نانا له بهر خه مشه که ی چی کرد

هه موو کانی ناوه کانی وه لات به خوین پرکرد

هه موو دارستان و باغه کانی بهر به رزناو که وتن

...

نه نانا وتی نه وه ی زه وتی کردم په ییدای ده کهه

به لام په ییدای نه کرد... (به شه کانی تری دیار نین) (سهرچاوه فراس نه لسواح. مغامره العقل الاولی، لا په ری 198)

هه روا چهن دین نه فسانه ی نه نیل و زریان (هه مان سهرچاوه، لا 199) یا نه فسانه ی خواوه ندی تا عون دنیا ده گرتیه وه:

من له نیو (نه نانوکی) به هیترتیانم

چونکه مروث له وشه کانم نه ترسا،

و گوئیان به فیرکاریه کانی (مردوخ) نه دا

به ئکو به گویره ی ویستی دئی کاری کرد (و ناره زوه کانی).

من داوا له مردوخ ده کهه له مه سه که نه که ی ده ریچی،

(گه ر ده رچوو) هه لده ستم به ویرانکردنی مروث.

...

فراس نه لسواح له په راویزی کتیبه که ی (لا 203) نووسیویه تی: نه مه له گه ل هۆکانی نهو کاره ویرانکه رانه ی یه هوه ده چی که له دژی گه له هه ئیژیردراوه که ی کردی، له بهر نه وه ی به به رده وام ووشه کانی خودایان له بیر ده کرد.)

5/ نایهتی 10، 11، 12: (ئیمه ئیوه مان نه م هه رده جی کرده وه، هه ر له ویشدا بژیومان بو بریونه وه. که متان شوکرانه بژیترن 10.

ئیمه دین ئیوه مان سازداوه له پاشانا به و شگله مان ده رینان، پاشان به فریشتانمان گوت: سه ر بو نادم نه وی بکه ن. هه موویان

سه ریان دانه واند ئیبلیس نه ب، نهو له کۆری کرنۆش به ران خۆی هه لاوارد. 11. گوتی: که فه رمانم پیندای، له بهرچی تو سوژده ت

نەبرد؟ گوتى: من ئەو ھېتاترم، منت لە ناگر دروست كرد، ئەوت لە ھەرى-قور- سازداوه)

درووستکردنى مرۆف بە قور لە سەرزەمىن، ئادەم و ھەوا لە ئەفسانەکانى سۆمەر، بابل، ئەفرىقا، ئەغرىق، فېلېپىن و پاشانىش لە تەورات و قورئان بە ھەمان شىوھ باسکراوه:

ئەفسانەى سۆمەرىکان:

(ئەم ئەفسانەى، يەكەم ئەفسانەى بە دەستخەتى مرۆف لە بارەى خولقاندنى مرۆف نووسراوه بە پىتى ئەمە، ئەفسانەکانى تری ئەم ناوچەى و ناوچەکانى دەورووبەرى كەلتووهوى توخمە سەرەكییهكانى وەرگێردراوه، بەتایبەتى بېرۆكەى خولقاندنى مرۆف لە قور و بېرۆكەى وینەكیشانى مرۆف لەسەر وینەى خواوەندەكان.

ئەمما بۆچى مرۆف خەلقكرا؟ ئەفسانەى سۆمەرىیهكان دوو دل نایە لە وەلامدانەوهى ئەم پرسیارە و ئىي راناکا. مرۆف بۆ عەبدايەتى خواوەندەكان خەلقكرا، خواردن و خواردنەوهى پێشكەش بكا، زەوییهكەى بکێنێ و شوانكارى مەروماتەلاتەكانى بكا. مرۆف بۆ ھەنگرتن و لا بردنى ئەركى كارکردن لە سەر شانى خواوەندەكان خولقینرا.

لە سەرەتادا، خواوەندەكان بە ھەموو ئەو كارانە ھەندەستان كە پىنویستیانە و ژيانیان دەپارێزێ. بەلام لەو ماندوو بوون و رۆیشتن بۆ سكالاکردن لە لای(ئەنگى)ى دانا، بۆ ئەوهى چارەسەرىكان بۆ وەدۆزیتەوه، بەلام ئەم لە كونوقوژینە ناوییهكان پائیدابوو، و كۆپى لە سكالاکەيان نەبوو. بۆیە چوون بۆ لای (نەموى) دایكى كە خواوەندى ئاوه سەرەتاكەى، كە يەكەم ئەوهى خواوەندەكانى ھینا، بۆ ئەوه واسیتەيان بێ. ئەمیش چوو بۆ لای(ئەنگى) و پىتى وت:

ھۆ رۆنەكەم، لە جینگاکەت رابە، رابە لە (...)

و كارىكى ھەكیمانە بکە

با خواوەندەكان خەمتكارىان بێ، (گوزەرانىان) بەرپەكەن

ئەنگى لە مەسەلەكە راما، پاشان خواوەندە ئۆستا شارەزاكانى بانگ كرد، و بە دایكى وت:

ئەو گيانلەبەرانی دەمویست خەلقیان بکەم، دەردەكەون

و وینەى خواوەندەكانیان بە سەریاندا ھەندەواسین

مشتیك قور لە سەر ناوى قولایى بگرەوه

خواوەندە ئۆستاكان قورەكە خەستەكەن و باش دەیگرنەوه

پاشان تۆ ئەندامەكانى پىك بەینە

(ئەنماخ) دەست بەدەست لەگەلتا كار دەكات

و لە كاتى پىكەیناندا، لە تەنیشتەوه خواوەندەكانى لەدایكبوون رادەوستن

ھۆ دا، تۆیش چارەنووسى لە دایكبوو نووییهكان دەنووسى

(ئەنماخ)یش وینەى خواوەندى لە سەر ھەندەواس

(...) لە وینەى مرۆف (...)

لە تەوراتیش نووسراوه دەبینین خواوەندى یەھود(یەھوہ) مرۆف لە قور دروستدەكات، پاش ئەوهى لە خەلقکردنى گەردوون تەواو

دەبێ و بە وینەى خۆى دروستى دەكات: (تەورات، سەفەرى پىكەینان، ئەصحاى دووھەم: خواوەند، ئادەمى لە خۆنى زەمىن

درووستكردو بە فووگردن، باى ژيانى بەلەوتى كردو بوو بە ئەفسىكى زیندوو). سەرەرای ئەو ئامانجە كە دەقى تەورات دەیدا بە

دەستمان بۆ دروستکردنى مرۆف، كە بۆ دەسەلاتگرتن بەسەر(ماسى دەریا، بانئەدى ئاسمان، زەمىن و ھەموو ئەوهى لە سەر زەمىندا

ھەس-تەورات، سەفەرى پىكەینان، ئەصحاى یەكەم)) بگرێ. بەلام دیت و دووچارى بارھەنگرتنى ئەركى كارکردن دەكات، رىك وەك

دەقە سۆمەرىیهكە(تەورات، سەفەرى پىكەینان، ئەصحاى سێھەم: چونكە گویت لە ووتەى ژنەكەت گرت و لە دارەكەت خوارد كە

وھسبەتم پى كردى، ئىي نەخۆى. بەھۆى تۆوه، زەمىن بە نەحلتە بى. ھەموو رۆژانى ژینت بە ماندوو بوون ئىي دەخۆى... بە نارەقەى

ئىوچەوانت نانەكەت دەخۆى تا بۆ زەمىن دەگەرنیتەوه كە ئىت وەرگرت. چونكە تۆ لە خۆنى و بۆ خۆل دەگەرنیتەوه))

له ئەفسانەى مىسىرى ھەمان بىرۆكە دووبارە دەبیتە. ھەروا له ئەفسانەى ئەغریق كە خە ئەفکردنى مرۆف بۆ برۆمیتىوس دەگەرینیتەوہ:
ئەم مرۆفی له خۆل و ئاو درووستکردووہ، کاتى درووستکرا، ئەسینای خواوہند رووحى به بەرداگرد. پاشان برۆمیتىوس ئەو نامزانەى
به مرۆف دا كە مانەوہو درێژەپێدان به مانەوہى مسۆگەر دەکا، ئاوری ئیلاھى له ئاسمانەوہ بۆ دزین. ئەم کارە دژ به ئارەزووى زیوسى
گەورە خواوہند بوو، نھینییەکانى و چۆنییەتى داگیرساندن و به کارھێنانى بۆ ئاشکرا کرد. بۆیە کەوتە به بەر تورەى زیوس و
سزاکەى .

...بىرۆكەى خە ئەفکردنى مرۆف له قور له ئەفسانەکانى گەلە سەرەتایىیەکانیشدا ھاتووہ. ئەفسانەىیەكى ئەفریقى دەت: (خواوہندى
خولتینەر مشتیک قورى گرتە دەست و به شیوہى مرۆف پیکھینا، پاشان بۆ ماوہى ھوت روژ له ئاو سەرچاوہیەك له ئاوى دەریا
بەجىی ھېشت. له روژى ھەشتەم بەرزى کردووہ، ببوو بە مرۆفیکى ئاسایى.)
له ئەفسانەىیەكى فلیبىنى، خودای خولتینەر مشتیک قور دەگرتەوہ به شیوہى مرۆف، دەیخاتە ئاو فرن، بەلام لەبىرى دەکات، بۆیە
رەش دەبى. ئەمە رەگەزى مرۆفى رەشە. یەکیكى تر دەخاتە ئاو فرنەکەوہ، بەلام ئەمجارەیان پێشوخەت دەریدەکات، ئەمیان رەگەزى
مرۆفى سببە. له جارى سببەمدا قورەكە به پى پىوېست ناگرى وەرگرت، و مرۆفى فلیبىنى لىدەرچوو، ئەو رەنگە برۆنزییە.
ھەروا له ئەفسانەىیەكى ھىندى ئەمریکىیەکانیشدا پیکھینانى قورپن و فووى ژيان كە شكلى وشك و روحي بزىو دەدا، دەبىنن.) ھەمان
سەرچاوى پێشوو، 45-48(فراى ئەلسواھ لەبىرى ئەوہى بنووسى له نایەتى12، نووسىوہتى له نایەتى11)
بۆ ئەوہى سەرچاوەكان تىكەل نەبن، ناچارم لێرە ھىما بۆ بۆچوونى (زەردەشت، 660پیش زایەنى) له بارەى خە ئەفکردنى مرۆف بكەم:
ھەكیمەكە سەرلەئوى پرسىارى لى کرد: ئەدى كى مرۆفى له سەرزمىن خە ئەفکرد؟

زەردەشت ووتى: ئەمىش ھەر ئەھۆرامەزدا. كاتى له خە ئەفکردنى زەمىن بووہوہ، یەكەم گای خە ئەفکرد و پاشان یەكەم
مرۆف(كىومەرد)كە یەكەم بەشەرە.... توى كىومەرد له ژىر زەمىن شارداربووہوہو پاش تىپەربوونى چل ساڵ، ئەو تۆیە دارىك لىبەوہ
وہبەرھات. ئەو دارە یەكەم ھاوسەرى ئادەمى دەرچوو. بەو شیوہیە قوناعى تىكەلبوونى خىر و شەر دەستى پىنکرد. (سەرچاوە: چىرۆكى
ئاینەكان، سلیمان مەھر، مکتبە مەدبوونى، لا299)

زۆرەى نایەتەكانى تری سۆرەتى ئەعراف پىكھاتووہ ئەو دووبارەکردنەوانە كە پىشتەر له پەيوەند بە سۆرەتەكانى تر ھىمام بۆ
کردوون(بۆ نموونە نایەتەكانى41، 42، 43، 44، 45، 54، 55، 177، 185، 182، ، 189، 191، 186، 196).
نایەتى192و197ھەمان شتن: (توانايان نىبە یارمەتى ئەوان بەدەن و یارىدەى خوشيان پى نادرى.) دوو جار دووبارەكراوہتەوہ: (و
چىرۆكى ناردنى نوح، لوت، شعیب و موسا بەزى عاساكەى!ئەوہ بترازى، ئەم چىرۆكەدا ئەو بە قسەى ئەم پىنقەمبەرەنەى
نەكردبى، خوا بەلایەكى تووشى ئەو خەلكە کردووہ وەك بومەلەرزە، رەھىلە باران...ھتد.
له نایەتى133 نووسراوہ: (ئەوجار ئىمە چەند نىشانەى ئاشكرامان ناردەسەريان كە برىەتى له لافاوو، كوللە و ئەسپى و خوین و
بەق بوو، بەلام ئەوان دەمارزىيان نواندو گروپەكى تاوانبار بوون.) له نایەتى166بە زمانىكى پىس نووسراوہ: (كاتى ھەر ئەو
كارەيان کرد كە پىنان گوترابوو مەيكەن، گوتمان: ببنە مەيمون گەلى تپۆكراو.) ئەمەىە ئۆزىكى دئوقان؟ چاترىن دادوہر؟ زانا؟ بە
بەزەى و دەبوورى؟ ئەدى نایەتى(ئاینى خوتان بۆ خوتان، و ئاینى خۆم بۆ خۆم) چى لى دەكەن؟
پىش كۆتایىھىنان بەم سۆرەتە بە نایەتتىك(نایەتى205) بە شیوہیەكى زۆر تەحقىرکەرەنە نووسراوہ: ھەموو بەیانى و ئىواران، بە
پارانەوہ و ترسەوہ، بەبى ئەوہى دەنگ ھەئىنى، یادى پەرورەندەت بكە و ھەرگىز ئەوانە مەبە كە بە بىرشىياندا نایە.)
بەلام راستىیەكە ئەمەىە:

ئىمە دەزانىن، ئەوانەى بەختەوہرمان دەكەن

نە خوا، نە شا، نە تریبۆن،

ھاوئىيان، تەنھا بە دەستى خۆمان

ئازادىمان، دەگاتە پشوودان!(سروودى ئىنتەرناسیونال)

2002/12/27

سورەتی تالانکردن (ئەنفال)

(1)

زیادەپۆیی نییە ئەگەر بیژم، هەرچەند ئەم سورەتە وردبیینەوه، ئەوەندە هەرهشە، زراوێردن، بانگەوازی تیرۆری رەش، کوشتن و داپاچینی دەستوقاچی مەوفا بە شمشیری"هەقی خودایی و مافی مەوفا لە ژێر دەسلاتی ئیسلام"، زەوتکردنی ئەقل و ئیرادە، خۆسەپاندن و مەهوری نووسەری قورئانمان بۆ دەردەکەویت و بە هەمان ئەندازە رق و نەفەرت لە دژی هە ئویست و کارتیکردنەکانی بە هیژتر دەکا.

ئاخر ئەمە زمانی کتیبە بەم ئەندازە لە رقی کوێرانە، دوور لە هەر ویژدانیک تۆزێک زیندوو، دەنووس؟
ئەمەش چەند نموونە یەکن:

/1

- نایەتی 7: (... خوانە ناسەکان بنەبرکا.).

- نایەتی 8: (راستی سەقامگیر بکا و پووچ و چرووک لەناوێهرێ، هەرچەند تاوانبارەکان حەزی ئی ناکەن.)

- نایەتی 12: (... منیش ترس وەبەر خوانەناسان دەنێم. سا ئیوه لە میان دەن و هەموو ئەنگوستەکانیشیان بپەرێنن.)

- نایەتی 14: (با بیچیزن! خوانەناسان بە ناگریش نازاردەدرین.)

- نایەتی 18: (بەئێ، ئاوا خودا فێلی دین دوژمنان پوچەل دەکا.)

مائی"زاننا" ئیسلامییەکان بە قور بگرم، ئاخر ئەگەر ئەم چوار نایەتە بە پوختی بنووسری، ئەوا وای ئی دئ: خوانەناسە پووچ و چرووکەکان، پاش پەراندنی ئەنگوستەکانیان، بە مەپەراندن بنەبر دەکەین و لەناویان دەبەین. ئایا ئەم زمانە بۆ سەدەدی بیست و

یەک دەشی؟ ئەوه لە ژوورەکانی پانتاکیشدا، یەکتیک جوینیکی سوکیش بە کەسیک بدا، دەستبەجئ سوور دەکری، دەئین(کابرا

سەر سەریه)، کەچئ ئەو"خودا زەبەلاحه" ئەو هەموو جوین و ووشە خویناویانە بە کار دەهینتی، کەچی دەئین"قەرئان پیرۆزه"؟

-نایەتی 22: (خراپترین زیندەوهرزان لە لای خودا، ئەو کەر و لالانەن کەوا هیچ تئ ناکەن.)

رەنگه"زاننا" ئیسلامییەکان بلین، مەبەستی راستەوخوی قورئان کەر و لالەکان نییە، مەبەستی کافرەکانه کە قسە ی خوا نابیستن و شەهادەت بە سەر زاریان نایە!بەلام ئەم دەقە گشتییە لێره...

/2 نایەتی 30: (... ئەوان فێلەکە ی خوێان کرد، خواش فێلی کرد. خواش چاترین فێلزانە.)

جا فیلکردن سیفەتە، قولان دەیدا بە پائی "فەخری عالیەمین"!!

3/ نایەتی 31: (هەرگاش نیشانە ی ئیمەیان بۆ وەخوێنین، ئیژن: بیستمان، ئەگەر حەزمان بکردایە، ئیمەش وەک ئەمەمان ئەوت، ئە چەند چیرۆکی کەونارا بەدەر نیە.)
ئەم نایەتەش هەر دووبارەییە. بۆ نموونە ئە ئەعرافییش هاتوو.

4/ نایەتی 39: (بیانکوژن هەتا ئاژاوە نامینی و دین گشتی دینی خوا دەبێ. سا ئەگەر تەمێ گرتوو بوون، ئەوسا هەر کاریکی بیکەن خوا دەبیینی.)-مامۆستا هەژار بۆ وشە و واقتلوه (وەلیان شەرکەن) ی بەکارهیناوه.
بە ناوی ئەم نایەتە، ئەنساڕ ئەلئەسلام، تاوانەکی تەپە درۆزەیان ئەنجام دا ئە شەوی قەدر" ئە هەزار مانگ خیری زیاترە" و بوو بە هۆی خوێنرشتنی پتر ئە 60کەس. ئەنفال، چونکە یەکیکە ئە پۆخەتترین سورەتەکانی قورئان، بۆیە زۆر بە ئاسانی، دوینی، ئە ژێر نایەتی 60: (تا بۆ دەکری چەک و جەخانە ی شەر و ئەسپی سواری پەیدا بکەن، دوژمنی پێ بترسین، کە دوژمنانی خوداشن...) ئە لایەن فاشییهتی عەرەبیەوه بۆ ئەناویردنی پتر ئە 182 هەزار کورد بەکارهینرا. زۆر ئاساییە، سەبی هیزکی تر بە نایەتیکی تری ئەم سورەتە، کۆمەڵکوژییەکی تر ئەنجام بەدا.

5/ چونکە نووسەری قورئان بۆ سەپاندنی دەسەلاتەکی، پەنا بۆ ترساندن، هەڕەشە، تاوان و کوشتن دەبا، بۆیە هەر ئە سەرەتاوه ئەم نایاتە ئەسورەتی مانگا بەکارهیناوه-نایەتی 193-: (ئە کوشتیان وەچان مەدەن تا ئاژاوە ئە دنیا بەنەبەر دەبێ و دین هەر دینی خودا دەبێ، ئەگەر ئەوان دەسەردار بوون، دەست درێژی هەر ئە درژی ناهەقانه.)-جیاوازی وەرگیرانی بەشی یەکەمی نایەتەکە پەییوەندی بە مامۆستا هەژارەوه هەیه. هەردوو نایەتەکە بەم شێوەیە نووسراون: (و قتلوهم حتی لاتکون قتنه و یكون الدین لله فان انتھوا فلا عدوان الا علی القالمین) و ئە ئەنفال نووسراوه: (و قتلوهم حتی لاتکون قتنه و یكون الدین لله فان انتھوا فان الله بما یعملون بصیر).

6/ نایەتی 41: (دەبێ ئەوەندەش تێ بگەن هەر تالانیکو دەس کەوت، پینچ یەکیکی بەشی خودا و پیغەمبەرە و بۆ خەزمان و هەتیوان و هەژاران و رییوارانە. خودا توانای بە سەر هەموو شتدا هەیه.)
ئەم نایەتە ناکۆکە ئە گەڵ نایەتی یەکەمی ئەم سورەتە کە دەئێ: (ئە مەر دەسکەوتی جەنگەوه لیت دەپرسن، بیژە: تالانی دوژمنان بۆ خودا و پیغەمبەرە. ئەگەر بڕواتان هیناوه، ترسوو ئە خودا بێ و ئە ناو خۆتاندا پینک وەرن و بەر فرمانی خودا و پیغەمبەرەکی بن.)

تالانکردن بۆ خودا و پیغەمبەرەکی جەلالکراوه. ئەوجا دەبێ ئە کارتیکردنی ئەم نایەتە تینگەین بە سەر ئەوانە ی جەنگی خودا ئە درژی کافرانیان راگەیاندوو بە درێژی میژووی ناینەکەیان!

7/ نایەتی: 51: (ئەمە سزای ئەو کارانە ی کە دەتانکرد، خودا هەرگیز غەدر ئە عەبدی خۆی ناکا.)
ئەمە هیشتا غەدر ئە عەبدی بێ بڕوای خۆی ئەکردوو، دەیانکوژی، دەیانسووتین و تالانیان دەکا... هتد، ئە ئەگەر غەدر بکا چی دەکا؟ نایا ئەمە شیزۆفرینی نووسەری قورئان نیە؟

8/ دەربیرینگە ئیک وەک: خودا ئە هەموو کاریکیان ئاگادارە، تۆئە ی خودا زۆر دژوارە، خودا خاوەن دەسەلات و کارزانە، ئە ئەینی دلانیش ئاگادارە، توانای بەسەر هەموو شت دا هەیه، دەبیسی و ئاگادارە، چاکترین یاریدەرە، تۆئەکی توند و تیژە... هتد ئەوەندە دووبارە دەبنەوه، مەرف ئیتر رشانەوه ی دێ.

9/ نایەتی 65: (ئە ی پیغەمبەر هانە ی باوەرداران بەدە بچنە خەزا. ئەگەر ئیوە بیست کەس بن و خۆراگرین، هیزتان بە دوو سەد کەس دەشکێ، گەر سەد کەس بن و خۆراگرین، دەرهقەتی دوو سەتان دین. خۆ ئەگەر ئیوە هەزاری خۆراگرین-بە ئیزنی خودا-دەرۆستی دوو هەزریان دین. خوا دەگەڵ خۆراگرانە.)

ئە بەم شێوە دراگولارییانە نووسەری قورئان بە دووپاتکردنەوه شەرئەنگیزی خۆی رادەگەیهێ. ئەوجا پیغەمبەرەن بەو جیسا بکردنە گائتە جارێ! ئیستا زانیاران مەرفایەتی ئە جیکەت و بلیمەتی ئەو ژماردانانە سەریان ئی تیکچوو و ئەو 1400 ساڵە پرسیار

دەكرى: ئەى ئەگەر دوو ھەزارىيان خۆراگر بن، دەرھەقتى چەند ھەزار دىن؟!!

10/ ئە ئايەتى 69: (ئەو تالانەى گرتووتانە، ھەلال و زەلالە بىخۇن، ترسىشتان ئە خودا ھەبى. خودا ئە گونا دەبوورئ و دئوقانە.)

ناكرئ ئەم ئايەتە بخوئندىتتەو، بەبئ ئەوئى تالانكردى قەسر شرىن، خەئكى كوردستان و كووئىت ئە بىربكرئ كە بە ھىچ شىوئىەك ئە تالانكردەكانى موھەمەد جىواوزىيان نەبوو... تالانكردن و سورەتەكەى نموونەىەكە بو ئەو فئىركارىيە ئە خلاقىيانەىە كە لايەنە ئىسلامىيەكان شانازى پئىوئو دەكەن!

گەرەن بەدوئى دەقئىكى ئومانىستى يەكسانىخوئى ئەتتەرناتىف بو ھەموو دەقەكانى تر، ماھىكى رەواىە. رەخنە گرتن ئە قورئان ھەوئىكە بو گەبشتن بەو نامانجە. دەبئ ئەو بىدەنگىيە ھەئبوو شىئىنەو! دەبئ لئىرە ژبانى خۇمان بە دەستى خۇمان بگەىەنئ بە ئووتكەى خۇشەختئ! بىرۆكەى بەھەشت بو مۇزەخانەى ئەفسانەكانى مئژوو رەوانە بگەىن!

2002/12/30

(2)

بەناوئى سورەتى تالانكردەو، ما، رەز، ئاژەل و بانئندەى كوردان تالان بگەن، دەستىيان ئى مە پارىزن. خوا ئە سورەتى تالانكردن فەرموئىەتى: ترس دەئىمە دئى خوانەناسەكان...مىيان پەپەئىن... ئەم تالانكردەدا، يەك ئەسەر پئىنجى بو خىرى خودايە، ئەوئى تريان بو پەيامبەر، خزم و خىشەكانى، ھەتئىوكان و ئەوانەى دەستكورتن. خودا ھەرگىز ناپرەواىى دەرھەق بە كوئىلەكان ناكات... بۆيە ئىمە ھەر بەراستى ترس كەوتە كىانمان و رەومان كرد. ئەم كاتەدا، ھەرچەند پوورە گىيان، مامە و خانە، ئەسەر ئەرزى ھەمان خودا، ئەھەمان مانگى فەبراىەرى خودادا، دەستى پارانەو بو ھەمان خوداى دئوقان بەرزكردەو"خوا بمانپارىزە".كەچى خوئى گەورە، بەخشندە و مېھرەبان برىارى پئىشوختى خۇئى دابوو، گوئى ئە جەنگاوەرە كىمىاوئى ئە دەستەكان دەگرت. خوئى گەورە، بئ شەرىك و شوئىن، ئە سوورەتى تالانكردن بە پەيامبەر دەفەرئ: ئەى پەيامبەر، ھانى برەواھىنەرەكان بدە بو جەنگ....

پوورە و خانە گىيان، بەدەنگى زرىكەى مندائەكانەو، ھاوئى دژ بە جەنگىيان دەكرد، كەچى خوداىش ئە گەل ھەسەن ئەلمەجىدا قاقاى پئىكەئىنئىيان دەھات و فەرموئى: بخۇن ئە دەستكەوتەكانتەن، ھەلالە، بە ئۇشتان بئت....

ئەى خوا گىيان، تۆ سمىع و عەلئىم و تەقوامانى، تۆ دەستى قلىشاوئى و فرمىسك و برسئىتى و ترسمانى، ھەلالئى چى؟ ئۇشى چى؟ سەربارى ھەموئىشى، فەرمانئى تالانكردن و زىندەبەچانكردنمان دەدەى؟!!

ئەولائىشەو بازرگانەكانى گازى كىمىاوئى دەھاتن بو تەماشاكردەنمان، فرمىسكى تىمساحاوبىيان بەسەرمان دەرشت... نەخىر!

من ئەو رۆژوئە كە قورئان دەخوئىنەم، بەسەر سورەتى تالانكردن بازدەدەم... كەس بۆئى نىە مائى كەس تالان بكات. بە من چى كابرا كافرە يا...؟

ئەم جارەئىش ئە لاپەرەى 164-172ى قورئانى پىرۆز لئىكردەو. بو ئەوئى خودا نەزانئىت، خستە ناو تەنەكە زبئەكەى مائى ھاوسئىكەمان!! خودا كەرىمە بو لاپەرەكانى ترى.

خودا بەخشندەىە!

خویندنه و هیه کی تر بۆ سورته تی تهویه

یه کیگ له و قهیرانه سه ره کیبانه که نیسلام و نیسلامییه کان له په یوه ست دهگه ل کتیبه "پیرۆزه که یان تیکه وتوون، نه وه یه، زه من، دهق، رهوش، په یوه ندی کۆمه لایه تی، پرسپاری خوشکه کانی نه نانا، به خته وه ری، نازادی و مافی مروق و یه کسانی ... هتد، له کۆمه لگای کۆنی دوورگه ی عه ره بی چه قی خوار دووه و نیستاش، هه ره به چاوی پیش 1400 سا ل، ده بیین و په یه ره وی ده که ن. جگه له وه ش ده یانه وی به زه برو تیرۆری ره ش به سه ره که سانی تر بیسه پینن! بۆیه قورن ان سمبولی دوا که وتن، زه وتکردن، نامۆی و دژی نیسانیی ته ... هتد

نیستا بچووکتیرین و ساده ترین راستی نه وه یه، جیهان و کۆمه لگای مروقیه تی پانتاییه کی زۆر به رفه روانتر له دوورگه ی عه ره بی پیکده هینی! ده سه لات، به هاو نه ریتی نه و ده شته کیبانه بووه به کۆنه په رۆی ب ک که لک له ناستی پیشکه وتنی کانزای مه عریفی بیرمه ندانی چینه ژێرده سه ته کان! نه ک ته نها هه ره نه وان، به لکو بیرمه نده ئومانسته کانی ش. بۆ نموونه مروقیه تی پیشکه وتوخواز، به ره په رچی بوونی که نیره ده کات. نه دی قورن ان؟ نیمه به ره په رچی کۆمه لگای چینه یه تی و هه موو جو ره چه وساندنه وه یه که یه نه دی قورن ان؟ نیمه بانگه وازی یه کسانی ژن و پیاو ده که یه، وه ک هه نگاویکی بچوو ک، قه ده عه ی زه بروزه نگ ده که یه نه دی دژی ژنان. نه دی قورن ان؟ نیمه خیرخوازی و به زه یی پیه اتن به هه ژاران ره تده که یه نه وه، به خیرخوازان ده ئین (نه وه ت له کو ی؟)، چونکه هه موو شتیک مو تک و به ره هه می هه ژارانه. نه دی قورن ان؟ ... هتد

قورن ان به زه کاتدان ده یه وی عه رش بۆگه ن و تاوانباری چه وسانه وه له ناو بیات! نه خیر نه مه یشی ناوی! به ئینی ساخته و درۆزانه ی باغات و جو باره کانی به ره ده می به هه ژاران ده دا، هه ژاران به و به ئینانه کویر و زه لیل ده کات، تا بیرنه که نه وه له ته فروتوونا کردنی قه لای دۆزه خی سه رزه مین!

پاش ته واو بوون له خویندنی سورته درا کولا (نه نفال)، ده چه سه ره سورته تهویه:

1/ نایه تی 1: (ده ره برینی بیزاریه له خودا و پیغه مبه ره یه وه، له و شه ریک دانه رانه وا ئیوه بوونه هاو په یمانیان.)

پاش نه وه ی نووسه ری قورن ان له هه موو سورته کانی پیشه وه، به هه ره شه و کوشتن له دنیا و سزای دوور له نه ق ل له پاش مردن، روویه رووی شه ریکدانه ران بۆ "خودا" راوه ستاوه، له م نایه ته، تازه به تازه ها تووه، بیزاری له به رامبه ریان ده ره ده بری!!

2/ نایه تی دوو: (... ده بی نه وه نده ش بزائن که ناتوانن خوتان له خودا رزگار که ن...)

3/ نایه تی 3: (خودا و پیغه مبه ری خودا له روژی چه جی مه زن دا، به مه ردم راده گه یه نن که خودا و پیغه مبه ری خوا له بت په رستان بیزارن. نه گه ره په شیمان ببه نه وه، قازانجخانه، نه گه ریش قبوولی نه که ن، لیتان روون ب ک که له ده س خودا ده رناچن. مژده به ده به وانه ی خودانه ناسن، به شیان نازاری به ژانه.)

دووباره کردنه وی ناوی خودا و پیغه مبه ره له نیوان دیریک زیاده و به لگه ی ساده یی و ناشاره زاییه نه ک بلیمه تی و زان بوون به سه ره نووسینیکی پارا و له لایه ن نه ق ل و ده سه لاتی ره ها! هه مان شت له باره ی (له ده س خودا ده رناچن)! هه مان شت بۆ سه ده باره کردنی سزای نازاردانی به ژان!

4/ نایه تی 5: (هه ره که مانگه چه رامه کان برانه وه، نه و بت په رستانه و له له کو ی وه ده س که وی، له گرتن و به ندردن و کوشتنیان ده س مه پاریزن و بۆسه یان بۆ بنینه وه. نه گه ره په ژیوان بوونه وه و بوونه نوێژکه ره و زه کات ده ره، نه وسا ده ستیان ل هه لگرن. خودا له گونا خو ش ده بی و دلۆقانه.)

نه م نایه ته نمونه ی بالای مافی مروقه له لای نیسلامییه کان: به رامبه ره به ئۆپۆزیتسیون، گرتن و به ندردن و کوشتن جه لاله. زۆر به ته ره سانه نه خشه ی بۆسه نانه وه شیان بۆ داده ریژی! بۆ چه ره سه ری کیشه ی بره وانینان، ملکه چی به رامبه ره ده سه پینن، واته ده بی

بهرامبهره که یان له قه ناعه ته کانی په ژبوان ببیته وه. نایه تی 11: (سا نه گهر له بت پرستی وازبان هیتا و نویژیان کرد و زه کاتیان دا، نیتر برای دینی نیوون. نیمه هم نیشانانمان بو خه لکی روون ده کهینه وه که زانابن.)
5/ نایه تی 6 نموونه یه که بو هه نویستی داندان که له زوربه ی کومه لگاکانی پیش نیسلام، له ناینی نیسلام و ناینه کانی تریش په یرو ده کړی.

6/ نایه تی 20 و 100 و 117: نهوی پروایان هیناوه و تووشی ناوارییی بوون و بو خودا چوونه خه زایه و دهستیان له مال و گیانی خو هه لگرتووه، لای خودا زور له پیشترن و به ناواتی خو یان ده گهن.)

هم نایه ته ش چه ندین جار دووباره بووه ته وه!

7/ نایه تی 21 قشمه ربازاری باغات هه که یه. پیوست ناکات هه موو نایه ته که بنوسمه وه!

8/ نایه تی 22 هه مان شت!!

هم نایه ته به شیکه له نایه تی 21 و ناکړی وهک نایه تیکی تاییه ت ته ماشای بکړی!

9/ نایه تی 26 به ته نها باسی پیاوانی پروادار ده کات، شوینی ژنانی پروادار غائیبه!

10/ نایه تی 29: (وهل نه وانه دا بجه ننگن که به خوداو روژی سلا بن باورن و هرچی خوا و پیغه مبهری خوا به ناروایان زانیوه،

همان به ره وای ده زانن و نایه نه سهر دینی راستیش، تا نه و کاته ی به زه لیلی و به دهستی خو، سهرانه ی خو به نه نگو ددهن.)

ا- نهوی خه تی نه ژیرکیشراوه، پیشتریش دووباره چه ند باره کراوه!

ب- تیروری ره شی سنور، زمانحالی هم کتیبه یه!

ت- سهرانه وهرگرتن له سهر پروا به نایینیکی تر، تاوان و زولمه!

11/ نایه تی 30 قسه ی مروقه نهک "خودا"، چونکه نووسیویه تی (خوا بیانکوژی، چونین له حه قی لاده درین؟). نایه تی 31 یش هه مان شت.

12/ نایه تی 33: (خودا بو ری نیشاندان و راگه یاندنی دینی راست، پیغه مبهری خو ی ناروده، تا گش دینه کانی دیکه به رخوی بدا،

هه رچه ند نه وانیش هه زنه که ن که شریک بو خودا داده نین.)

به پیی هم نایه، ده بی هم موو خاوه ن دینه کانی تر، ده ست له دینه کانی خو یان هه لگرن و بینه نیسلام. به پیی هم نایه ته،

نیسلام بیه کان هه موو دینه کانی تر به کافر له قه هم ددهن و به ماهی خو یان ده زانن، کافران له ناو بیه ن. به لام چونکه قورنان وهک

چیشتی مجبوره، ده بی نین هه ندی نیسلام په نا بو (ناینی خو تان بو خو تان، و ناینی خو م بو خو م) به کار ده نین!

13/ نایه تی 38 و 39 و 41 بانگه وازه بو خه زاگردن، ته نانه ت هه ره شه له باوه درارانش ده کړی: (نه گهر نه رو نه خه زایه، له خواوه

تووشی جه زره به ی به ژان دین و ده سته یه کی تازه بابته ده خاته شوینه که ی نیوه له م باره وه هیچ زیانیکی پی ناگه یینن. خوا بو هه موو

شت توانیه.)!!

14/ نایه تی 71 و 72 و 89 دووباره کردنه ووی باغات هه که یه، ته نها نه وه نه بی هم جارهیان شوینی باغات هه دیاری ده کات (چه ندین خانوی

هه ره باشی له ناو باغاتی عه دن دا بو داناون.)

15/ نایه تی 100 دووباره ی نایه تی 20 وهه زارباری قه شمه ری بازاری باغات هه که یه.

16: له نایه تی 101 دا هاتووه (دووجار نازاریان ددهین و له دواییدا ده یانخه یینه بهر جه زره به ی هه ره دروار.)

نه ویه نموونه ی رق و قینه ی نه په ری وه حشییانه یه. نایا به راست نه مه زمان و رهوشتی نه قلی ره هایه؟

17/ نایه تی 111: (خودا گیان و سامانی باوه درارانی کرپوه و له باتیاندی ده یانخاته به هه شته وه. باوه درارانش نه وانه ن که له رای

خوا شهر ده کن و ده کوژن و ده شیانکوژن. له ته ورات، نه نجیل و قورنانشیدا به نینی وها دراوه. سا کی له خوا بو پیکه یینانی به نینی

دروستره؟ ده سا نیوه به و سه وایه و مرگینی به یه کتر بدن، که ده سکه و تیکی زور گه ووه و ده ست که و توه.)

ا- هم نایه ته دا پیناسه ی نیسلام ده کړیت که نه و که سه یه ده کوژن و ده شیانکوژن!

ب- لیره شدا به نینی به هه شت دووباره ده بیته وه. به راستی سهرم سورماوه له وانه ی ناوی "زانایانی نیسلام" یان هه لگرتووه. نه وه خو

تاقه ره خه یه کیشیان نیبه له م کتیبه اوناوی "زانایان" هه لگرتووه. به راستی هیچ زولم نیبه، بیان بگوتری ده به نکه کانی نه زانی!

18/ نایه‌تی 123 دووباره‌کردنه‌وی بانگه‌وازی جه‌نگ به‌ریاکردنه: (نهی گه‌لی باوه‌رداران! ده‌گه‌ل نه‌و خوانه‌ناسانه‌ی هاوساتان به شه‌روه‌رن، با زه‌بروزه‌نگوو ببینن. بیشیزانن خوا ده‌گه‌ل خۆپارێزانه.)

19/ نایه‌تی 116: (خاوه‌نی موئکی عاسمانه‌کان و زه‌مینی هه‌ر خودایه. گیان وه‌به‌ر دینی و ده‌مرینی و جیا له‌ خودا، دۆست و یاریده‌رتان نیه.) به‌هه‌مان شیوه‌ نایه‌تی 119 و نایه‌تی 129 که تیدا نووسراوه: (...بیژه: من هه‌ر خودام به‌سه، به‌ غیره‌ز نه‌و هیچ شت بۆ په‌ره‌ستن ناشی، کاری خۆم داوه‌ته‌ ده‌ست نه‌و، هه‌ر نه‌ویشه‌ خودای ته‌ختی مه‌زنه.)
ده‌قیق به‌م شیوه‌ نووسرابی و بدریته‌ پال هیزیک یا بوونیک له‌ سه‌رووی مرۆقه‌وه‌یه که گوايه هه‌موو نه‌م گه‌ردوونه‌ی درووستکردوو، خه‌تاو تاوانیکی گه‌وره‌یه. نایا نه‌و هیزه‌ پیوستی به‌و هه‌موو دووباره‌کردنه‌وه‌ بیزارکه‌رانه‌ هه‌یه؟ ته‌نها به‌م خاله، ناکرێ قبوونی ده‌قیکی وا بکه‌ین وه‌ک به‌ره‌می بوونیک له‌ راده‌به‌ده‌ر زیه‌رک، شاره‌زا و هوشیار بی!

2003/1/1

سوره‌تی هود یا دووباره‌کردنه‌وی
چیرۆکه‌کانی ته‌ورات و نه‌فسانه‌کانی تر؟!

1/ نه‌م نایه‌تانه‌ی خواره‌وه‌ چه‌ندین جار له‌ سوره‌ته‌کانی پێشوو نه‌وه‌نده‌ دووباره‌کراونه‌ته‌وه‌ که هیچ شتیکی نوێ به‌ خه‌لک نایین:
- نایه‌تی 2: (که نابێ هیچ بپه‌رستن غه‌یره‌ز خودا، من له‌ خوداوه‌ بۆ نیوه‌ ترسینه‌ر و موژده‌ده‌رم).
- نایه‌تی 4: (به‌ره‌و خودا ده‌گه‌رێنه‌وه‌و خۆی هه‌موو شتی پێده‌کرێ).
- نایه‌تی 7: (هه‌ر نه‌ویشه‌ که ناسمانان و زه‌مینی له‌ شه‌ش رۆژا درووست کردو ته‌ختی فه‌رمانه‌روایی. نه‌و له‌ سه‌ر ئاو بوو، تا به‌تاقیتان کاته‌وه، کاموو ناکاروو چاکتره. گه‌ر وتیشت: له‌ پاش مردن نیوه‌ زیندوو ده‌کرێنه‌وه، دیاره‌ خودانه‌ناسه‌کان ئیژن: نه‌مه هه‌ر به‌ ناشکرا جاده‌و.)

- نایه‌تی 20، 21، 22، 23 دووباره‌کردنه‌وه‌ن و هیچ شتیکی نوێ نایین!
نه‌وه‌ی گرنگ بیته‌ نه‌م سوره‌ته‌دا، به‌شی دووه‌می نایه‌تی 7 ه‌ که ده‌ئێ: (...و ته‌ختی فه‌رمانه‌روایی نه‌و له‌ سه‌ر ئاو بوو...). گه‌ر چی پێشتر باسی نه‌م بابه‌ته‌م کردوو، به‌لام لێره‌شدا پشت به‌ چه‌ند سه‌رچاوه‌یه‌کی تر ده‌به‌ستم بۆ سه‌رله‌نوێ سه‌ئماندنی نه‌و راستییه که نه‌م ده‌رپه‌ینه‌ له‌ نایین و نه‌فسانه‌ کۆنه‌کانه‌وه‌ دزراوه، به‌ بی نه‌وه‌ی هه‌میان بۆ بکرێ:
+ ... پێشی قورئان، نه‌که‌دیه‌کان ب‌روایان به‌وه هه‌بوو که گه‌ردوون له‌ سه‌ره‌تادا له‌ یه‌ک توخم پێکهاتوو، نه‌وه‌ش ناوه‌... که دوو توخمی نه‌زه‌لی هه‌یه، نه‌وانیش ئاوی زولآه (أبسو) و ئاوی سویر (تیامات)... (قصه‌ الادیان، سلیمان مظهر، مکتبه‌ مدبولی، 2002، لا 70)

+ ئاو له‌لای مه‌ندانییه‌کان (سوبی) یه‌کان زۆر پیرۆزه. نه‌م نایینه‌ نزیکایه‌تییه‌کی زۆری هه‌یه له‌ گه‌ل نایینی بابلییه‌کان. به‌ پێی نه‌و تابلویانه‌ له‌ کتێبخانه‌که‌ی ئاشورپانیپال له‌ (تل قوینجق) و له‌ شاره‌ بابلییه‌کان و له‌ (تل نه‌لعمارنه) له‌ میسر دۆزراونه‌ته‌وه‌ که بۆ سالانی 1850-2000 پ.ز ... نه‌فسانه‌یه‌ک ده‌ئێ: له‌ سه‌ره‌تادا، تاریکایی قه‌تیسماو به‌سه‌ر ئاوه‌ بۆ کۆتاییه‌کاندا زال بوو... نه‌و کاته، هه‌شتا نه‌ زه‌مین و نه‌یش ناسمان هه‌بوو، هیچ نه‌بوو، جگه‌ له‌ ئوقیانۆسی سه‌ره‌تایی، تی نامت که له‌ قولاویه‌ به‌ پیته‌که‌یه‌وه هه‌موو شتیکی زیندوو سه‌ریه‌ه‌ئا. هه‌شتا نه‌و سه‌رده‌مه‌ ئاو دابه‌ش نه‌کراوو بۆ زه‌ریا زه‌ریاچکه‌ و روبار، به‌ئکو هه‌مووی له‌ قولاویه‌کی به‌رین و بۆ ئارام گه‌ردبوو بوو و ئاوی ئابسو بوو... (سه‌رچاوه: أصول الصابنه‌ و معتقداتهم الدینییه، عزیز سباهی، لا 68-69، دار المدی لپقافه‌ و النشر 1999).

+ به‌شی یه‌که‌می نه‌م نایه‌ته‌ له‌ سوره‌تی قورقان، سجده، حه‌دیدو نازعاتیش دووباره‌ی ده‌کرێته‌وه، نه‌وجا با که‌سیک بوێری و بلی نه‌م ده‌قه‌ له‌ لایه‌ن خالقی که وینه‌ی نه‌یه‌ له‌ توانا، حکمه‌ت و بی سنووری هه‌یزه‌که‌ی، دابه‌زیوه.
2/ نایه‌تی 11 دووباره‌کردنه‌وه‌یه‌کی بی تامه: (مه‌گین نه‌وی خۆراگرو ناکار چاک بوون، به‌شی نه‌وان بووردن و پاداشی هه‌ره‌ مه‌زن

دەبىن.

- 3/ نايەتى 13 سەرلەن ئۆي گومان كىردىن قوتلىق دەكات: (يان ئىژن ھەلى بەستگە. بىژە: ئەگەر قىسەو راستە، دەسا ئىوھ بە يارمەتى ھەركەسى دەستو دەكەوئ-غەيرەز خودا- دە سورەتى ھەلبەستە ھەر وەك ئەم بىنن.)
- 4/ نايەتى 14 دووبارە كىردىن ھەلبەستە بى تەمە.
- 5/ نايەتى 18 وەكو ئەمەي پىشووھ: (كى ئەو كەسە ناھەقتە درۆ بۆ خوا ھەلبەستە؟....)
- 6/ نايەتى 20: (ئەمانە ئەم سەرزەمىنە ناتوانن ئە خودا راکەن....) ھەمان شت!
- 7/ نايەتى 22 ھەمان شت!
- 8/ ھەرموون ئەم نايەتە بىلەتە بخوئىنن، بزائىن چەند جار ئەم كىتەبە "پىرۆزە" دووبارە كىراوتەوھ. نايەتى 23 كە دووبارە كىرەوھى نايەتى 11 يە: (ئەوانەي خاوەن باوەر و ئاكار چاك بوون و دىيان بە پەرۋەرتىيان داسكناوھ، ئەوانن دەچنە بەھەشت و تاهەتايەي تىدا دەبىن.) و پىشتىش ئە سەرۋەتە كانى تر دەيان جارى تىش دووبارە كىراوتەوھ!
- 9/ نايەتى 25: (نۆحمان شانە لاي ھۆزەكەي، كە: مەن بۆتان ترسىنەرىكى ئاشكرام.)
- + ئەمە نايەتتىكى نۆبە، بەلام وەك ناوەرۆك، ھەمان مەسەلەي ترساندى خەلكە!
- + ئە تەوراتدا، ئەصحاى 6 (التكوين 5 و 6 و 7) بەم شىۋەيە باسى نوح دەكرى: (..لامك 182 سال تەمەنى كرد و كورىكى بوو و ناوى ئى نوح و تى ئەمە ئابروومان دەبا ئە سەر كارەكانمان و ماندوو بوونى دەستمان ئە لايەن ئەم زەمىنە كە خودا نەفرەتى ئى كرد. لامك ئە پاشى ئەدايكبوونى نوح، پىنج سەد و نەوت و پىنج سال تەمەنى كرد و چەندىن كور و كچى بوو. ھەموو رۆزەكانى لامك ھەوت سەد و ھەفتا و ھەت سال بوو و مرد.
- نوح كورى پىنج سەد سالى بوو و سام و حام و يافتى بوو..... خودا بە نوحى گوت: كۆتايى ھەموو مەرقەھەكان ھاتە پىشم. چەنكە زەمىن بەدەستىانەوھ پىر بووھ ئە جەور. ئەوا مەن ھەلاكەتتىان دەكەم ئە گەل زەمىن. پاپۆرىك ئە تەختەي (جفر) درووست بکە.... ھتد چىرۆكەكەم كە پىشتىش ھىما و بەراوردم كىردوھ ئە گەل ئەفسانەكانى تر.
- 10/ نايەتى 26: (جگە ئە خوا مە پەرستىن، نىگەرەنم نەوھك رۆژئ نازارى بە ژانوو تووش بى.)!!
- 11/ نايەتەكانى 71، 72، 73 دووبارە كىرەوھى ئەصحاكەكانى تەوراتە بۆ ئە دايكبوونى ئەصحاك و بەسەرھاتى قەومى لوت (التكوين 18 و 19: ئەصحاى 19) و بەردباران و بە ھەمان شىۋەيە چىرۆكەكانى بەعقوب و يوسف ئە تەورات!
- 12/ نايەتى 118: (پەرۋەرنەدەت ئەگەر ھەزى بىكردايە، خەلكى دىيان گشت دەكرە يەك نايىن، بەلام بە ناتەبايى ھەر دەمىننەوھ.) كە خودا خۆي ھەزى نەكردوھ، خەلكى دىيان گشت بىكا بە يەك دىن، ئىتر بۆچى مېژووى ئىسلام ھەر شەپو كوشتن و سەرپىرەن و داگىر كىردن بووھ بۆ بە ئىسلام كىردنى خاوەن نايەتەكانى تر؟!
- 13/ نايەتى 12 دووبارە يەكى بى مانا چەندىن بارە ئەم سورەتەوھ ئە سورەتەكانى تر: (ھەر شىتتىكى بەر پىنوارە-ئە ناسمان و زەمىندا-گش بۆ خودان، ھەموو كارىك ھەر سەر بەوھ. سا تۆ ھەر ئەو بىپەرستە و چارەنووست بەو بسىپىرە. ھەر كارى كە ئىوھ دەيكەن، پەرۋەرنەدەت ئە ھىچى بى ناگا نىه.)
- گەرۋەرتىن درۆ و گىچە كىردن بە خەلك ئە سورەتى يوسف دا ھاتووھ) ئە تەوراتدا، ئەصحاى 30، تكوین 20 (نووسراوھ كە يوسف كورى (راھىل) ھ و باسى ھەموو بەسەرھاتەكان دەكرى، كەچى ئە قەرئاندا، ئە سورەتى يوسف بەم درۆيە دەست پىدەكات: نايەتى 2 و 3: (قورئاننىكە بە عارەبى ئىمە ناردمانە خواروھ، شايتا ئىوھ تىبگەن. ئىمە وىراي ئەم قورعانەي كە بە تون راگەيانندوھ، شىرىن ترىن چىرۆكت بۆ و دەگىرپىن، كە دەپىشدا تۆ ھەر ئاگاشت ئى نەبوھ.)!!

2003/1/6

سوره‌تی یوسف یا دووباره‌کردنه‌وی

(ته‌ورات، التکوین 26 و 27، أصحابی 37-49)؛

راسته یهک ملیارد مروّف بروای به قورنّان هه‌یه، به لّام پرسپاره‌که نه‌مه‌یه: لهو یهک ملیارد موسلمانه، چه‌ند که‌سیان له قورنّان تیگه‌یشتوون و ته‌ورات و نه‌نجیله‌کانیان به‌باشی خویندوووه له گه‌ل قورنّاندا به‌راوردیان کردوووه؟! وه‌لامی نه‌م پرسپاره بوّ نیوهی هیژا به‌جیده‌هیلّم!...

گه‌وره‌ترین درؤی شاخوای و گپچه‌کردن به‌خه‌نگ له سوره‌تی یوسف دا هاتوووه. بوّ؟

- له سوره‌تی یوسف (نایه‌تی 2 و 3) هاتوووه: (قورنّانیکه به‌عاره‌بی نیمه‌ناردمانه خواره‌وه، شایتا نیوه تیگه‌ن. نیمه‌ویرای نه‌م قورعانه‌ی که به‌تۆن راگه‌یاندوه، شیرین‌ترین چیرۆکت بوّ وه‌ده‌گیرین، که ده‌پیشدا تۆ ههر ناگاشت لی نه‌بووه. وه‌ختی یوسف به‌باوکی گوت: بابؤامن یازده نه‌ستیره و خۆر و هه‌یقم به‌خه‌و دیتن، که سه‌ر بوّ من ده‌چمه‌ینن.)

له (ته‌ورات، التکوین، أصحابی 37، لا‌په‌ره‌ی 61) دا هاتوووه: (... یوسف پاشان خه‌وینیکی تری بینی و بوّ براکانی گپ‌رایه‌وه و گوتی: خه‌وینیکی تریشم بینی، خۆر و مانگ و یازده نه‌ستیره سوژده‌م بوّ ده‌به‌ن.)

له قورنّاندا، یوسف خه‌ونه‌که‌ی بوّ باوکی ده‌گیریتته‌وه، به‌لّام له ته‌وراتدا بوّ براکانی وه‌ک دووه‌م خه‌ون ده‌یگیریتته‌وه.

- نایه‌تی 8: (کاتی گوتیان: دیاره یوسف و براکه‌ی لای باوه‌مان له نیمه‌خۆشه‌ویستترن، خۆ نیه‌ش ده‌سته‌پیاویکین. بی گومانه‌بابی نیمه‌به‌ناشکرا گوم‌رابوه.)

- ته‌ورات: (به‌لّام ئیسرائیل یوسفی له هه‌موو کوره‌کانی تری زیاتر خۆشه‌ویست، چونکه کوری کاتی پیریبه‌تی. کراسیکی ره‌نگاواره‌نگی بوّ درووست کرد. کاتی براکانی بینیان، باوکیان له نیوه‌هه‌موو براکان، یوسفی له هه‌موویان زیاتر خۆشه‌وویت، ره‌قیان لی هه‌ستا و نه‌یان‌توانی به‌ناشتی‌خوازانه له گه‌ئیدا بدوین.)

أ- جیاوازی له نیوان گپ‌را‌نه‌وی چیرۆکی یوسف له قورنّان و ته‌وراتدا ده‌گه‌ریتته‌وه بوّ نه‌وه‌ی که یه‌که‌م ته‌ورات (ته‌وراتی یه‌هو-ناوی خودایه‌- 900 سالّ پیشی مه‌سیح نووسراوه): سه‌رچاوه نه‌نجیلی کۆن و نۆی به‌نه‌مانی. شتیکی ناساییه که چیرۆکه‌که پاش نه‌و هه‌موو سالّه جوّره گۆزانکاریه‌کی به‌سه‌ر هاتوووه.

ب- جگه له‌وه، ناوه‌کان هه‌مان ناون! له ته‌وراتدا (تکوین 25، أصحابی 35) هاتوووه: (... خوا پینی گۆ: ناوت یه‌عقوبه. له‌مه‌ورا ناوت یه‌عقوب نیه، به‌لکو ناوت ده‌بیته ئیسرائیل... لا‌په‌ره‌ی 58)

- نایه‌تی 9 و 10: (یوسف بکوژن، یان له شوینیکیا فری دهن، هه‌تا باوک بیته‌تایبه‌ت به‌خۆتان. له پاش نه‌ویش نیوه بین به‌کۆمه‌لیکی به‌ره‌که‌تی. یه‌کی له‌وان هه‌ئیدایه: نه‌گه‌ر نه‌و کاره ده‌که‌ن، له یوسف کوشتن گه‌رین و بیخه‌نه بن بیره‌که‌وه، کاروانچی هه‌نیگه‌نه‌وه.)

- ته‌ورات: (... هه‌ندیکیان گوتیان نه‌وه‌ته خاوه‌ن خاوه‌ن‌کان هات، ده‌سا با بیکوژین و فرییده‌ینه ناو بیریکه‌وه و بلین دینده‌یه‌کی به‌دخو خواردی....)

له هه‌ردوو کتیبه‌که‌ی باسی کراسه‌که‌ی یوسف (نایه‌تی 18- أصحابی 37، لا‌په‌ره‌ی 63)، فرۆشتنی یوسف (نایه‌تی 20- له‌ته‌ورات أصحابی 37، لا‌په‌ره‌ی 63)، هه‌ولتی ژنه‌که بوّ جووتبوون له گه‌ل یوسف (نایه‌تی 23 و 24- أصحابی 39، هه‌مان لا‌په‌ره‌)، راگردنی له ده‌ست ژنّ (نایه‌تی 25- هه‌مان اصحاح و لا‌په‌ره‌)، زیندان‌کردنی یوسف (نایه‌تی 32، 33، 34- هه‌مان اصحاح، لا‌په‌ره‌ی 66)، خه‌وینیکی پاشا (نایه‌تی 43- أصحابی 41، لا‌په‌ره‌ی 67)، چاویکه‌وتنی یوسف و زۆریه‌ی هه‌ره زۆری وه‌رده‌کاریه‌کانی چیرۆکه‌که، ده‌کری.

به‌پیتیستی نازانم هه‌موویان بنووسمه‌وه. نه‌وانه‌ی گومانیکیان هه‌یه له‌م بابه‌ته‌ ده‌توانن به‌خۆیان هه‌ستن به‌م به‌راوردکرنه. نه‌وه‌ی بۆمان دره‌که‌وت نه‌وه‌یه، قورنّان نه‌ک ته‌نها دووباره‌کردنه‌وه‌ی چه‌ند جاره‌کی بی‌مانای تیدایه، به‌لکو دارشتنیکی تری چیرۆکه‌کانی ته‌وراته که پیشی چه‌ندین سه‌ده‌ه نووسراوه گپ‌رداوه‌ته‌وه‌و نووسه‌ری قورنّان وه‌ک سوره‌تیکی نۆی و قسه‌ی خودا به‌سه‌ر خه‌نگ ساغی ده‌کاته‌وه. نایا نه‌مه درؤی شاخدار و دزی کردن نیه؟ نایا نه‌مه به‌نگه‌یه‌ک نیه له سه‌ر نه‌وه‌ی قورنّان له لایه‌ن

که سیکهوه نووسراوه؟ نهوانه‌ی ده‌لین، قورن‌ان کتیبی خودایه، ده‌توانن پیمان بلین بۆچی خودا هه‌مان سورته به دوو تکنیکی نووسین و شیوه‌ی گێرانه‌وه‌ی جیاواژ "ناردووه‌ته خواره‌وه"؟

ره‌خنه‌گرتن و رسواکردنی ناینه‌کان که بوون به چه‌کێک به ده‌ستی فه‌رمانه‌رواکان، به‌شیکی چاره‌نووساز پیکده‌هینن بۆ به‌ره‌وپیشبردنی خه‌باتی رژگاری ژێرده‌سته‌کان. نای له‌و رۆژه که چینه‌که‌مان له‌و وه‌همانه رژگاری ده‌بن و چیتێر چاره‌روانی به‌هه‌شتی نێو هه‌وره‌کان ناکا!

2003/1/8

سورته‌ی ره‌عد

و پرسپاری نامیری ئوتراشال!!

ده‌سپێکا: نه‌گهر سه‌رنجی ژماره‌ی بلاوکراوه کوردییه‌کانی سه‌ده‌ی رابردوو (تا ئێستا) و ژماره‌ی نه‌و نووسه‌ر، رۆشنیرو نه‌کادیمیانه‌ی ده‌دین که بایه‌خیان به‌ نه‌رکی چالاک و خه‌باتی بیر داوه، ده‌بینین ژماره‌یان له‌ راده‌ به‌ده‌رن. به‌لام چه‌ند که‌س له‌و به‌رێزانه، بایه‌خی جیددیان به‌ بواری ره‌خنه‌ له‌ قورن‌ان داوه که ریگرو یه‌کێکه له‌ کۆله‌که ترسناکه‌کانی دواکه‌وتن؟ من له‌ کاتی‌کدا نه‌م پرسپاره‌ ده‌که‌م، فاکنه‌ری یاساگه‌ردنی لیکۆلینه‌وه‌ی ره‌خنه‌گرانه له‌ ناین، سزا و کوشتنم له‌ به‌رچاوه، به‌لام هه‌شتا نه‌م فاکنه‌رانه‌ش به‌س نین و ناگرێ وه‌ک بیانوو قبوول بکری بۆ توخن نه‌که‌وتن له‌ ناماره‌کانی لێدان، په‌کخستن یا که‌مکردنه‌وه‌ی کارتی‌کردنه‌کانی نه‌و به‌لایه! نه‌وه‌ی ناگری روونکی و سه‌ره‌هه‌رازی بکات به‌ درووشمی خۆی، ناگرێ هه‌ج بیانوویه‌کی ئێ قبوول بکری، که‌واته، با هه‌موومان دان به‌و راستییه‌ بنین که‌وا نێژی، بێده‌نگی زۆربه‌ی خاوه‌ن فه‌له‌م و بیرمه‌نده‌کانی کوردستان و درێژه‌پێدان به‌و بێده‌نگییه‌ له‌ ناستی نه‌و سه‌رچاویه، که زه‌وتکردنی نه‌قل و مه‌عریفه‌ی سه‌پاندووه، شکستیان به‌ره‌مه‌یناوه. مه‌به‌ستم شکستی له‌ به‌رامبه‌ر رابردوو قبوولکردنی کۆته‌کانی! ده‌با پیکه‌وه له‌ سه‌ر هه‌موو ناسته‌کانه‌وه ده‌ست به‌ نووسینی سه‌ره‌تایه‌کی پرشنگداری نوێ بکه‌ین: به‌ره‌و نه‌فلیجکردنی ناین له‌ ژبانی رۆژانه! به‌ره‌و سه‌رپانکردنی کارتی‌کردنه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌ نابرووچووه‌کانی و، به‌ره‌و جیگیرکردنی هوشیاری، لۆژیکی زمان و ووتاری زانست! ده‌شزانم، که‌یشتن به‌م ناواته، گۆرانکاری ژێرخانی کۆمه‌لگای گه‌ره‌که...

***

وه‌ک خۆینه‌ریکی جددی قورن‌ان، شه‌رم ده‌که‌م له‌وه زیاتر ده‌ستنیسانی نایه‌ته چه‌ندین دووباره‌کراوه‌کان بکه‌مه‌وه، چونکه نه‌وه‌نده دووباره‌کردنه‌وه‌ی پووج و بێ مانای تێدايه، خۆینه‌ر بێزار ده‌کات و ده‌زانم خۆینه‌ری هه‌یژای نه‌م وتاره‌ش وه‌ک من بێزار ده‌بن، به‌لام چاره‌م ناچاره و ده‌بێ هه‌میان بۆ بکه‌م!

1/ نایه‌تی یه‌که‌م، دووباره‌کردنه‌وه‌ی "دابه‌زینی" قورن‌ان بۆ سه‌ر نووسه‌رو وه‌ره‌سه‌بوونی نووسه‌ره‌که‌ی له‌ به‌روانه‌هه‌ینانی مه‌ردم به‌ کتیبه‌که‌ی. چ جیاوازییه‌ک له‌ نێوان نه‌م نایه‌تانه به‌دی ده‌کریت؟

- نه‌لیف، لام، ميم، را. نه‌مانه چه‌ند نیشانیکی نه‌م کتیبه‌ن. نه‌وه‌ی له‌ په‌روه‌رینه‌ته‌وه بۆ تۆ هاتۆته‌ خواره‌وه، دیاره راسته، به‌لام زۆربه‌ی نه‌م مه‌رده‌م به‌روا ناکه‌ن.

- نایه‌تی 3ی ئال عومران: (نه‌م کتیبه‌ - به‌راسته‌ که‌ بۆ تۆ ناردوه، باوه‌ر به‌و کتیبانه‌ش ده‌کا که‌ به‌ر نه‌وی له‌ خواوه به‌رێ کران، ته‌ورات و ئینجیلیشی له‌ به‌را هه‌نارد.)

- سورته‌ی نه‌عراف، نایه‌تی 2: (کتیبی‌که بۆ تۆ هاتۆته‌ خواره‌وه...)

ده‌یان نمونه‌ی تر هه‌یه...

2/ نایه‌تی 2و3و4 به‌نیشاو دووباره‌کراوه‌ته‌وه، ریک وه‌ک مه‌سه‌له‌ی باغاته‌که: (خودایه‌که ئاسمانانی به‌رزکرد، بێ هه‌ستونده‌کا، که لێو دیارن، جا نه‌وساکه نیشته سه‌رته‌خت. خۆرو هه‌ییشی خسته‌کار، هه‌ر یه‌که‌یان بۆ ماوه‌یه‌کی دیارکراو دین و ده‌چن. خۆی به‌کاروبار راده‌گا و نیشانان شی ده‌کاته‌وه، به‌شکوو نێوه له‌ دیداری په‌روه‌رنده‌و بێ گومان بن. هه‌ر نه‌میشه نه‌م زه‌مینه‌ی راخستوه و که‌لێ کیوات و رووباری ئێ نه‌فراندو نه‌و گه‌ش به‌روبه‌زۆره‌شی-که هه‌مووی کردوونه جووته- له‌ ویدا به‌دی هه‌یناوه، شه‌و به‌سه‌ر رۆژ

هه ئهوه گه گشتی نیشانه ن بۆ ئهوانه ی راده میتن... و ئایه تی 4... .

1- بیره و کله ی بهر زکرده وه ی ئاسمان له ئاینی میسریش هاتووه:

(ئاسمان به شیوه ی ژنیکی، (شو)) بهر زکرده وه ی روژی له سه ره به شیوه ی باز نه یی (گۆرستانی ره میسیی چواره م).

ب- ئایه تی 2، 3، 4 و زۆر له ئایه ته کانی تر له باره ی ئه فراندنی زه مین و ئاسمان، به رو بووم و شاخ و ئاو و باران و ماسی، روژ و مانگ، ئاده م و جه وای، قبا بیل و هابیل... هتد هیچی تر نین، ته نها ئه وه نه بی، قور ئان به زمانی عه ره بی، ناوه کاری به کانی ته ورات له (تکوین، ئه صحاحی 1 و 2 و 3 و 4) له په یوه ست به کۆمه لگای عه ره بی مه که و مه دینه، نووسرا وه ته وه!

نموونه: (خوا گوتی با رو شنائی گه لیک له سه رووی ئاسمان بی بۆ جو یکردن له نیوان روژ و شه و. بین به ئایات و کات و روژ و سا له کان. بین به رو شنائی گه لیک له سه رووی ئاسمان بۆ ئه وه ی سه رزه مین رو شن بکه ن. ئه وه ش بو و. خودا هه ردوو رو شنائی به مه زنه که ی دروو ست کرد. رو شنائی گه و ره بۆ ده سه لات داری تی به سه ر روژ و رو شنائی بچوو ک بۆ ده سه لات داری تی به سه ر شه و...)-ته ورات لا په ره ی 3 و 4 به زمانی عه ره بی-

لیره وه ئه وه مان بۆ روون ده بیته وه، بۆچی هه ندی خه لک بر وایان به پیغم به رایه تی موحه مه د نه کردو وه و پینان گوتو وه ئه وه قسه ی پینان وه هه ر لیره هیشه وه ده توانین له و دووباره قیزه وه نانه تی بگه ی ن بۆ هه ره شه کردن و چاوترساندن له قور ئان. له ته ورات (ئه صحاحه کانی پینکاته ن 1-4) دا، ئه وه هه ره شه و چاوترساندانه بهرچا و نا که ون، که چی محمه د پاش هه ر ئایه تی که له ئایه ته وه گه یرا وه کانی ته ورات، په نا بۆ ئه و ئامراز نه ده بات.

3/ ئایه تی 7: (ئه دی بۆچی له په ره رنده ی خۆیه وه به لگه ی که ی پته و ی بۆ نه هانگه؟ تۆ ته نیا تر سینه ری کی و هیچی تر، بۆ هه ر گه لیک له گه لانیش ئه شی ری شان ده ری ک هه بی.)

دووباره کردنه وه ی چه ندین ئایه تی تره و هه روا هه مان په رسیار له پیغم به ره و له نیو ئایه نه کانی تریش کرا وه.

3/ ئایه تی 8: (له تۆی هه ر میچ که یه کدا هه رچی هه یه خوا ده یزان و ده زانی چی دیته سه ری و چیشی ئی که م ده بیته وه. هه موویشی لای ئه و ئه ندازه ی هه یه.)

به عه ره بی: (الله یعلم ماتحمل کل انبی و ماتفیج الارحام و ماتزداد و کل شی عنده بمقدار.)

وه ک هه موومان ده زانین، ئه وه چه ندین سا له، ئامیزی (ئوت تراشال) دروو ستکرا وه، ژنان ده چن بۆ لای پزیشک و به ئاسانی پینان ده گوتری کچ یا کوربان ده بی، کۆر په که سه لامه ته یا ناو ده توانی تی ببینری ت!! من ترسی ئه وه م هه یه، ئیسلامی به کان بلین، زانا کان سوودی ان له "ئهنی" ئه م ئایه ته وه رگرتو وه! ئاخه ئه وه نییه، پاش هه ر دۆزینه وه یه ک له لایه ن زانسته وه، یه کسه ر "زانا ئیسلامی به کان" ئایه تی کی بۆ ده دۆز نه وه! به لام ئه گه ر پینان بگوتری، نووسه ری قور ئان زۆر سوودی له ته ورات وه رگرتو وه ته وراتیش له ئه فسانه و ئایه نه کانه کان سووی وه رگرتو وه، یه کسه ر تومه تی کوفر ده ده نه پال خا وه نی ئه و بۆ چو و نانه و خوی نی حه لال ده که ن! ئه گه ر ته ماشای بۆ چو و نه کانی زه رده شتیش بکه ی ن له په یوه ست به م با به ته وه، ده بی نین ئه میش ده ئی: ئه مه یه په رسیاره که م له نیو..

راستی هه وانه که م پین بلی ئه ی ئه ورا مه زدا.

ئه وه کی به ئه ئاراسته ی روژو ئه ستیره کانی کیشا؟

...

ئه وه کی به ئاسمانی بهر زکرده وه....

(سه رچا وه: قصه ال دیانات، سلیمان مه شر، لا 274)

لیره ده نموونه یه ک له سه رووی کی ئه خناتون ده هینمه وه که بانگه وازی یه کانه گی خوا وه ندی کرد:

...تۆ کۆر په ی ناو سکی دایکی خه لق ده که ی، تۆ تۆی مرؤف خه لق ده که ی

تۆ ژبان به کۆر په ی ناو مندال دانی دایک ده ده ی و دئه وایه که یی تا بیزار نه بی و ده ست به گریان بکا

تۆ هه ناسه به هه موو ئه فراندنه کان ده ده ی...

تۆ تاكه خودای و له موئكددا شهريك نيبه
به ئيرادهى خوت، زه مينت نه فراند
له بهر ته نهايت، مروف و ئازهلانت نه فراند
به گه وره و بچوكيانه وه... نه و مه خلوقاتانهى سه ر زه مين و نه وانهى به بائياندا ده فرن

...

چلون نا، و تو روژتان بو سه ر زه مين هيناوه؟!

(هه مان سه رچاوه، لا 54-55)

4/ ئايه تى 9 دووباره كردنه وه يه ...

5/ ئايه تى 10 ش دووبارهى ره هاى زانين و بيننى هه موو شتيكه له لايه ن "خودا" وه!!

6/ ئايه تى 11: (... خوا له هيج كه ليك ناكوڤي، تا نه وان دئيان نه كوڤن. نه گه ر خودا گه ره كى بئ تيره يه ك تووشى به لا بن، هيج

له مپه رى ئايه ته به رو خواش نه بئ، هيج كه س دوستايه تيان ناكا.)

ئايا ئه م ئايه ته كه سه ربه خويبه ك به ئيرادهى مروف ده دا، چه ند يه ك ده گريته وه له گه ن ئايه تى 7 سورته تى مانگا: (له خودا وه دل

و گوئ يان موڤ كراوه و په رده يه كيش به به ر چاوياندا كشاوه و به شيان ئازارى به ژانه.)؟ و چه ندين ئايه تى تر كه نه وپه رى

زه وتكردنى ئيرادهى مروف ده رده بڤن. وه ك ده بينن، به شى دووه مى ئه م ئايه ته ش سه دباره كردنه وه يه!

7/ ئايه تى 12 و 13: (هه ر خويه تى-بو ترسان و ته مادارى-بروسكه تان به ر چاودينئ و هه ورى پڤ داده وه ستينئ. هه وره كان و

فريشته كان-له سامى ئه م-هه ميشه هه ر په سن ده دن. هه وره تريشقه ش ده نيڤي، كئ چه ز بكا تووشى ده كا، كه چى نه وان له مه ر خودا

كيشه يانه و خوا له جزيا دانا گه ئئ توندوتيژه.)

له مه لحه مه ي كلكاش و ئايه نكه تى تر و نه فسانه كاندا، به ئگه ي كافى هه يه له سه ر ئاگاداريه كانى مروف له باره ي بروسكه، هه ور،

هه وره تريشقه و هتد. بو نموونه له ملحه مه ي كلكاش كه پيشى 4000 سال نووسراوه، هاتووه: ...

ئه ستيره كانى ئاسمان ده ركه وتن

و يه كيكيان به سه ر من كه وت، چما گر ناگري ئاسمانه ((ئانو))

ده مويست به رزى بكه مه وه، به لام قورس بوو

ده مويست بيجمينم، نه مه يشم پئ نه كرا... 0

... خو شه ويسته كه م، شه وى رابردوو، خه ونيكم بينى،

ئاسمان تريشقه ي ده هات و زه مين ئيى وه رده گرته وه...

(سه رچاوه: ملحه م كلكاش، و قصص اخري عن كلكاش و الگوفان. كه باقر، لا په رى 126)

گه ر چى قورئان به هيج جوڤيك، هيج شتيكى نوئى باس نه كردوو له باره ي نه فراندن، به لام ئيسلاميه كان به شيوه يه كى

گاڤته چارانه، هه موو زانسته نوئيه كانيش به وى ده به ستنه وه!! باشترين نموونه كتبيى-الاعجاز العلمى فى القران الكريم، دكتور زكريا

هه يمى، مكتبه مدبولى -ه!

8: له م سورته چه ندين ئايه ت هه ن، ته نها دووباره كردنه ون و هيجى تر:

أ- ئايه تى 15: (هه رچيبه ك هه يه له نيوانى ئه م عاسمانه و زه وينه -خوانه خوايى-خويان و سيبه ره كانيان هه موو به يانى و نيواران،

گشتيان سوژده بو خوا ده بن.)

ب- ئايه تى 16: (بيژه: كتيه راهينه رى ئه م عاسمان و زه وينه؟ بيژه: خودا...)

ت- ئايه تى 17: (له و چه وايه ئاويكى داڤژانده...)

پ- ئايه تى 18: (ئه و كه سانه ي كه به دهنكى خودا وه هاتون، چا كه يان ده رباره ي ده كرى. ئه و كه سانه ش كه به دهنگيه وه نه هاتون،

نه گه ر هه رچى له م هه رده دا هى نه وان بئ و هينده ي ديش و له باتى خويانى بدن، زور به سه ختى ده كه ونه به ر پرسینه وه هه ر

جههه نه میان جیگیایه، که خراپترین نه نوایه.

ج- نایه تی 23: (خویان و باب و کالیان و ژنه کان و توره مهشیان- نه وانه ی خودا په سه ند بن- له باغاتی دور له نه مان، ده چنه ژوورو فریشته له هه موو لاره ده چنه لایان.)

ح- نایه تی 24، 25، 26: به هه مان شیوه!

خ- نایه تی 27: (نه وانه ی خودا نه ناسن، نیژن: بۆ چه به لگه یه کی له خواوه بۆ نه هانگه؟ .... هه مان نایه تی 7 له سورده ته یه و ده یان جار پیشتر دووباره کراوه ته وه!)

د- نایه تی 28 دووباره یه!

ژ- نایه تی 29: (نه وانه ی خاوه ن باوه رن و ناکار چاکن، خوشی له وان، که دواروژی باشیان هه یه.) ده یان جار دووباره کراوه ته وه.

ر- نایه تی 30، 31، 32 هه مان شت دووباره کردنه وه؟! و هه روا نایه تی 33: (هه تا له سه ر دنیا ده ژین، هه ر تووشی نازاری ده بن.

دیاره جه زره به ی دواروژیش دژوارتره و که س ناتوانی له خودایان بیاریژی.)

ز- نایه تی 35، باسی جۆبارکه یه (بړوانه وتاره کانی تر)!! نایه تی 36، 37، 38، 41، 42 و دوا نایه تی (نایه تی 43) هه ره موو

نهم سورده تانه ش دووباره کردنه وه ی بن تام و مانان!...

سورده تی ئیبراهیم

نایه تی 9 یه کیکه له درۆ زه قه شاخداره کانی نهم سورده ته پیکده هیئی و ده بی بۆ هه موو که سیک روون و ناشکرا بکری. نهم نایه ته دا به زمانی موساوه، نووسراوه: (ناخۆ ئیوه ده نگ و باسی نه وانه تان نه بیستوه که به ر له ئیوه ژیاون؟ وه ک هۆزی نوح و هۆزی عادو سه موود و نه وانه ی له دوی نه وان بوون، که خوا نه بی هیچ که سی تر نایانزانی. پیغه مه ره کانی نه وان به به لگه ی زۆر ناشکراوه هاتنه لایان. گشتیان ده سیان خسته ناو ده می خویان و گو تیان: ئیمه به و شتانه ی ئیوه راسپیرون باوه ر ناکه یین، له وه ش ئیمه ی بۆ بانگ ده که ن، زۆر به گو مانین.)

ده قه عه ره بییه که نهم نایه ته: (ألم یأتکم نبؤا الرّین من قبلکم قوم نوح و عاد و یمود والرّین من بعدهم لایعلمهم الا الله جاوتهم رسلهم بالبیینت فردوا ایدیهم فی أفواهم و قالوا انا کفرنا بما أرسلتم به و انا لفی شک مما تدعوننا الیه مریب) و نهمه ش وه رگیترانی نهم نایه ته یه به زمانی نه لمانی: (nicht zu euch die Kunde von jenen, die vor euch waren, kam) von dem Volk Noahs, und den Staemmen) Ad und Thamud, und von denen, die nach) (....sie ausser Allah ihnen lebten? Niemand kennt

1/ باسی نوح و ته وه فان له ملحه مه ی کلکامشدا هاتوه، نهمه ش ده قه که یه تی. له خواره وه نووسراوه: (له قسه ی (نۆتۆ- نبشتم)) بۆ کلکامش و تیندا باسی هه واتی ته وه فانی بۆ ده کا (سه رچاوه: که باقر، ملحه کلکامش و قصص آخری عن کلکامش و الگوفان، صفحه 151). له نووسینه کانی پیشتریش هیام بۆ کردوه.

2/ فراس نه لسواح له کتیبی (مغامره العقل الاولی- درسه فی الاسگوره، سوریا، ارچ الرافدین-) له لایه ره ی 153-154 دا له په یوه ست به ته وه فان، ده نووسی: (هیلّه به رینه کانی نهم نه فسانه یه له گه ل هه ندی جیاوازی، له لای سو مه ری، بابلی و عبرانییه کان دووباره ده بنه وه له گه ل پایوره فینیقییه کان ده گه نه یۆنان. له ویشدا، نه فسانه یه کی نه غریقی وامان بۆ ده گیتریته وه که گوره ی خواوه نده کانی نۆلیمپ (زیوس)) بریاری دا ژیان له سه ر زه مین ویران بکات و ته وه فانیکی به هیز به درێژایی نۆ روژ ره وانه کردو هه موو خه لکی

له ناوېرد، ته نه پياوېك و ژنيك نه بې به ناوې (ديكليون) وهاوسه ركه كې ((فهرجه)) له سهر پا پوره كهيان مانه وه و له سهر چيای برناس راوه ستا....)) ههر لهم كتیبه دا، به شیک له ته وه فانی سوّمه ری بو عاره بی وهرگیړاوه: (...)

له و ساته وخته دا، ((ننتو)) وهك ژنيك ژانی هه بی، گریا

و نه نانی پیروژ به كوډ به سهر گه له كه ی گریا

نه نکی به قوولی بیری کرده وه...

کاتی زیوسدرا له نزدیکی دیواره که راوه ستا، گوئی له دهنگیک بوو:

((له نزدیک دیواره که وه به دیوی راست، راوه سته

قسه یه ك ده بیژم، به دوا ی که وه

گوئی له وه سیه ته که م بگره

نیمه ته وه فانیك له باران ده نترین

هه موو مروّف له ناو بیات

له وه بریار و دادی کومه لی خواوه نده کانه

بریار ی ناو و نه نلیله

<سنووریک داده نین> بو مه له کوتی مروّف... ( )

3/ له ته وراتدا (سفر التکون، نه صحاحی 6، 7، 8) بو باسکردنی ته وه فان ته رخان کراوه.

4/ له نه نجیلی لؤفا، 17 هاتووه: (چی له سهرده می نوح روویدا، هه مان شت له سهرده می روّنه ی مروّف رووده دا. خه لکی خه ریکی

خواردن و خواردنه وه شووکردن و ژن هینان بوون، تا نه و روژهی نوح چوو نه او که شتیبه که وه بو باران دهستی پیکردو هه موویانی

له ناو برد.) به عه ره بی لاپه ره ی 128 و به کوردی لاپه ره ی 181

که وا بّ راستیبه که به پیی نه م به لکه که مانه وه که له بهر ده ستدان نه وه یه، به سهرهاتی نوح و ته وه فانه که زور کونه و

سوّمه ریبه کان، بابلیبه کان، جوو، مه سیجیبه کان و یونانیبه کان بییان زانیوه، نه دی بوچی له قورن ان نووسراوه (که خوا نه بی، هیج

که سی تر نایانزانی)؟!

ب- نه م نایه تانه ی خواره وه ده یان جار له سوره ته کانی تریشدا دووباره کراونه ته وه، جگه له فره پیژنی بی سوود و مانا، هیچی تر ناگه یه نن:

- نایه تی 2: (نه و خودایه ی هه رچی له ناو ناسمانه کان و زه میندان، گش هی نه ون. واوه یلا بو خوانه ناسان له جه زره به ی زور توندوتیژ.)

- نایه تی 3: (نه وانه ی ژینی دنیا یان له هین نه ولا پی باشتره، ده بنه نه مپه ر له رای خودا و گه ره کیانه خواروخییج بّ، نه وانه له گومراییدا زور پیوه چوون.

- نایه تی 4: (هیج پیغه مبه ریگمان نه نارد، مه گین به زوان گه له که ی خو ی، تا هه قیان بو روونکاته و. خودا هه ر که سی جه ز بکا گومرای ده کاو کیشی بو ی شاره زای راسته ری ده کاو هه ر خو ی خاومن ده سته لاتی له کارزانه.)

نه م نایه ته زور ساکارانه نووسراوه! نه ی خو پیغه مبه ریکی فه رنسی زبان بو خه لکی چین نانیرن!

- نایه ته کانی 6، 7، 8، 9 و 10 دووباره کرده ون!

- نایه تی 19: (تو نایینی خودای مه زن ناسمانه کان و زه مینی هه ر بو راستی چی کرده؟) دووباره کرده وه یه و هیچی نو ی پیشکه ش ناکا!

- نایه تی 23، هه ر بو پیکه نین، نه م نایه ته 100 باره کراوه ش ده نووسمه وه: (نه و که سانه ش که بروایان به خوا هه یه و ناکار چاک

بوون، به نیزنی په روه رنده یان ده برینه ناوه ندی باغاتیک روواریان به به ردا ده رواو هه تا هه تابه له و ی ده بن و هه ر به سه لام،

خو شی و بی شی لیکنر ده کن!!)

- ئايەتى 32 باسى داھىنئانى ئاسمان و زەمىن و بارانى ئاسمانە. ئايەتى 33 سەرئەنئوى بە خىر باسى خستتەكارى خۆرو ھەيئىيە كە پىشتەر دەيان جار نووسراوہ. ھەروا ئەم ئايەتەنەش (43، 44، 47، 48، 49،) (ئايەتى 50 ئە فىلمى ھتاشكوك دەچى: پۆشاكىيان قەترانى رەشەو روويان ئاگر داي پۆشيوہ.) و ئايەتى 51 دووبارە كەردنەوہى بى مانان+ھەرەشەو تۆقاندنن كە بە دەيان جار ئە سورەتەكانى پىشتەر، بەرچاو دەكەون! بەگشتى، خۆشبەختانە، سورەتەكان تا دىن كورت دەبنەوہ!
ئامانچى ئەم رەخانە ھەك رەخنەگرتنى ئەتائىستەكان نىيە كە روو ئە ئاسمان دەكەن، بە ئكو بە پىچەوانەوہ، ئىمە روو ئە روئى كۆمەلايەتى، سىياسى، ئابوورى، پەرورەدەيى ئەم سورەتەنە دەكەين ئە پەيوەست بە پەيوەندىيە كۆمەلايەتییەكان!

2003/1/20

سورەتى حىجر

و

دەقە دژبەيەكتەرەكانى قورئان!

1/ ئايەتەكانى 28-39 سورەتى حىجر، كۆپىكەردنى ئايەتەكانى 11-18ى سورەتى ئەعرافن ئە گەل جىاوازييەكى سەير بۆ گەتوگۆكەردنەكەي ئىوان خودا ئەبلىس. ئە سورەتى ئەعرافدا -ئايەتى 12-نووسراوہ: (گوتى: من لەو ھىژاترم، منت ئە ئاگر دروس كەرد، ئەوت ئە جەرى سازاوہ.) بە ھەرەبى: (قال: أنا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من گين). بەلام ئەم گەتوگۆيە ئە سورەتى حىجر بە شىوہيەكى تر نووسراوہ:

28-كاتى پەرورەندەت بە فرىشتانى گوت: وا من مرمم ئە قورپەرەشەي بۆگەنىوي وشكەلاتووي چى كەردوہ،

29 ھەرگا رىك و پىنك كەردو ئە گىيانى خۆم فووم پىدا كەرد، ئىنوہ بۆ سوژدە بۆ بردن داوہرنەوہو دەمەوورويين.

30 فرىشتە گش سوژدەيان برد،

31 مەگىن ئىبلىس، مى ئەدا دەگەل سوژدەبەرەكان بى.

32 گوتى: ئەي ئىبلىس! تۆ چىتە، دەگەل ئەم سوژدەبەرە سوژدەناپەي؟

33 گوتى: من چۆن سوژدەدەبەم بۆ مەروپەك، ئە قورپەرەشەي بۆگەنىوي رەق ھەلاتووت چى كەردوہ؟ بە زمانى ھەرەبى: (قال: لم أكن لاسجد لبشر خلقتہ من صلصل من حما مسنون).

34 گوتى: سا ئىرە دەرکەوہ، تۆ ئە لای من دەرکراوى.

35 نەفرەي خودا ئەسەرتۆيە، تا رۆژى پى راگەيشتن.

36 گوتى: ئەي پەرورەندەي من! مەودام بەدە تا رۆژى زىندوودەبنەوہ.

37 گوتى: برۆ، تۆ ئە مۆلتە دراوانى،

38 ھەتا وەختى دىارى كراو.

39 گوتى: ئەي پەرورەندەي من! ھەر چۆنكە تۆ گومرات كەردم، ئە روى زەمىن خراپەيان وەھا ئەبەرەدەخەئىمىنم، گشتىيان لەرئ ھەئدەكەم، ...)

خوینەرى ھىژا، بەراي ئىنوہ، ئەو دوو گىرانەوہ جىاوازە ئە گەتوگۆي خودا و ئەبلىس ئە دوو تۆي كىتیبىكى وا "پىرۆز"، ئە كۆپوہوہ سەرچاوہي وەرگرتوہ؟ كامە دەرپرین درووستە؟ ئىبلىس چۆن وەلامى خوداى داوہتەوہ؟!

ئە سورەتى مانگاۋا-ئايەتى 34- باسى ئەبلىس دەكرى: (ھەرمانمان بە فرىشتان دا، كەرنۆش ئەبەر ئادەم بەرن. غىرەز ئىبلىس ھەموويان سوژدەيان بۆ برد، ئەو كە خۆي بە زلتەر زانى، سوژدەي نەبردو سىلە بوو.)

ئەوہي زۆر سەيرتر بى ئەو گىرانەوہ جىاوازە بۆ گەتوگۆكەي ئەبلىس و خودا ئەوہيە، ھەك ئە ھەموو سوورەتەكان ھاتوہو، سوژدەبردن تەنھا بۆ خودايە ئەك بۆ كەسىكى تر! بۆچى ئەو جۆرە داواكارىيە ئە ئەبلىس كراوہ؟ شتىكى ئاساييە كە ئەبلىس ئەوہي زانىوہ كە

نابئ بۆ كەسكى تر سوژدە بيا. بەلام ھەر ئەو زانئىيە بوە ھۆى كەوتنى بە بەر نەعلەتى "خودا"! ھەرۋا ئەبلىس بۆچى سوژە بۆ ئادەم ببات كاتى خۆى و ھەموو فرىشتەكان لە ئايەتتىكى پىشتەر بە خودا دەئىن: (گوتيان: تۆ كەسئ وا دىنى لەويدا خراپەبكاو خويئ برىژئ، كەچى ئىمە ھەر شوكرانى تۆ دەكەين و پەسنى پىرۆزى تۆ دەدەين؟).

2/ لە تەوراتدا (التكوين 2-2، الاصحاح الپالپ، صفحە 7) نە باسى ئەبلىس كراو و نە چىرۆكى ئەبلىس و سوژدە بردن! ۋەك پىشتىرش باسەم كروو، لە برى ئەبلىس، باسى مار دەكرئ! مار، ژنەكە "ھەندەخە ئەتتىئ"، و خوا پىنى دەئى: (چونكە ئەو كارەت كرد، تۆ لە ھەموو زىندەو ھەرەكان و ھەموو دىندەكانى زەمىن نەفرەتلىكراتىرئىنى. لە سەر سكت ھەندەدەى، ھەموو رۆژەكانى ژيانەت خۆئ بخۆى. دوژمانايەتئىيەك لە ئىوان تۆ و ژن دادەنەيم، لە ئىوان نەو ھەكەت و نەو ھەكەى. ئەو سەرت پان دەكاتەو، تۆ شاھەنى ئەو سزايەى...)

3/ لە ئايەتتى 29 نووسراو: (ھەر گا رىك و پىنكەم كرو لە گىانى خۆم فووپىندا كرد، ئىتوھ سوژدە بۆ بردن داو ھەندەو ھەموو ھەموو ھەموو بەلام لە ئاينى ھىندۆسەكانئىش فووكردن باس كراو بۆ خە ئكردىن مروقئ: (براھما بە سەرپەنجەكانى شتىكى مەزنى قەوارە گەورە درووست كرد، لەوانە بوو جەستەكەى ھاوتائى پىاو و ژنىكى زەبلاھى دەستيان لەمەل يەكتر كرىئى و پەرورەندە فووى لەو جەستە زەبلاھە كرد و بوو بە دوو كەرت... نىوھى بوو بە پىاويك... و نىوھى بە ژنىك....) -سەرچاوھ: قصە اللدیانات، صفحە 80- ھەرۋا لە ئەفسانەيەكدا باسى فووكردن باسكراو، بەلام سەرچاوھە نادۆزەمەو.

4/ ئەم ئايەتەنى خواروھە دووبارەكرنەوھى ئايەتەكانى پىشتىرن:

-ئايەتتى 1 (ئەلىف، لام، را. ئەمانە بەنگەو نىشانەى ئەم كىتەبەن كە قورئانەو چاك و خراپە نىشان دەدا.)

-ئايەتتى 2: (ھىچ دوور نىيە ئەوانەى خودانەناسن، رۆژئ بىژن: خۆزى موسولمان بوونايە.)

-ئايەتتى 7: (ئەگەر قسەكانت راستن، دەى بۆ فرىشتەكان ناھىتى بۆلامان؟)

-ئايەتتى 9: (مە خۆمان ئەم قورعانەمان ناردۆتە خوار، ھەر ئىمەيشىن دەپىارئىن.)

"خودا" ئەم ئايەتەى چەندىن جار بۆ سەر پىغەمبەرەكەى دابەزاندووه!

-ئايەتتى 10: (بەرلەتوش پىغەمبەرئانمان ناردۆتە ناو كۆمە ئەكانى پىشووئە.)

پىندەچى "خودا" ئەم ئايەتە، بەر لەم سورەتە بە دەيان جار بە پىغەمبەر نەگوتووه! دوورئىش نىيە، پىغەمبەر نەخوشى لەبىركردنەوھى ھەبووبئ!

-ئايەتتى 11: (ھىچ پىغەمبەرىك نەھات بۆ لايمان مەگەر، دابانە بەر گائتەو تەشەر.)

بۆ؟!

-ئايەتتى 12: (ئەمەش ئىمەين كە دەيخەينە دئى تاوانبارانەو.)

ئايا ئەبلىسى ئەركى ئەوھى ھەيە، رىگائى خراپە بە خەلك پىشان بەدا، يا خودا خۆى؟ ئەم ئايەتەدا، خودا خۆى سەرچاوھى گائتەو تەشەر! بۆچى وا بە شانازىيەوھ شتى وا دەخاتە دئى خەلكەوھ؟!

-ئايەتتى 49: (خەوەر بەدە بە عبدانم، كە ھەر خۆم ئەگونانان دەبوورم و دئوقانم.)

-ئايەتتى 50: (جەزەبەشم زۆر بە ژانە.)

5/ ئايەتتى 43 و 44: (جەھەندەمىش جئ ژوانىكى ھەموانى يەو، جەودەرگائى ھەس. بۆ ھەر دەرگائەك لەمانە پاژنىكى ئى بەش كراو.)

دۆزەخ لە دەقە سوھەرى و ئەكەدئىش ھەر 7 دەرگائى ھەيەو ھەر دەرگائەك بەشىكى تايبەت!.

لە دابەزىنى ئەنانا بۆ جىھانى خواروھە، لە تابلۆ شىعيرىكى زۆر جوان باسى جەوت دەرگائەكى جەھەندەم دەكرئ:

(كاتى لە دەرگائى جەوتەم چووھ ژوورەوھ

ھەموو جلوبەرگەكانى دەستروئى و سولتانان لەبەر داكەنى...)

بە ھەمان شېئوھ لە ئەفسانەى ئەكەدى ھاتووه:

(كاتى لە دەرگائى جەوتەم برىانە ژوورەوھ،

جلوبه رگه که بیان دا که نی...)

نهم نه فسانانه به زمانی شاعر نووسراون. بهم بونه یه وه سه یرم ئی دئی له نیو بروداره ئیسلامییه کان شاعیر هه یه، چونکه نه کتیبه که ی (العلبی، قصص الانبیاء المسمی عرائس المجالس) هاتوو: (له زاری نه بن عه باس ده گێر نه وه: نه وه ی بئی نادم شاعیری وتوو، درۆی له سه ر خودا و پیغه مبه ری کردوو، پیغه مبه ر (صلی) و هه موو پیغه مبه ر کان وه ک یه ک، نه هیان له شاعر کردوو و خودا ده ئی: شاعرمان فیر نه کردوو و پیوستی پی نه) - (لا په ره ی 39- هه روا له لا په ره ی 35 دا هاتوو: (ده گێر نه وه: ... نه بلیس- له خودا پرسباری کرد- نه ی چ بخوینم؟ گوئی شاعر...))!!

6/ نایه تی 59-65 سه ره له نوێ باسی چیرۆکی قهومی لوته که پیشتر له سوره تی نه عراف- نایه ته کان 80-84 و له سوره تی هود- نایه ته کان 74، 83 باسی کردوو!!

7/ له نایه تی 67-71: (خه ئکی شاریش- وه هه له هه کیشانه وه- په یایان بوو.

گوئی: نه وانه میوانم، پوو زه ردی نه وانه م مه که ن.

گوئی: نه دی پین نه وتوی نابی که س تخوونت که وی؟

گوئی: نه و کیرژه کانم، چیتان ده وی وهرن ده گه ل وانی بکه ن.)

ناخر نه وه چ پیغه مبه ر و کتیبیکی پیروژه بانگی خه ئکی شاریک ده کا بۆ زه وتگر دنی که چه کان؟ نایا نه وه ریگا چاره یه بۆ دوور که وتنه وه له هه موسیک سوالاتی نه ناو قهومی لوت؟

پیشینان راستییان وتوو: (ویستی چاوی بریژی، کویری کرد)؟!

8/ نایه تی 98: (سا شوکری پهروه رنده ی خۆت له بیر ب و له ریژه سوژده به ران به.)

نه ی مه گه ر پیغه مبه ر، پیغه مبه ری "خودا" نه ی؟ نه تر چ پیوست ده کا، نایه تی که تایبه ت بۆ قسه ی وا ته رخان بکری؟ نه ی مه گه خودا خۆی هه ئینه بژاردوو وه سه ر قافله یی نوێ که ره کان بۆ ده کا؟!

2003/1/22

سوره تی نه حل: نه موونه یه کی تره بۆ ناپیروژی قورنان!

پیش نه وه ی باسی سوره تی نه حل بکه م، به کورتی ده گه ر نه وه بۆ دو نایه تی حیجر- نایه تی 99- که ده ئی: (پهروه رنده ت بپه رسته تا نه و کاته ی که شته بی گومانه کانت ئی روود دا) به عه ره بی: (واعبد ربک حتی یأتیک الیقین). له ژیر تیشکی نهم نایه ته، مامه ره زاییه به ریژه کان، نوێژ نا که ن، چونکه ده ئین نیمه هیچ گومانیکمان تینا نییه له باره ی بوونی خودا و گه یشتووین به یه قین، جا بۆچی نوێژ بکه ین. هه ئبه ت نهمه تی گه یشتنی که درووسته بۆ نهم نایه ته، به لام زانا ئیسلامییه کان به ناره وایی که وتنه ته قه له نه هلی حه قه و چه ندین درۆی شاخووییان بۆ هه ئبه ست. (نایشاره وه، به ش به حالی خۆم، ریژیکی زۆرم هه یه بۆ مامه ره زاییه کان، بریا حه مه سووریش خۆی جیا نه کرد با!)

1/ پاش نه وه ی له هه موو نایه ته کان به تیروته سه ئی باس له "پاکی، به رزی و بی شاریکی" خودا کراوه، که چی نهم سوره ته ش به م نایه ته ده ستی پیده کات: (... خودا پاکه و گه ئیک له وه به رزتره که بیژن هاوکاری هه یه.)

2/ ره نگه ته نه ا "خودا" بۆی هه بی به که سی یه که م و سیه مه وه قسه بکا. نهمه له نایه تی 2 ده رده که وی: (فریشته کان وێرای وه لامه کانئ نه و- به پیی فه رمانی که نه یدا- ده نیی رته خوارئ بۆلای هه رکه سی له عه بده کانئ که خۆی حه زکا، گه فانی له خه ئکه که بکه ن که: هیچ شتی شیوا ی په ره ستی نه یه جگه له خۆم، ده بی هه ر له خۆم بترسن.). لیره ش هیچی نوێ ناگوتری، ته نه ا دووباره کردنه وه ی ترساندن و هه ره شه و گوره شه یه له مرۆف که له سوره ته کانئ پيشوو، به لیشاو به رچاومان که وتوو. پیشینان راستیان گووتوو: (قسه هه زاره دووی به کاره)!

3/ نایه تی 3 یش دووباره کردنه وه ی بی نرخی دووپاتکراوی ده یان جاره یه: (نهم عاسمانانه و زه وینه ی هه ر بۆ راستی دا هینا وه.)

بهرزتره و دووره لهوهی نهوان دهیکهن به شریکی.

4/ نایهتی چوارهمیش وهک حالی نایهتهکانی پیشوو: (بنیادهمی له تنوکیک بهرههم هینا، کهچی بووته دوژمنیکی بهناشکرا.) لیره بیزاری نووسهری قورئان دهردهکهوئ بهوهی ههموو ئینسانیهت وهک دوژمنیکی ناشکرای خودا ناودهبات. ههآبهت پوی سووکایهتی بهمرؤف به باشی لهم نایهته دهردهکهوئیت، وهک بلیی کابرا تو چیت، له تنوکیک خهلق بوویت و ئیستا هاتوو دوژمنایهتیم دهکهی! 5/ چونکه نهسپ، هیستر و کهر رۆئی سهرهکی بینوه له بازرگانی و بهگشتی ژبانی نهوسای دوورگهی عهرهبی و ناوهندی ژبانی گرتووتهوه، بویه نووسهروش تهنها ناژهتی له بهرچاو بووه (سنووری په رهسهندنی هوشیاری) و به سه رسوورمانیکه وه سهیری ناژهتهکانی کردوووه نهو زانیاریه مانه پی دهتی که به هه زاران ساآ بیشتر گوتراوه و پیزانراوه: (وئساتیشی ههر بو ئیوه بهرههم هینا، که گهرمای و به ههره بیان بو ئیوه تیداو لیشیان دهخون.)

لهم نایهتهدا هیچ مهعریفهیهکی نوئی بو نهو سهردهمهش تیدا نییه. خو نهگهر له کهآ ئیستا بهراوردی بکهین، نهوا زانستی مرؤف، تهکنیک و بهرههمی زور بالاتری خهلق کردوووه بو گواستنهوه یا گهرمای وهرگرتن!

6/ نایهتی شهشم: (لاتان جوان و رازاوهن، کاتیک دهیانبهن بو لهوهر و کاتیکش دهیانئیننهوه.)

هینان و بردنی مهرومالات چ په یوه ندییهکی ههیه به جوانی و رازاوهی؟ پاشان له کوئ مهرومالاتی برسی و تینوو له کهآ مهرومالاتی تیروتهسهل بهراورد دهکری؟

7/ نایهتی ههوت: (گرانبارتان رادهگوئزی بو جیگهی وا که بو ئیوه زور دژوارهبوو بیگهتی. پهروه رندهت زور دلسوز و دنوآنه.)

مائی نایم ویران کرد، نهوه مرؤف نامیری وای داهیناوه بو راگواستی گرانبار، به ههزار کهریش هه نناگیری!!

8/ نایهتی 8: (نهسپ و ئیسترو کهریشی، ههم بو سواری ههم بو خۆبه جوان پانانی ئیوه چی کرد. شتی وههای دروس دهکا که نایزان.)

خۆزگا موجههد ئیستا له قهبره که یهوه رادهستدهبووهوه تا به خوی بهراوردیک له نیوان داهینانی ئوتومبیل و سواریوونی له کهآ سواری نهسپ و ئیستر و کهر بکردایه!

9/ نایهتی 9: (خودا ههر هیندهی له سه ره رنگی راست دهست نشان بکا. رنگی خنج و خواریش ههیه. نهگهر بوخوی بیوستبا، ههمووتانی دهخسته سهر راسته ری.)

أ- نهمه درۆیهکی تره، چونکه چه ندین نایهتی ترش ههیه، که خودا به خوی چاو ودئی مرؤف دهبهستی تا رنگای راست نه بینن و چه ندین نایهتی تریش ههیه که به خوی رنگای خنج و خوار به مردم پیشان دهد. ب- لهم نایهتهش ههر دووباره کردنه وهیه و بیشتر دهیان جار هیمام بو دووباره کردنه وهکانیم کردوووه. ج- نه بلیس به "خوی" داهیناوه! ئیسلامیهکان دهتوانن پیمان بلین کئ مه لایکهتی شه ری خهلق کردوووه و کردوونی به "مهقاشی دهستی بو کاری خراپهی مرؤف"؟!

10/ لهم نایهته نه وهنده بیشتر نووسراوهتهوه، ئیتر شایهنی نه وهنیه هیچی له سه ر بنووسریت: (ههر خۆبه سی لهم حهوایه ناویکی بو داباراندن که ئیوه لیی ههخون و په کیشی پی شین دهبی و لهو په که، وئساتهکانوو دهچهژن.)

11/ نایهتی 11 هیماکردنه بو سوودی باران له رواندن چاندهمهنی، زهیتون و رز و داره خورما...

12/ نایهتی 12 دووباره کردنه وهیه و بیشتر چه ندین جار به دوورودرئزی باسم کردوووه: (شهوو رۆژی بوآم کردن، هه یف و خۆرو گش هه سارهش مل کهچی فهرمانی نهون. له مه شدا زور نیشانه ههن بو که سانئ که تیدهگهن.)

ههر بو نموونه دهقیک له نایینی هندو سییهکان دههینمهوه وهک بهراورد کردن له کهآ لهم نایهته و نایهتهکانی تری لهم سوورهته: (خوی بهته نهایی و زور له دووریدا دهژی.. له بی کوتاییدا... لهوی که ناسمان زور دنگیره، سهیرو مهزنه.... وهک بلیی له ناخیهوه لهو کاتهی به تیروانینی دووریهوه، دهنگیگی بهرز دهتی: (من له ناسمان بههیزترم و له زمین مهزنتر. له ههموو نه ستیرهکانی دهووریهرم، بهرزترم. من له ههموو نه وانه، بهرزترم. من گشتم له ناو گشت. نهوهی بههویت دهیکهه. نهوهی به میشکمدای بی، دهینا فریتم. من کاکلهی لهم جیهانه تاکانه و گشتیههم. نه نیرم و نه من، به لکو رۆحیکی دیارینه کراوم له خهسه تهکانی. ههموو شتیکم تیدا یه و له ناو ههموو شتیکم. ههستهکان ئیدراکم ناکهن، چونکه من راستی ههموو راستیهکانم. من... براهام.) - سه رچاوه:

قصه الدیانات، صفحہ 80)

ہر بؤ ئینسافوون، شیوہی ئەم نووسینہ بؤ پیناسەکردنی "خودا"، زۆر چروپرتەر، جوانترو کاملترە لە دەربیرینەکانی قورئان، تەورات و ئەنجیل. شایانی باسە کە زەرادەشتیش ئەوەلامی پرسیاری تیۆلۆگەکان: (مەبەستت ئەوویە، خواوەندەکانی روژ، ئاوی، چیا و ئەستیرەکانمان، خواوەندی درۆزانەن؟) دەئی: (نەخیر... خواوەندی درۆزانە نین... چونکە هەرگیز خواوەند نین.... راستییەکی ئەمەییە.. روژ و خۆر و چیاکان خواوەند نین... بەئکو خالقی بەهێز خەلقى کردوون...)

تیۆلۆگیکێ تر پرسیاری ئی کرد: ئەو خالقی کێیە؟

زەرادەشت گوتی: ئەو ئەهورا مزدا، خواوەندی حیکمەت و دادووری بەرزی جیهان..

حەکیمیکی تر پرسیاری ئی کرد: دەئیی ئەو هەموو شتە لە جیهان ئەفراندوو؟!

زەرادەشت گوتی: هەموو شتیکی چاک لە جیهان ئەفراندوو، چونکە خودا چاکەییە..-هەمان سەرچاوە، لاپەرە 297-

13/ نایەتی 13 هیچ ناگەییەن: (لەم زەمینەش گەئ شتی پەنگاوەنگی بؤ ئیو وەدی هیناوە، لەمەدا نیشانە هەییە بؤ ئەوانەیی پادەمینن.)

14/ نایەتی چوارە: (هەر ئەویشە زەریای خستوووە بەردەستوو کە گوشتی تازەیی ئی بخۆن، خشیلی ئی بیئینەدەرئ و

بەخۆتانێووە هەئاسن. ئەوا دەبینی کە گەمیەش سنگی دەریا دەقلێشن، تا چاکەیی ئەوتان دەس کەوئ و بەشکوکرانە بژێرین.)

لەم نایەتەشدا لە دەرگای هیچ بابەتیکی نوئ ئەدراوە، وەک هەموو سورەتەکانی پێشو، دووبارەیی ئەو دەکرێتەووە کە خوا هەموو شتیکی خەئفکردوو. لەم نایەتە ناوی بەشیک ئەو شانە دەهینئ.

15/ نایەتی 15: (کیووە ئەمۆتەکانی لەم زەمینە کردەئەنگەر، هەتا ئیو ئەلەرزینئ و چۆم و رێبازی شاندان، تا ئیو رێو بدۆزئەو.)

مروفا خوی رێگایانی هاتووو دیاریدەکات و هەندئ جاریش رێگاکانی ئی وون دەبئ، بەتایبەتی لە بیابانەکان!...

16/ نایەتی 16: (نیشانەگەل دیگەش هەن و بە ئەستیرەش رێ دەردەکەن.)

هێماکردن بؤ رێ دەکردن بە ئەستیرە، زۆر کۆنترە لە قورئان، تەنانەت نایەت سەرووشتییە کۆنەکان ئەناو گەلانی میس، ئیران، بابل و یۆنانییەکان، ئەستیرەشیان پەرەستوو.

17/ نایەتی 17 دووبارەیی چەندین نایەتی پێشتر.

18/ نایەتی 18 دووبارەکردنەوویە!

19/ نایەتی 19 دووبارەکردنەوویە: (هەر شتیکی وەیشیرن و هەرچی ئاشکراشی بکەن، خوا دەیزانئ.)

20/ دووبارەکردنەوویە!

21/ نایەتی 21، 22 دووبارەکردنەوون. بؤ دنیابوون: (خودای ئیو هەر یەکیکە. ئەو کەسانەیی بروایان بەدواروژنیە، دئەکانیان دژباوەرئ و خوشیان هەر بە زل دەزانن.)

23/ نایەتی 23 دووبارەکردنەووی نایەتی 19 و دەیان نایەتی پێشتر: (خودا دەزانئ چی لە خودا دەشارنەووی چی دەردەخەن. خودا لە خۆبەزلزانان خوشی نایە.)

24/ نایەتی 24 دووبارەکردنەوویە، بەلام سەرەنچراکێشە: (هەرگایەکی ئیان پرسی: پەرەرتنتان کام مەبەستی ناردۆتە خوار؟ ئیژن: چیرۆکی پێشیان.)

ئەو راستییەکی بەئگە ئەویستە کە زۆر لە دەقەکانی قورئان لە ئاین و ئەفسانەکانی تر هاتوووە پیاوانی ئاینی جوو، مەسیحی یا نایەکانی ترو شارەزایی ئەو سەردەمە لە دەق و ئەفسانەکانی سۆمەر و بابل لە کاتی محەمەد بەو چیرۆک و گێرانیەوانەییان زانیووە.

25/ نایەتی 25 هەرەشەیی روژی قیامەتە!

27/ نایەتی 27 باسی روژی قیامەتە و چۆن ئابرووی بئ باوەران دەچئ!

28/ نایەتی 28: دووبارەکردنەوویە و پێشتر باسکردوو: (سا لە دەرگای دۆژەهەووە بچنە ئەودیو، تاهەتاهەتایە هەر لەوئ بئ. نای

که جیی بادی هه وایان ناهه مواره.)

29/ نایه تی 30 و 31 و 32 و 33 و 34 و 35 باسی دۆزه خ و به ههشت و جۆباره کانیه تی!!

30/ نایه تی 36 و 63 هه مان شتن و دووباره کرنه وهیه کی ساویلکانه یه: (بۆ ناو هه ر کۆمه له یه ک پیغه مبه ریکمان به ری کرد، که خودا بیه رستن و له شه یتان دووره په ریزین....)

31/ نایه تی 40: (مه هه رچی یه ک بمانه وی په یدا بی، هر هینده یه که یی بی ییزین: بیه، ده بی)

دووباره کرنه وهیه کی بی مانا!

32/ نایه تی 41، 42، 43، 49، 50، 51، 53، 54، 64، 65 (ناوی له و حه وایه وه داباراند...) دووباره ن و له سوره ته کانی

تر هاتون!!

33/ نایه تی 66، 67 گه رانه وهیه بۆ باسی ولاخه کان و شیره کانیانه!

34/ نایه تی 72 دووباره کرنه وهی دروو ستردنی هه ر جنسیک له جووته لیره به بی برواکان ده گوتری: هیج و پوچ!

35/ نایه ته کانی 73، 74، 75 دووباره کرنه وهن!

36/ نایه تی 77 به ده یان جار نووسراوه، هیج گه مژده یه ک نه وهنده نه م رسته یه له تۆی کتیبیکدا دووباره ناکاته وه: (هه ر پیواری له نه رزو ناسماندایه، بۆ خودایه. هاتنی رۆژی سه لایه ش وه ک چاوتر وکاندان وایه، یا نزیکتر. خودا هیزی به سه ر هه موو شتیگ ده شکن.

37/ نایه تی 80 دووباره کردنه وهی سوودی پیستی ناژه له کانه و گوایه (خودا خانووی بۆ چی کردوون که تیدا بسینه وه.)!!

38/ نایه تی 90: (خو به عه داله ت و چاکه و به خشین به خزم و کهس و کار، فه رمان دهدا و ری نادا به ناکاری بیس و خراپه و ده ستریزی. نامۆزگاریتان لیده کا به شکوو په ندی ئی وه رگن.)

له هه موو ناین و نه هسانه کاندان هه مان نه م جۆره بانگه وازانه به به رفراوانتریش له عه داله ت و چاکه و به خشین به خزم و کار، له پیش قورنایش، کراوه.

ئاخر نه م نایه ته چیه له ناستی بۆچوونه رهوشتییه کانی بوزا، زه رده شت و کۆنفوشیوس، سوپییه کان و ناینه کانی میسر؟ چه ند نمونه یه ک:

بوزا:...

• بپوا به حه ق... بپوا هینان به وهی که حه قیقه ت ریبیشاندهری مرۆقه.

• بپاری حه ق... مرۆف ده بی هه میسه هیمن بی و هیج نازاریک به هیج مه خلوقیک نه گه یه نی.

• په ییشینی حه ق... دوورکه وتن له درۆ، بوختان و ده برینی زیر.

• ره تاری حه ق... دزی نه کهن و نه گوژن و کاریک بکه ن له دوواییدا له سه ری په ژیوان بن یا شه رمتان ئی بی..

• کاری حه ق... دوورکه وتن له کاری خراپه، وه ک ته زییفکردن، به کارهینانی شه مکی دزراو، وزه وتکردنی له وهی هی تۆ نییه.

• ره نجی حه ق.. هه میسه هه وتبدری بۆ چاکه و دوورکه وتن له وهی شه ره.

• تیرامانی حه ق.. هه میسه هیمن به و خۆت بۆ خۆشی و خه م نه دیته ده سته وه.

• تیتیرکردنی حه ق.. نه مه ش نابی، ته ناها به په یروکردنی ریساکانی سه ره وه و گه یشتن به قۆناعی ناشتی کامل....)

کۆنفوشیوس:

...خۆشه ویستی ناشتی به دیده هیتی..... و هه زاران بۆچوونی نه خلاقی زۆر بالا.

زه رده شت:

له نایستی هاتووه: (دزی، راو روونکردن، ویرانکردن و تیکدان ناکه م و تۆله ش ناسینه وه... دان ده نیم به وهی ناهورا مه زدای تافه خواوه ند ده په ره ستم و بپوام به ناینی زه رده شت هیه... و دانی پیندا ده نیم که من گوێرایه ئی بیه رکردنه وه بم له چاکه و گوتهاری باش و کاری چاکه.)

39/ نایه تی 93 دوو پرووی "خودا" و هیج و پوچی و ناکۆکی قورنان پیشان دهدا: (نه گه ر خودا که یفی ئی با، گش ده یکردن به هاوانین،

بەلام كەسى خۆى ھەزىكا، گومراي دەكا و ئەكيش ھەزكا، دەيخاتە سەر راستەرييە....) ناخر ئەم نايەتە ناكۆك نيبە ئە گەل
نايەتى 9؛ ئەم نايەتە نووسراو: (خودا ھەر ھيئەدى ئەسەرە ريگەي راست دەست نیشان بكا. ريگەي خيچ و خواريش ھەيە، ئەگەر
بۆخۆى بيبوستبا، ھەمووتانى دەخستە سەر راستەرييە.)

40/ نايەتى 97 دووبارە كرنەويە!

41/ نايەتى 125: (بەكارزانی و نامۆزگاری پەسەند، مەردم بەرەو ريگەي پەرورەندەت گازی بکە و بەچاکترین شيوہ ئەگە ئياندا
بدوي....)

ئەگەر بەراوردی ئەم نايەتە درووستە ئە گەل نايەتەکانی ئەنفال و مانگا و ئەوانی تر بکەين، ئەوا دەگەينە ئەو پروايەش کە
قورنات بەراستی کيسەي ناجايەتييە!

2003/1/31

سورەتى ئيسرا چى دەلى؟ و ھاوړى لينين و نايين!

رەنگە ھەندى دۆست نەزانن، چەند نازار دەكيشم بەدەست خویندنى قورنات، بۆيە دەلیم، چەند ئەم كتيبە ورد دەبەو، ئەوئەندە ئە
مروقبوونم كەمدەكاتەو، شەرم دەكەم ئەوئە ئەم نايەنە (ناينەكان بەگشتى)، بەشيوەيەكى وا ترسناك ئەناو شادەمارەكانى كۆمەنگاکەم
كارتیکردنى خۆى دەكا. كاتى دەست بەخویندنى قورنات دەكەم و ئەم كاتە زيرينانەي بۆ ترخان دەكەم، ھەست بەنامۆبوونىكى زياتر
دەكەم، بە بى ھودەيى و نەگبەتى، و شەرمەزاري دامدەگرئ، بەلام دەشزانم ھيچ مەفەرئىكى ترم نيبە بۆ قوتاربوون و دەبى ئەم
مەينەتى و نازاردانە تا روژى خەتمکردنى، بچيژم.

ناخر من چ بکەم بە نايەتەگەئىك، ئە سورەتى مانگادا دەنووسريت و پەيتا پەيتا ئە سورەتەكانى تر دووبارە دەكرينەو، بەبى ئەوئە
ھيچ ئەناوئەوئى سورەتەكە بگۆرن يا گەشەيان پيئەن؟ من چ بکەم بە خيتابى نايينى كە رەنگدانەوئى كۆمەنگاى مەكە و
يسرب (مەدينە) ي پيش 1400 ساڵە؟ من چ بکەم بە شيوەكانى تەحقيرکردنى ژنان؟ بە ئەقلى خيئەكى، تۆئە، ترساندن و گفتى بە
ژيانى پاش مردن ئەناو بەھەشت؟ و دەيان پرسيارى تر.

1/ ئە نايەتى 16ى ئەم سورەتەدا، "خودا" ويستى قركردنى ھەيە و بەخۆى فەرمان دەدا بۆ بەدقەرى و خراپەكارى و ئە پاشاندا ھەر
بەخۆى ھەموو شارەكە ئەنفال دەكا: (ھەر كەويستمان شارىك قركەين، دەوئەتمەنە خوشگوزەرانەكانى وان، دنە دەدەين بۆ بەدقەرى و
خراپكارى و ئە ناكاما نازاريان بۆ واچۆدەي، ئەوساكە تىكى دەھارين. زۆر بەرەشمان ئە پاش نوح ئەناوئەدە. بۆ تۆ ئەوئەندە بەسە
كە پەرورەندەت ئە گوناحانى عەبدانى ناگادارە و دەيانينى. بە عەرەبييەكەي: (واژا أردنا أن نهلك قريه أمرنا مترفيها ففسقوا
فيها، فحق عليها القول، فدمرناها تدميراً..). نووسەرەكەمان ئەبيرىكردووہ كە ئە نايەتى 9ى سورەتى ئەحل بەم شيوەيە باسى خودا
دەكا: (خودا ھەر ھيئەدى ئەسەرە ريگەي راست دەست نیشان بكا. ريگەي خيچ و خواريش ھەيە. ئەگەر بۆ خۆى بيبوستبا، ھەمووتانى
دەخستە سەر راستەرييە). قورنات بەخۆى ھۆى سەرختن و سەرئەخستنى مروف بۆ پرواھيتانى بەرنامەريزى كردوو، ئەوئە ئە
نايەتى 21 ھااتوو: (دەبروانە چۆن بازىكەمان ئەچاوبازىك سەرختو، ديارە كە ئەدواروژيشدا پلەوپايەو سەرختن ئەمە زۆرتەر.)!!
2/ نايەتى 36، نايەتى 3ى سورەتى مانگا پوچەل دەكاتەو:

نايەتى 36ى ئيسرا: (مەكەوہ شوين شتيكى وا كە نازانى چيە و چۆنە، چۆنكە گوئچكە و چاوو دئيش، گشتيان پرسياريان ئەسەرە.)
نايەتى 3ى مانگا: (... ئەم كتيبە بۆ ئەو كەسانەي پروايان بە ئەديارە...)

3/ نايەتى 22 و 23 و 39 بەنگەيەكە ئەسەر ئەوئە كە قورنات ئە خاوەن ئەقلى بالاوہ"دانە بەزيوہ": (دەگەل خودا ھيچ شتى تر
مە پەرستە... پەرورەنت فەرمانى دا كە غەيرەز وي مە پەرستن... وئيراي خودا پەرستووي تر مە پەرستە...). ئەم سى نايەتە مەگەر
شيتيک نووسيبىتى، ئەك ھيزى رەھا و درووستەكەرى گەردوون، چۆنكە 1/ بەدەيان جار دووبارەبوونەتەو. 2/ نايەتى 22 و 23 ئەتەنيشت
يەكيشەوہ نووسراون!

4/ قورنات سوکايەتى بە ھەموو مروف دەكا و جوئنى ناشيرينى پيئەدا. نايەتى 47: (... مرو زۆر ئەمەك ئەناسە..)، نايەتى 100:
(... مرو چكوس و قريئسە.)!

5/ نایه تی 60، 62، 61، 63، 64 و 65 سیباره کردنه وی گفتوگۆ کردنه که ی خودایه ده گهل نه بلیس و سوژده نه بردنه که ی نهمه ی دووایی بو نادم (بروانه نووسینه کانی تر)!! سیر نه وهیه، لیره شدا نه و دیاوکه به شیوه یه کی تر دارپژراوه! انیش بوم هیهه پرسیار بکه م، کامه یان، دیلوکه راسته قینه که یه؟ پاشان چون "مه لایکه تی خوا" یه که بابه ت به سی شیوه ی جیا جیا بو محهمه ده گپرتته وه؟ بو بهراورد کرن، بروانه نایه ته کانی 28-32 ی سوره تی جیجرو نایه ته کانی 11-18 سوره تی نه عراف!

6/ نایه تی 8 بهراشکاوییه وه تاییه ته ندییه کی مرؤف دوویات ده کاته وه: (به شکوو پهروه رنده ی خوتان بتانخاته بهر به زه یی. نه گهریش تی هه لچنه وه، نیمه ش تی هه لده چینه وه، دووژه هیشمان کرده زیندان بو گروی خودانه ناسان.) ههر چون له چه ندین نایه تدا، نه ندانه کانی بوونی خودا ریک نه ندای جهسته ی مرؤقه، ناوا له نایه ته ش رفتار ه کانی ههر رهفتاری مرؤقه (ته ماشای نووسینه کانی پیشووتریش بکه). له ده فیکتی ته وراتدا زور به کورت و پوخت رهفتاری خودا پیشچاو ده که وی: (... ساکنی ناسمان پینده که تی. خودا گالته یان پینده کا و له و کاته به توریه وه قسه یان پینده تی... په رهگرافی دووه می له نایه ته ش پیشانمان ده دا که "خودای دتوقان و هیهره بان" نه که ههر دوزه خی هیه، به لکو (ههینه خاصه و نه بوغریب) یی هیه!

7/ به پینی بوچوونی برواداران، هه موو کتیه کانی "خودا" پیروژن، به لام له نایه تی 9 دا روویه رووی ناکوکی ناو خودی قورنان ده بینه وه، به بی نهمه ی پینوستیمان به تیرامان و لیکدانه وه یه کی تاییه ته هه بی. له نایه ته هاتوو: (بی گومان له م قورنانه ریگایه کی پیشان ده دا له گش ریان سهراستره.)

8/ نایه تی 12 دووباری کردنه وه نایه تی 12 ی سوره تی نه حل و چه ندین نایه تی ترا!

9/ به درنژایی لاپه ره کانی قورنان، نایه تگه لیک "داده به زیت" که وهک ناوه روک ته نها دووباره کردنه وه نایه تی 9 و 10 یه: (بی گومان له م قورنانه ریگایه کی پیشان ده دا له گش ریان سهراستره. به و برواداران هه که وا ناکار چاکن، موژده ده دا: پادا شتیکی گه وره یان هه س. له و که سانه ش که بروا به دواروژناکه ن، نازاریکی زور به ژانمان بو سازکردوون.)

10/ نایه تی 46 ی له م سوره ته پیمان ده تی: (سه ریوشکه لیک و امان نایه بان دئیان که تیی نه گهن، گو هه کانی شیان کپ ده بن....). به لام ده میکه له م فیله "شه یانیه ی خودا" بو پیشاندانی ریگای خیح و خوار به مرؤف له نایه تی 7 ی سوره تی مانگا هیما ی بو کراوه: (له خوداوه دل و گو یان مور کراوه په رده یه کیش به بهر چاواندا کشاوه به شیان نازاری به ژانه.)

11/ له م سوره ته چه ندین بانگه وازی "نه خلاق" هاتوو ته پیش وهک:

- نایه تی 32: (تخوونی زیناح مه که ون، داوین پیسی ناکاری زور ناله باره و رینبازیکی ناهه مواره.)

- نایه تی 31: (زاروی خوتان له ترسی له برسان مردن له ناو مه بن. نیمه یین بوژی نه وانیش و نیوه ش ده ده یین. کوشتنی وان، هه نه کاریه کی مه زنه.)

- نایه تی 33: (بنیاده می که کوشتنی به ناروه و زاندراره، مه کوژن مه گین له سه ره هه ق. ههر که سیکی به ناهه قی بینه کوشتن، ده سه لاتمان داوه ته ده س خوینگره که ی، ناشی له توئه ساندنا هه له رووی و له و باره و ناریکاری بوکراوه.)

- نایه تی 37: (به فیزه وه هه نگاو به سه ره هه ردا مه تی، تو ناتانی له م زه مینه به لیشی و له درنژیشدا هه رگیز ناگه یه به نده نان.)

بی گومان بانگه وازی تخوون نه که وتن له زیناح کاریکی باشه، به لام نایا به م بانگه وازه، تاوانی زینا له ناو کومه نگا- به کومه نگای له وسای سه رده می محهمه له مه دینه و مه که یسه وه- کو تایی پی دئ؟ نایا مه رجه نابووری و کومه لایه تییه کان بو کو تایی بیته یان به زینا جییه جی بوو؟ نایا ده قه کانی قورنان له و هیزو توانایه ی هیه بو کو تایی به زیناح به ییتی؟ هه رگیز نه خیر. له وه بنه مای ماددی، هیز، ده سه لات، پهروه رده ی بیروبوچوونیک تیره، ده توانی کو تایی پینهنی، نه ک قورنان. محهمه زواجی (متعه) ی حه لاکردوه-

سه رچاوه: مجتمع ییرب، خلیل عبدالکریم، صفحه 37- له مه ش جو ریکه له زینا. جیاوازییه که ی نیوان زینای موعه و زنا ی ناو که له چیخانه کان نه وه یه، یه که مه که یان به ناوی خودا و قورنان و له به رده م ناخونده کان بازرگانی به ژن ده کری، دووه مه که شیان پینوستی به وه نییه، گه واده "شارستانی" یه کان سه ره رشتی بازرگانی به ژنه کان ده کن. له م جو ره نه زواج له سه رده می عومهری کوری خه تاب قه دهغه کرا. (هه مان سه رچاوه، لاپه ره ی 38) زواجی موعه شیوه یه که له شیوه کانی زینا کاری. خو له گه ر به مانه وی شیوه کانی

تری زیناکاری دهستیشان بکهین، ئەوا فرەژنیش زیناکارییه، که نیزیهکانی ناو مائی ئەسحابه و بروادارهکانیشیان ههروا....
کوشتنی بنیادم به نارهوایی له هه موو کتیب و یاسا کۆن و تازهکان هاتوو، په رهگرافی دووهمی نایه ته که مه بهست له (مهگین له سه رهق) دیاری ناکات. هه ره ئەم ههقهیه به ههزار شیوه لیکدهدریتتهوه! قورئان چونکه زادهی بیری خیل و عه شره ته، له حالته تی که سیگ به ناههقی به دهست یه کیکه وه بینه کوشتن، دهسه لاتی داوه ته دهستی خوینگره که ی، نهک دهسه لاتی محمه د و ئیسلام. دهقه یاساییهکانی ئەمرۆ زۆر زیره کانه تر و به ئۆزیکتره وه چاره سه ری ئەم کیشه یه ده که ن. بۆیه تیگه یشتنی ئەمرۆ له ناکۆکییایه له گه ل ئەو دهقه "پیروژه"...

12/ ئەوهی بییهوی باسی "بلیمه تی" قورئان بکا، ده بی "شانازی" به چه ندین جار دووباره کردنه وهی ئەم نایه تانه ش بکات و له هه مان کاتیشدا روونکردنه وه کی هه بی بۆی تا نه خۆی و نه خه لکیش هه لئه ته تیتریت. ناخر بۆچی ئەم نایه تانه به ده یان جار "هاتوو ته خواره وه"؟

ئهمه ش نموونه کائن:

- نایه تی 2، 3، 6، 7، 8، 9، 10، 12، 15، 17، 18، 19، 20، 21، 22، 23، 24، 39، 41، 43، 44، 45، 46، 53، 55، 54، 61، 62، 63، 64، 66، 97، 99، 101، 103، 105، 111. ئەمه ش نایه ته کانه

أ- نایه تی دوو: (کتیبیشمان داوه موساو کردمانه رینوتیبیک بۆ به ره وهی ئیسرا ئیل، که: غهیره ز من با بریکاریکتان نه بی.)

ب- نایه تی 3: ئەی تۆرمه ی ئەوانه ی که ده گه ل نوو حه لمان گرتن! به راستی ئەو عه بدئ شوکرانه بژیر بوو.)

ت- نایه تی 6: (له پاشان کارئ وامان کرد، ئیوه له وان به هیتتر بن، هه ژماریشتان فره تری و به دارایی و زارو زجیش یارمه تیمان پی گه یاندن.

پ- نایه تی 7: (ئه گه ر ئیوه چاکه بکه ن، چاکه ی ده گه ل خۆتان ده که ن، ئە گه ریش خرا په تان کرد، له خۆتانه.)

ج- نایه تی 9: (بی گومانه ئەم قورئانه ریگایه کی پیشان دده له گش ریان سه رپاسته. به و برواداران هه ش که وا ئاکار چاکن، موژده دده، پاداشتیکی گه وره یان هه س.)

ح- نایه تی 10: (ئهو که سانه ش که باوه ر به دوا روژ ناکه ن، نازاریکی زۆر به ژانمان بۆ ساز کردوون.) ... هتد

هه نویستی هاو ری لینی ن له باره ی ناین

... ناین یه کیکه له جو رهکانی سته مکاری رۆحی و له هه موو شوین و قو ژبنیکدا که هه میشه کار بۆ غهیره ده کری، به هۆی ده سته کورتی

و ته نهاییه وه، ده بیته بار به سه ر جه ماوه ری چه وساو هکان. بی دهسه لاتی چینی چه وساو ه له خه باتیاندا له دژی چه وسینه ران،

به هه مان شیوه به نا چاری ده بیته هۆی به ره مهینانی باوه ر به ژبانیکی باشتر له پاش مردن، وهک چون بی دهسه لاتی مرۆفه

سه ره تاییه کان له به رامبه ر سه رووشت، بروهینان به خوا وه نده کان، شهیتان و روودای عاجباتی... هتد به ره مهینا. ئەوانه ی هه موو

ژبانیان کار ده که ن و به ده ست هه ژاریه وه ده نالینن، ناین فیریان ده کا که تا ئەو رۆزه ی له سه ر زه میندان، ملکه چ بن و سه بووریان

هه بی و دنه واییان ده کا به هیوای جوونه ناو به هه شتی ئاسمان. ئی ئەوانه ی به ریگای کار کردنی که سانی تر ده ژین، ناین فیریان

ده کا، که تا ئەو رۆزه ی له سه ر زه میندا ده ژین، کاری چاکه بکه ن، به م بیانووه، هه موو بوونی چه وسینه رانه یان ناوا پیشانیان دده او

به نرخیکی زۆر هه رزان، بلیتی چوونه ژووره وهی به هه شتیان پینده فرو شریت. ناین تریاقی گه له. ناین جو ره ئاره قیقی خرا په که تیدا

کویلهکانی سه رمایه ته سه وری مرۆبی و خواسته کانیان له نیوه چلی ریگای به ره و ژبانی شایسته به مرۆف، سه رخۆش ده کا.

به لام کویله یه ک له کویله یاتی خۆی هوشیار بووه وه بۆ خه بات له پیناوی نازادی خۆی، راپه ری، له نیوه ی کویله یه تیبه که ی رزگار

ده بی. کریکاری هوشیاری هاو چه رخ که له ناو فابریکی پیشه سازی گه و ره په روهر ده بی و له ناو ژبانی شاردا چاوی بکریته وه، به

بیزاندانه وه، بروا به ناین، فریده دا و به هه شت بۆ قه شه و ئەو بو ژرواییانه که به ساخته ناین دارییان پیشان ده دن، به جیده هیلن و بۆ

ژبانیکی باشتر، لیره، له سه رووی زه مین خه بات ده کا. پرۆلیتاریای هاو چه رخ لایه نگه ری سۆسیالیزم ده کا که زانست له خزمه ت

خه بات دژی ته می ناین داده ن و کریکاران له بروا کردن به ژبانی پاش مردن، رزگارو له پیناوی ژبانیکی باشتر له سه رووی زه مین

یه کگرتوویان ده کا.

راگه ياندنى ئاين وهك مهسه له يهكى تايبهت-به گشتى، بهم ووشانه وه هه ئويستى سؤسيالسته كان له باره ئاين دهرده بریت- به لام ده بى ماناى ئهم ووشانه به وردى پیناسه بكرى تا هيچ جوړه به هه له تيگه يشتنيك پيشمان نه گرى. ئيمه داوا ده كه ين، ئاين له بهرام بهر دهوئته، شتيكى تايبه تر بى. به لام تا ئهو شوئنه په يوه ندى به حزبي ئيمه وه هه يه، ناتواين ئاين به مهسه له يهكى تايبه ت دابنيين. دهوئته نابى كارى به ئاينه وه هه بى و كومه له ئاينيه كانيش بويان نييه به هيچ شيوه يهك په يوه ندييان به دهسه لاته وه هه بى. ده بى هه موو كه سيك ئه وپه رى نازادى هه بى له پرواهيتان به و ئاينه ي دهيه وى يا پروانه هيتان به هيچ ئاينيك-واته ئه تانيست بوون- كه بؤ هه ر سؤسيالستىك، وهك ده ستور وايه. هه موو جياوازيه كى ياساى له ئيوان هاوالاتيان به گوئره ي پرواى ئاينيان ئه وپه رى ناشه رعيبه. ته نانه ت ده بى ناوهيتانى ئاينى هاووه لاتييان له ديكومينته كانى دهوئته به بى چه ندوچون، لابرين. نابى هيچ جوړه يارمه تى يا مافىكى تايبه ت به كليساى ره سى يا كومه له ئاينيه كان، بدرى. ئه مانه ده بى به وپه رى نازادى يه وه، دوور له دهسه لاتي دهوئته، كو بوونه وهى هاووييرى سه ربه خوى خويان بكهن،....(سه رچاوه: لينين، به رگى 10، به ئه لمانى، وتارى سؤسياليزم و ئاين، لا په رى 70-75، له 1905/12/3 بلاوكراوه ته وه. به داخه وه ئهم ده قه، بوخاترى "برا موسلمانان" ته بؤ عه ره بى و نه يش بؤ كوردى وه رنه گيرپراوه!!.

dwaroj@yahoo.de

2003/2/10

:Der Koran

blutruenstiges Plagiat ein

Religionen Eine kommunistische Position zu den

Ibrahim Salam Abdula

18.2.2003

Germany